TÜRK İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI
KASIM
SAYI: 99

BÜYÜK YÜRÜYÜŞ

HAKLARIMIZI GASPETTİRMEDİK

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
Aylık Yayın Organı

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU

Bayram MERAL
Genel Başkan
Şemsi DENİZER
Genel Sekreter
Enver TOÇOĞLU
Genel Mali Sekreter
Salih KILIÇ
Genel Eğitim Sekreteri
Sabri ÖZDEŞ
Genel Teşkilatlandırma Sekreteri

SAHİBİ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
TÜRK-İŞ ADINA
Genel Başkan
BAYRAM MERAL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
ENİS BAĞDADİOĞLU

YAYINI HAZIRLAYAN
ÖZCAN KARABULUT

FOTOĞRAFLAR
NİHAT ÜSTÜN

YÖNETİM YERİ
TÜRK-İŞ Genel Merkezi
Bayındır Sk. No: 10
Yenişehir / ANKARA
Tel : 433 38 24 - 433 31 25 (Santral)
Fax : 433 68 09 - 433 85 80

Dergimizde yayınlanan yazılar yazarların düşüncesini yansıtır.

ABONE
Yurtiçi 6 aylık 40.000.- TL., Yıllık 80.000.- TL.
Yurtdışı 6 aylık 60.000.- TL., Yıllık 120.000.- TL.

DERGİMİZ BASIN AHLAK YASALARINA UYAR

Dizgi - Baskı :
DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
434 14 71 • ANKARA

BASKI TARİHİ : 08.12.1994

AYIN İÇİNDEN

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, 21 Kasım 1994 günü Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'i Çankaya Köşkünde ziyaret etti. TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, Cumhurbaşkanı Demirel'e, TÜRK-İŞ'in sorunlarını ve 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında öngörülen değişikliklerle ilgili görüşlerini arz etti.

Demokratik Platformu oluşturan konfederasyon, demokratik kitle örgütleri ve meslek odaları yöneticileri 24 Kasım 1994 günü T.B.M.M. Başkanı Hüsamettin Cindoruk'u Mecliste ziyaret ederek 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve çalışma hayatının sorunlarıyla ilgili görüşlerini iletiler.

İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek ve Genel Sekreteri Mehmet Bedri Gültekin 24 Kasım 1994 günü Genel Başkan Bayram Meral'i ziyaret ederek, TBMM'ne dilekçe verme yürüyüşünü desteklediklerini açıkladılar. Bayram Meral, ziyareti ve desteği nedeniyle Doğu Perinçek'e teşekkür ederek, TÜRK-İŞ'in ve işçi sınıfının yalnızca kendisi için mücadele etmediğini, atılan her adımda öncelikle ülkemizin ve halkımızın çıkarlarının ön planda tutulduğunu belirtti.

BAŞKANDAN

BAYRAM MERAL
TÜRK-İŞ
GENEL BAŞKANI

HAKLARIMIZIN GASPEDİLMESİNİ MEŞRU GÜCÜMÜZLE ÖNLEDİK

TÜRK-İŞ sorun yaratmayan, başkalarının yarattığı sorunları öncelikle masa başında diyalog yoluyla çözmeye çalışan, ülkemizin ve halkımızın çıkarlarını herşeyin üstünde tutan bir kuruluştur.

1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı konusunda yaşadıklarımız, TÜRK-İŞ'in bu temel özelliklerini ve yaklaşımını tam olarak yansıtmaktadır.

Hükümetin özellikle 1994 yılındaki icraatı, tamamiyle IMF'nin, Dünya Bankası'nın, uluslararası ve yerli tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda olmuştur. 12 Eylül döneminin anti-demokratik Anayasasını ve diğer mevzuatını koruyan ve kullanan Hükümet, vaadlerini tümüyle kenara koyduğu gibi, haklarımızı kısma doğrultusunda çeşitli girişimlerde de bulunmuştur. 5 Nisan İstikrar Programı ve 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı, başta işçi sınıfımız olmak üzere, tüm çalışanların haklarını gaspetmeye yönelik program ve uygulamalardır.

Hükümet, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile, kamu kesiminde sendikacılık hareketini bitirme çabasına girdi. Koalisyon Hükümeti, 12 Eylül döneminde bile cesaret edilemeyen bir biçimde, haklarımızı gaspetme çabasını gösterdi. Yaptığım basın toplantısında, Hükümeti bu konuda uyardım, bombayla oynamamalarını söyledim.

1995 Mali Yılı Kanunu Tasarısı, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda aynen kabul edilmiş olsaydı, yüzbinlerce işçimiz memurlaştırılacaktı. Yüzbinlerce işçinin ücreti düşürülecek, grevli toplu pazarlık ve siyasi faaliyette bulunma hakları ortadan kaldırılacaktı. Geçici işçiliğin yılda üç ay ile sınırlandırılması, 6772 sayılı Yasa uyarınca verilen ikramiyelerin kaldırılması, boş kadroların iptali gibi düzenlemeler de, kamu kesiminde sendikalara ve işçilere büyük darbe indirecekti.

TÜRK-İŞ, geleneklerine uygun bir biçimde, sorunu öncelikle diyalog yoluyla masa başında çözmeye çalıştı. Hükümet yanaşmadı. Israrla bu yolu denedik, Hükümeti uyardık. Ancak Hükümet, TÜRK-İŞ'in ve işçi sınıfının gücünü küçümser gibi davranarak, sorunları masa başında çözme yaklaşımımıza kulak vermedi.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, sorunun barışçıl biçimde çözümü için gereken çabayı gösterdikten sonra, 18 Kasım 1994 günlü Başkanlar Kurulu toplantımızda oybirliğiyle alınan karar uyarınca, 25 Kasım 1994 Cuma günü tüm illerde şube yöneticilerimizin ve üyelerimizin, DYP ve SHP il merkezlerini ziyaret ederek Koalisyon Hükümeti'ni oluşturan bu partileri protesto etme kararını aldı. 26 Kasım 1994 günü ise, sorunlarımızı ve taleplerimizi özetleyen bir dilekçenin TBMM Başkanlığı'na verilmesi için çağrı yaptı.

25 Kasım günü gerçekleştirilen başarılı eylemlerin ardından, 26 Kasım günü, tarihimize BÜYÜK YÜRÜYÜŞ olarak geçen muhteşem ve görkemli eylem yapıldı. Yüzbine yakın üyemiz, Tandoğan'da toplandıktan sonra, büyük bir coşku ile Anıtkabri ziyaret ederek, Ulu Önder Atatürk'e ve onun ilkelerine bağlılığını bir defa daha gösterdi. Anıtkabir, tarihinde ilk defa böylesine kalabalık ve disiplinli bir kitle tarafından ziyaret edildi. Daha sonra ise, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nın 22. maddesinin TBMM'nin 1 kilometre yakınında gösteri yapılamayacağına ilişkin hükmüne rağmen, TBMM'nin 100 metre kadar yakınına yüründü. Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı'nın, haklarımızı gaspeden maddelerin kaldırılacağı konusundaki teminatı üzerine, bu kritik günlerde ülkemizde parlamenter demokrasiyi zaafa uğratacak çatışmalardan kaçınıldı.

BÜYÜK YÜRÜYÜŞ'ümüz, TÜRK-İŞ'in ve işçi sınıfı hareketimizin tarihine şanlı bir sayfa olarak geçmiştir. Yüzbine yakın üyemiz, yağmura, kara ve soğuğa rağmen, TÜRK-İŞ'in çağrısına uymuş, yürüyüşümüze katılmıştır. Hemen hemen tüm sendikalarımız, kamu ve özel sektör ayrımı yapmadan, maddi ve manevi tüm güçlerini seferber ederek, haklarımızın gaspedilmesini önlemiştir. TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu olarak, BÜYÜK YÜRÜYÜŞ'ümüzü gerçekleştiren Sendikalarımızın Genel Başkanlarına ve diğer Genel Merkez ve Şube Yöneticilerine ve üyelerine teşekkür ediyorum. TÜRK-İŞ, 2,5 günlük bir çalışmayla Ankara'da 100 bin kişilik bir eylem örgütleyebildiğini dosta düşmana bir defa daha göstermiştir. Bizi bu önemli eylemimizde yalnız bırakmayan Demokrasi Platformu'na dahil kuruluşlara da, verdikleri destek nedeniyle, teşekkür ediyorum.

BÜYÜK YÜRÜYÜŞ'ümüz Hükümete ve haklarımıza göz diken diğer çevrelere de bir ders olmalıdır. Dileğimiz, ülkemizin demokratikleşmesi ve halkımızın mutluluğu ve huzuru için öne sürdüğümüz taleplerimizin en kısa sürede hayata geçirilmesidir.

BAŞKANLAR KURULU KARARI :

SÜREKLİ GENEL EYLEM

BAYRAM MERAL: "Hükümet, farkında olarak veya olmayarak Türkiye'yi büyük karışıklıklara götürebilecek bir bombayla pervasızca oynamaktadır"

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu 18 Kasım 1994 günü Antalya'da toplandı. Çalışma hayatındaki son gelişmelerin değerlendirildiği toplantının açılışında konuşan Genel Başkan Bayram Meral şu konuşmayı yaptı:

"Basınımızın ve Televizyon Kanallarımızın Değerli Çalışanları,

Başkanlar Kurulu'muzun Değerli Üyeleri,

Hepinizi TÜRK-İŞ adına en derin saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Başkanlar Kurulumuz, işçi sınıfımıza ve sendikacılık hareketine yönelik son derece büyük ve ciddi tehditlerin ve saldırıların yaşandığı bir dönemde toplanmaktadır.

Koalisyon Hükümeti, 3 yıllık icraatı sırasında, halkımıza ve çalışanlara verdiği sözleri tutmamış, IMF'nin ve Dünya Bankası'nın taleplerini yerine getirmekle yetinmiştir. Muhalefet partilerinin de halkımıza karşı sorumluluklarını ve görevlerini yerine getirdiğini söylemek mümkün değildir. Hükümet, farkında olarak veya olmayarak, Türkiye'yi büyük karışıklıklara götürebilecek bir bombayla pervasızca oynamaktadır. 5 Nisan İstikrar Programı, ülkemize huzur ve istikrar getirmemiş; aksine huzuru kaçırmış, istikrarsızlığı artırmıştır.

Türkiye ekonomisi, 1993 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 11,1 oranında büyümüşken, 1994 yılının Nisan-Mayıs-Haziran aylarında yüzde 10,6 oranında küçülmüştür.

İşsizlik artmaktadır. Devletin verilerine göre, 1994 yılı Ocak-Eylül döneminde özelleştirme, resen emeklilik, işyeri kapatmaları, sendikalaşmayı önlemek amacıyla işten çıkartmalar ve diğer nedenlerle işten ayrılanların sayısı 802 bin olmuştur. Bu rakama, kayıt-dışı sektörde çalışan ve işten çıkarılanlar dahil değildir. Çeşitli nedenlerle köylerden şehirlere göç edenlerin de katılmasıyla, işsizlik her geçen gün büyümektedir. 1995 yılı sonunda Gümrük Birliği'ne girilmesiyle birlikte çökecek olan sanayi kuruluşlarıyla, bu işsizlik daha da artacaktır.

Değerli Arkadaşlarım,

Koalisyon Hükümeti enflasyonu da dizginleyememiştir. 12 aylık enflasyon yüzde 116'dır. 1993 yılı Ekim ayında yüzde 6,9 olan enflasyon, 1994 yılı Ekim ayında yüzde 9,5 olarak gerçekleşmiştir. 12 aylık enflasyonun yüzde 116 olduğu bir dönemde, asgari ücret yüzde 67 oranında artmıştır. Memurların zaten düşük olan ücretlerine yapılan bir yıllık toplam zam yüzde 61'dir. Memur emeklilerine yüzde 60, işçi emeklilerine yüzde 61 ve Bağ Kur emeklilerine yüzde 62 oranında zam yapılmıştır. Bu zamlarla, emekliler açlığa mahkum edilmiştir. emeklilerimizin hiçbir sorunu çözülmemiştir. Asgari ücretlinin, memurun ve emeklinin satınalma gücü bir yıl içinde yarı yarıya indirilmiştir.

Hükümet, kamu çalışanlarının grevli toplu pazarlık ve siyasi faaliyette bulunma haklarını tanımamakta direnmektedir. TBMM Anayasa Alt Komisyonu'nda kamu çalışanlarının varolan ve kullanılan sendikalaşma hakkı bile yok edilmek istenmektedir.

Koalisyon Hükümeti, 12 Eylül döneminin anti-demokratik Anayasasını ve yasalarını, tüm vaadlerine rağmen, değiştirmemiştir.

Adaletli bir vergi düzeni bir türlü kurulmamıştır. Hükümet, devletin gelirlerini vergi toplayarak artırmak yerine, özelleştirmeyle gelir sağlama yolunu tercih etmektedir.

Ancak, Hükümet, TÜRK-İŞ'in, halkımızın ve tüm çalışanların kararlı tutumu karşısında, birçok işyerini katma planından vazgeçmek zorunda kalmıştır.

Bugünkü özelleştirme metodu ile ülkemize ve halkımıza bir yarar sağlamak mümkün değildir. Hükümet, bağımsızlığımızın dayanağı olan, özel sektörü yaratmış ve desteklemiş olan KİT'leri, yok pahasına elden çıkarma çabası içindedir. Hükümetin bu konudaki uygulamaları, belirli çıkar çevrelerine yarar sağlamaktadır. Bu yağmaya ilişkin bir örnek vermek istiyorum.

Erzurum Yem Fabrikası 21 Nisan 1994 günü 6 milyar 615 milyon liraya Has Nur Yem Sanayiine satılmıştır. Bu bedel karşılığında satılanlar şunlardır; 20 dönüm arazi, 12 kaloriferli daire, 1 fabrika, 1 idare binası, 1 misafirhane, 1 yemekhane, 1 su kuyusu, 1 büyük depo, 6 milyar 615 milyon liranın yalnızca 840 milyon liralık bölümü peşin alınmış, geri kalan bölümünün ise 2 yıl süre içinde ödenmesi kararlaştırılmıştır. Devlet bu satıştan 840 milyon lira alırken işveren, işçilerin kıdem tazminatı karşılığı olarak 5 milyar 806 milyon lirayı hemen ödemiştir. Eskiden 33 işçinin çalıştığı fabrikada bugün 11 işçi çalışmaktadır. Ücretler düşürülmüştür. Resmi belgelerde işçilerin büyük bir bölümünün asgari ücret aldığı gösterilmektedir.

Değerli Arkadaşlarım,

Hükümetin altına imza attığı toplu sözleşme zamlarını ödememesi, teşkilatımız içinde bazı sorunlar ve sıkıntılar yaratmıştır. Başkanlar Kurulumuz belirli bir ödeme planını kabul ederken, bazı sendikalarımızın yargı yoluna başvurmalarını da saygıyla karşılıyoruz. Diğer taraftan, belirlenen takvim uyarınca 15 Kasım'da ödenmesi gereken zam farklarının zamanında ödenmiş olması, hükümete karşı duyulan güveni kısmen de olsa artırmıştır. Bundan sonraki ödemelerin de herhangi bir aksama olmaksızın yapılmasını istiyor ve bekliyoruz.

Günümüzde Hükümetin artık işçiden, memurdan, emekliden, işsizden, küçük esnaftan, köylüden fedakarlık isteme hakkı kalmamıştır.

İşçiler ve sendikalar olarak, ülkemizin ve halkımızın sorunlarının aşılması için gereken fedakarlığı fazlasıyla yaptık. Bu fedakarlığımızın amacına ulaşıp ulaşmadığını sormak en tabii hakkımızdır. Hükümet, bizim fedakarlığımız sonucunda memurlara hangi yeni hakları tanıdığını açıklamalıdır. Hükümet, bizim fedakarlığımız nedeniyle emeklilerin hangi sorununu çözdüğünü, hangi işsize iş bulduğunu, hangi küçük esnafa ve ev kadınına kredi verdiğini açıklamalıdır.

Günümüzde Hükümetin artık işçiden, memurdan, emekliden, işsizden, küçük esnaftan, köylüden fedakarlık isteme hakkı kalmamıştır.

Değerli Arkadaşlarım,

TÜRK-İŞ bu dönemde fiilen muhalefet partisi görevini üstlenmiş durumdadır. Parlamentoda temsil edilen siyasi partiler, tüm çalışanların, işçi sınıfının ve sendikalarımızın en önemli sorunları ve talepleri karşısında tam bir duyarsızlık içindedir.

TÜRK-İŞ, bu koşullarda, halkımızın umudu olmuştur. TÜRK-İŞ'in tüzel kişiliğine yönelik her türlü saldırı, halkımızın umudunu zayıflatmakta, ülkeyi büyük bir kargaşaya götürmek isteyenlere hizmet etmektedir.

TÜRK-İŞ yönetimi bu konuda büyük bir duyarlılık içindedir. Bu duyarlılığın Başkanlar Kurulumuz tarafından da paylaşıldığına inanıyoruz. Sermayenin ve Hükümetin 5 Nisan İstikrar Programı'nı etkisiz kılacak tek güç, TÜRK-İŞ'tir. Sorunlarımızın 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile daha da artmasının söz konusu olduğu bu günlerde, TÜRK-İŞ'in tüzel kişiliğinin büyük bir özenle korunması, daha da önem kazanmaktadır.

Resen emeklilik, işten çıkarmalar, özelleştirme, taşeronlaştırma, işyerlerini kapatma yoluyla binlerce işçiyi işten atan ve atmayı planlayan bugünkü Hükümet, bu kez 1995 Bütçe Kanunu Tasarısı ile, 12 Eylül dönesi

Başkanlar Kurulu üyeleri çalışmalar sırasında görülüyor

minde bile yaşamadığımız sorunları yaratmaktadır.

1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı, kamu sektöründe sendikacılığı yok etmeyi ve çalışanları haklarından mahrum bırakmayı amaçlayan bir programdır. TÜRK-İŞ'e 12 Eylül askeri yönetiminin veremediği zararı, DYP-SHP Koalisyon Hükümeti bu bütçe kanunuyla vermek istemektedir.

Kamu kesiminde çalışan işçilerin memurlaştırılması, kadrolu işçilerin yaptığı işlerin il özel idarelerine alınacak geçici işçilere yaptırılması, geçici işçiliğin 3 ay ile sınırlandırılması, 6772 sayılı Yasaya göre ödenmesi gereken ikramiyelerin verilmemesi gibi uygulamalar gerçekleşirse, TÜRK-İŞ de, tüm çalışanlar da, halkımız da, ülkemiz de büyük bir darbe yiyecektir. Bu bütçe kanunu tasarısı bu şekilde kabul edilirse, birçok işçi ve memur işten çıkarılacaktır; memurlar ve sözleşmeli personel, servis araçları ve hastane giderlerine katılacak, ilaç parası ödeyecektir.

1995 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'na karşı, Başkanlar Kurulumuzun belirleyeceği meşru ve demokratik eylemlerimiz Türkiye'nin dört bir tarafında derhal başlatılacaktır.

1995 yılı toplu sözleşme görüşmelerinde de TÜRK-İŞ'i büyük zorluklar ve mücadeleler beklemektedir. TÜRK-İŞ, geçmişte olduğu gibi, 1995 yılında da, birlik ve beraberliği ve kararlı mücadelesiyle, bu sorunların üstesinden gelecektir.

TÜRK-İŞ, tüm Sendikalarımız ve üyelerimiz, bu konularda gereken duyarlılığı göstermektedir. 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında değiştirilmesini istediğimiz konular bir rapor halinde hazırlanmış ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve üyelerine takdim edilmiştir. Buna rağmen bu tasarının Plan ve Bütçe Komisyonu'nda değiştirilmemesi ve temel sorunlarımızın çözümü konusunda somut adımların atılmaması durumunda, TÜRK-İŞ sorumluluklarını yerine getirecektir.

Bu tasarıya karşı, işyeri kapatmalarına karşı, özelleştirme nedeniyle binlerce işçinin işten atılmasına karşı, taşeronlaştırmaya karşı, rêsen emekliliğe karşı, Başkanlar Kurulumuzun belirleyeceği meşru ve demokratik eylemlerimiz Türkiye'nin dört bir tarafında derhal başlatılacaktır. Hükümeti, bu eylemlerimize gerek bırakmadan, uyguladığı ve planladığı yanlış politikasından vazgeçmeye çağırıyorum.

Bu toplantının ülkemize, halkımıza ve tüm çalışanlara hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, hepinize en derin saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu üyeleri son gelişmeleri değerlendirdi

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

Türkiye'de çalışanlar ve sendikacılık hareketi, tarihinin en büyük saldırısıyla karşı karşıyadır. Büyük vaadlerle işbaşına gelen ve 3 yıllık yönetimi döneminde tümüyle IMF'nin ve Dünya Bankası'nın programını uygulayan DYP-SHP Koalisyon Hükümeti, 5 Nisan İstikrar Programı'nın yanı sıra, 1995 Yılı Bütçe Kanun Tasarısı ile de ülkemizde sendikacılık hareketini yok etmek çabası içine girmiştir.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu ve işverenler de, özel sektör toplu sözleşme görüşmeleri sırasında, 31 yıllık grevli toplu pazarlık döneminin kazanımlarını yoketme çabası içindedir.

Hükümet'in uygulamaları ve programı, tüm çalışanlara 12 Eylül döneminde askeri yönetimin bile vermediği zararları vermektedir ve bu gidişe engel olunamazsa, Türkiye'de işçi hakları ve sendikacılık hareketi tümüyle tahrip edilecektir.

TİSK'in bu dönem özel sektör toplu sözleşmelerde izlediği strateji ise, askeri yönetim döneminde Yüksek Hakem Kurulu'nda bile dokunulmayan kazanımlarımızı yoketmeyi amaçlamaktadır. İşverenler, "sıfır zamlı" toplu sözleşmeler, ikramiyelerde ve fazla mesai ücretlerinde indirim ve toplu sözleşmelerdeki sınırlı söz hakkının da tümüyle ortadan kaldırılmasını istemektedir.

TÜRK-İŞ'in tüm olumlu çabalarına rağmen, Hükümetin uygulamaları ve bütçe yasa tasarısıyla, sosyal hukuk devleti anlayışı bir kez daha ayaklar altına alınmaktadır. Özelleştirme, taşeronlaşma, resen emeklilik ve ayrıca geçici işçilerin işten çıkarılması, kamu kesiminde kadroların dondurulması, 6772 sayılı Yasa uyarınca verilen ikramiyenin kaldırılması sendikalı işçilerin yerine il özel idarelerine asgari ücretle geçici işçi alınması gibi uygulamalar yoluyla sendikalı işçi sayısı azaltılmakta; kalan işçilerin büyük bir bölümü de memur ve sözleşmeli personel statüsüne geçirilerek, grevli toplu pazarlık ve siyasi faaliyette bulunma haklarından mahrum bırakılmaktadır. Tüm işyerlerimizde ve özellikle de askeri işyerlerinde sendikal hak ve özgürlüklerin kullanılmasının önündeki engeller ve baskılar her geçen gün daha da artırılmaktadır.

DYP-SHP Koalisyon Hükümeti, bu tavrıyla demokrasinin dayanağı ve güvencesi olan sendikacılık hareketini tasfiye etme çabası içindedir.

TÜRK-İŞ, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nda bir bütün olarak ve tümüyle değiştirilmesini talep ettiği noktaları, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı'na ve Üyelerine takdim etmiştir.

TÜRK-İŞ,

– 158 sayılı ILO Sözleşmesi'nin tescil işlemlerinin tamamlanmasını, iş güvencesi sağlayacak ve işsizlik sigortası getirecek yasaların kabul edilmesini;

– Kamu sektöründe özelleştirme nedeniyle işçi kıyımının ve işyeri kapatmalarının durdurulmasını;

– 1995 Mali Yılı Bütçe kanunu Tasarısının TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda taleplerimiz doğrultusunda değiştirilerek, haklarımızı yoketme çabasına son verilmesini;

– Sosyal Sigortalar Yasasında yapılmak istenilen değişikliklerle haklarımızı gaspetmeye yönelik girişimlerin durdurulmasını ve kazanılmış hakların korunmasını

talep etmektedir.

TÜRK-İŞ halkımızın umududur. TÜRK-İŞ, tam bir birlik ve bütünlük içinde, ülkemizin, halkımızın ve tüm çalışanların çıkarlarını koruma, demokrasiye sahip çıkma ve geliştirme konusunda kararlı bir mücadeleye hazırdır.

TÜRK-İŞ, kamu sektöründe ve özel sektörde 1995 yılında başlatılacak toplu sözleşme görüşmelerinde de, oluşturulan toplu sözleşme koordinasyon kurulu aracılığıyla, tam bir birlik ve bütünlük içinde hareket edecek, 31 yıllık grevli toplu pazarlık döneminin kazanımlarından vazgeçmeyecektir.

Geçmişte TÜRK-İŞ'in haklı isteklerine kulaklarını tıkayanlar nasıl bunun bedelini çeşitli platformlarda ve seçim sandıklarında ödemişlerse, bu tavrın sürmesi durumunda, bugünkü iktidar partileri de icraatlarının bedellerini ödeyeceklerdir.

Hükümet, 1995 Bütçe Kanunu Tasarısı ile işçilerin ve memurların birçok hakkını ellerinden almaya çalışmaktadır. TÜRK-İŞ bu konuyu kesinlikle pazarlık konusu yapmamaktadır ve yapmayacaktır. Bütçe Kanunu Tasarısı Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülürken, haklarımızı yokedecek hükümlerin kaldırılması doğrultusunda durumu iyileştirici düzenlemeler yapılmazsa, tüm illerden Ankara'ya gelecek üyelerimiz Ankara'da çeşitli eylemler yaparken; tüm illerdeki üyelerimiz de, TÜRK-İŞ Bölge ve İl Temsilcilerinin ve Şube Yöneticilerinin başkanlığında Parlamento'da temsil edilen siyasi partilerin il örgütlerini topluca ziyaret edecekler, sorunlarını dile getirecekler, DYP ve SHP'nin ve Hükümetin tutumunu protesto edeceklerdir.

TÜRK-İŞ bu arada, karşı karşıya bulunduğu sorunları Sayın Cumhurbaşkanı ve TBMM Başkanı ile de görüşecektir.

TÜRK-İŞ 12 Eylül döneminde bile karşılaşmadığımız boyuttaki bu büyük saldırının sürmesi, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu tasarısının Plan ve Bütçe Komisyonu'nda isteklerimizin tümü doğrultusunda değiştirilmemesi ve özelleştirme ve kapatma nedeniyle işçi kıyımının durmaması durumunda, ülke genelinde sürekli genel eylemi başlatacak ve üretimden gelen gücünü kullanacaktır. Sendikalarımızın Genel Merkez ve Şube Yönetim Organları, işyeri sendika temsilci ve baştemsilcileri ve üyeleri, ekmek-barış-özgürlük ve demokrasi mücadelesinde halkımıza önderlik etmeye hazırdır ve kararlıdır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, Genel Maden-İş Sendikamızın önderliğindeki Zonguldak halkının, ülkemizin bağımsızlığının ve ekonomik kalkınmasının temel dayanaklarından biri olan Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun kapatılması girişimlerine karşı yürüttüğü meşru kitle mücadelesini ve 23 Kasım 1994 günü Zonguldak'ta düzenlenen mitingi yürekten desteklemektedir.

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU'NUN 23 KASIM TOPLANTISI

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu 23 Kasım 1994 tarihinde TÜRK-İŞ toplantı salonunda toplanarak, 18 Kasım Antalya toplantısından sonraki gelişmeleri değerlendirdi.

Genel Başkan Bayram Meral, 18 Kasım 1994 tarihinde Antalya'da toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu kararı uyarınca, başta 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile sendikal hak ve özgürlüklere yönelik yeni saldırılar olmak üzere sorunların çözümü doğrultusunda Hükümet yetkilileri ile yapılan görüşmelerden olumlu bir sonuç alınamadığını açıklayarak, **"Antalya'da aldığımız kararlar bugün yürürlük kazanmıştır. Antalya'da aldığımız kararları harfiyen uygulayacağız. Sorun işçinin, memurun, emeklinin, dar ve sabit gelirlinin, ezilen kitlenin sorunudur. Eylemlerimizde tüm demokratik kitle örgütlerini, herkesi yanımızda görmek istiyoruz"** dedi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'in konuşmasından sonra durum değerlendirmesi yapan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu aşağıdaki eylemlerin en geniş katılımla gerçekleştirilmesini kararlaştırdı:

25 Kasım 1994 Cuma günü, TÜRK-İŞ Bölge ve İl Temsilciliklerinin önderliğinde, tüm şube ve üyelerin katılımıyla, iktidar partileri DYP ve SHP il başkanlıklarına toplu olarak gidilip protesto edilmesi ve diğer parti örgütlerine sorunların anlatılması.

26 Kasım 1994 Cumartesi günü saat 12.00'de, Ankara'da Celâl Bayar Bulvarı Tandoğan tarafında toplanıp, önce Anıtkabir'e, ardından TBMM doğrultusunda yürünmesi.

İKTİDAR PARTİLERİNİN İL BAŞKANLIKLARI ZİYARET EDİLEREK HÜKÜMETİN UYGULADIĞI SOSYO-EKONOMİK POLİTİKALAR PROTESTO EDİLDİ

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunun aldığı karar uyarınca, TÜRK-İŞ Bölge ve İl Temsilcilerinin önderliğinde 25 Kasım 1994 günü şube ve üyelerin katılımlarıyla, iktidar partileri DYP ve SHP'nin başta İstanbul, İzmir, Adana olmak üzere birçok kentin İl Başkanlıklarına gidilerek Hükümetin politikaları protesto edildi.

Bu arada, 25 Kasım'da İçişleri Bakanının TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'i daveti üzerine, Emniyet Genel Müdürü ve Ankara Valisinin de katıldığı bir görüşme gerçekleşti. Görüşmede, İçişleri Bakanı, Emniyet Genel Müdürü ve Ankara Valisi Genel Başkan Meral'i TBMM'ne dilekçe verme eyleminden vazgeçirmeye çalıştılar. Bayram Meral, eylemin TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun kararı olduğunu vurgulayarak, alınan eylem kararını hayata geçireceklerini söyledi.

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU'NUN 26 KASIM TOPLANTISI

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu 26 Kasım 1994 günü TÜRK-İŞ toplantı salonunda toplanarak, son gelişmeleri değerlendirdi.

Genel Başkan Bayram Meral, bir gün önce gerçekleşen DYP ve SHP İl Başkanlıklarının topluca ziyaret edilerek protesto edilmesi eylemi, 25 Kasım akşamı Başbakanla yapılan görüşme, ayrıca, yürüyüş güzergahı ve TBMM'ne dilekçe verme eylemi konusunda Başkanlar Kurulu üyelerine bilgi verdi, eylem hazırlığı görüşüldü.

TÜRK-İŞ'İN ÖNDERLİK ETTİĞİ

BÜYÜK YÜRÜYÜŞ

TÜRK-İŞ'in önderlik ettiği yürüyüşe yüz bine yakın işçi-memur katıldı.

Bütçe Yasa Tasarısı'nda işçilerin aleyhine yer alan hükümlerin değiştirilmesi, Hükümetin uyguladığı politikaların protesto edilmesi amacıyla TÜRK-İŞ'in öncülüğünde yapılacak yürüyüş için sabah erken saatlerden itibaren yürüyüşün başlayacağı Celâl Bayar Bulvarı ve çevresinde işçiler toplanmaya başladı.

İşçiler alanda toplanırken, Plân ve Bütçe Komisyonu Başkanı İlyas Aktaş'la bir görüşme yapıldı. Aktaş, 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı'nda yer alan işçilerin aleyhine maddelerin Plân ve Bütçe Komisyonundan geçmeyeceğine dair TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyelerine güvence verdi. Aktaş, Başbakanla görüşerek güvenceyi kesinleştireceğini söyledi.

Yürüyüşe katılmak için gece boyunca Ankara'ya Türkiye'nin dört bir tarafından 600'ü aşkın otobüs dolusu işçi geldi. 150 civarında otobüs kötü hava koşulları nedeniyle yollarda kaldı ya da Ankara'ya ulaşmaları engellendi.

Celâl Bayar Bulvarı ve çevresinde toplanan çalışanlar saat 12.00 sıralarında Anıtkabir'e doğru yürüyüşe geçtiler. 15-16 kişilik, sıralar halinde Anıtkabir'e yürüyüşe geçen on binlerce çalışanın ön saflarında TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu üyeleri, diğer işçi Konfederasyonları, demokratik kitle örgütleri ve meslek odalarının yöneticileri yer aldılar.

Aslanlı Yol'dan Atatürk'ün mozolesine gidilerek, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral Atatürk'ün mozolesine çelenk koyarak, saygı duruşunda bulunuldu.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, saygı duruşunun ardından imzaladığı Anıtkabir Özel Defteri'ne şunları yazdı: **"Ulu Önder Atatürk, TÜRK-İŞ ve çalışanlar, ülkenin içerisinde bulunduğu sorunları huzurunda bir kez daha dile getirmiştir. TÜRK-İŞ, senin kurduğun demokratik, laik, hukuk devle-**

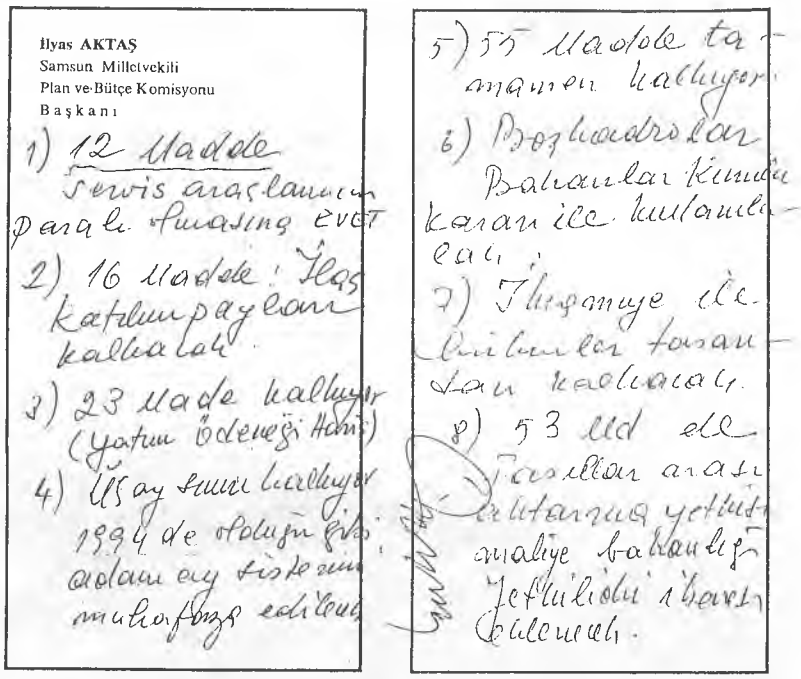
tinin savunucusudur. Rahat uyu, ruhun şad olsun".

Anıtkabir'den, kar ve yağmur altında yürüyen işçiler Hükümeti protesto eden çeşitli sloganlar atarak Akdeniz Caddesi, Mareşal Fevzi Çakmak Caddesi'ni izleyerek, DSİ Genel Müdürlüğü'nün önüne geldiler. Yürüyüş sırasında Başbakanla görüşüldüğü ve Başbakanın da İlyas Aktaş'ın verdiği güvenceyi onayladığı haberi geldi. Burada, bir aracın üzerinden işçilere hitap eden TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral şunları söyledi:

"Saygıdeğer arkadaşlarım, bu yağmurda göstermiş olduğunuz bu birliğe, bu bütünlüğe şahsım, Başkanlar Kurulu, bütün kurullarım adına teşekkür ediyorum. Gözünü yumanlar, kulağını kapatanlar gözünü, kulağını açsın, işçi sınıfının bütünlüğünü, gücünü görsün.

Bütünlüğümüze katkıda bulunan Konfederasyonlara, demokratik kuruluşlara, meslek örgütlerine, yürüyüşümüze katılan siyasi partilerimizin milletvekillerine de teşekkür ediyorum.

Şimdi bize gelen bir haberi size arz ediyorum. Hükümetimiz, Plân Bütçe Komisyonu Başkanımız diyor ki, '1995 Yılı Bütçe Yasa Tasarısı'yla işçilerin memur edilmesine karşıyım, onu Bütçede oylatmayacağım'. İkramiyelerimizi de kaldırmak istiyorlardı, onu da kaldıramayacaklar, bilmenizi istiyorum. Bunlar yeterli değil. Yalnız bunlar için yürümüyoruz, 12 Eylül'ün antidemokratik yasalarını da kaldıracaklar, bunu da bilsinler. Eğer meydanlarda verdikleri sözü yerine getirmezlerse, bilsinler ki, işçi sı-

İlyas AKTAŞ
Samsun Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu
Başkanı

1) 12 madde
Servis araçlarının
para ünvanına EVET
2) 16 madde: İlaç
katılım payları
kalkacak
3) 23 madde kalkıyor
(Yatım Ödeneği Hakkı)
4) 1/3 ay ücret kalkıyor
1994 de olduğu gibi
aidat ay üstü
mahfuz edilecek

5) 55 madde tamamen kalkıyor
6) Bazı kadrolar Bakanlar Kurulu kararı ile kullanılacak.
7) Tasarıya ilişkin bütün tasarruflar kaldırılacak.
8) 53 üncü ele Tasarıların arası altına yetkisi maliye bakanlığı Teftiş Kurulu'nu ibaresi eklenecek.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı İlyas Aktaş'ın kendi kalem ve imzasıyla verdiği güvence

nıfı bu meydanlar gibi onlarca meydanı dolduracaktır. Sizin bugünkü yürüyüşünüz hedeflediğiniz sonucu almıştır sizi kutluyorum."

Meral'in konuşmasından sonra, işçiler, İnönü Bulvarı'nı takip ederek TBMM'ne 100 metre yaklaştılar ve Genelkurmay Başkanlığı binası yakınlarından, Başbakanlık yeni binası önünden geçerek Necatibey Caddesi'ne yöneldiler.

İşçiler, daha sonra Necatibey Caddesi ile Sezenler Sokağı'nın yakınlarında saygı duruşunda bulunup, İstiklâl Marşı okuduktan sonra dağıldılar.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, son gelişmelerin duyurulamadığı bir grup işçinin toplandığı Necatibey Caddesi ile Çankaya Emniyet Müdürlüğünün bulunduğu böygeye gelerek son gelişmeleri anlattı. İşçiler, Meral'i alkışlayarak dağıldılar.

ICFTU - APRO'NUN DAYANIŞMA MESAJI

Değerli Kardeşim MERAL,

Türk Hükümetinin katı tutumundan dolayı, özellikle kamu sektöründe çalışan işçilerle, bütün çalışanlar hakkında çok önemli konularda TÜRK-İŞ ve Hükümet arasındaki görüşmelerin kesilmesine çok endişe duymaktayız. Türkiye, muhtemelen medeni ülkeler arasında kamu sektöründe çalışanlara sendikal hakları kısıtlayan tek ülkedir.

TÜRK-İŞ üyesi sendikalar, 12 Eylül'den bu yana hükümetler tarafından uygulanan anti sendikalar politikalarına karşı, parlâmentoya yapılacak yürüyüş dahil, yürüttükleri mücadelenin çok haklı olduğuna inanıyoruz.

28 ülkedeki 40 işçi konfederasyonu üyesi olan 32 milyon işçi adına, Türkiye'deki özellikle kamu sektörü işçilerinin temel haklarını korumak için 26 Kasım'da yapacağınız büyük yürüyüş dahil, verdiğiniz haklı mücadelenizde desteklediğimizi ve sizinle dayanışma içinde olduğumuzu bildirir, başarılar dilerim.

Saygılarımla

Tahaski IZUMI
Genel Sekreter

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI BAYRAM MERAL'İN BASIN TOPLANTISI

Meral: "TÜRK-İŞ'in tarihinde bu yürüyüşün adı 'Büyük Yürüyüş'tür"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral 27 Kasım 1994 günü bir basın toplantısı düzenleyerek, TBMM'ne dilekçe verme eylemi ve yürüyüşüyle ilgili gelişmeleri değerlendirdi. Meral basın toplantısında şunları söyledi:

"Değerli arkadaşlarım, dün bir yürüyüş yaptık. Biz, bu yürüyüşü bugün yapmadık. TÜRK-İŞ 24 Nisan'da yine Ankara'da bir büyük miting yapmıştı. TÜRK,İŞ ayrıca, Türkiye'nin birçok yerinde bölgesel toplantılar yapmış ve oradaki üyelerinin düşüncelerini almış, ülkenin içinde bulunduğu sıkıntıların, sorunların nasıl çözüleceğini, orada üyelerine anlatmıştı.

TÜRK-İŞ herşeyden önce, ülkenin birliğini bütünlüğünü isteyen bir kuruluştur. TÜRK-İŞ, bu toplantılarında genelde Hükümetten vaadlerin yerine getirilmesini istedi. TÜRK-İŞ, '12 Eylül Hukukuyla ülke yönetmek demokrasi ayıbıdır' diyenlere, 'bu ayıbı işlemeyin' dedi.

Sayın Başbakanımız, özelleştirme ile ülkenin sıkıntılarının ortadan kalkacağını vaad etti. Umuyorum Sayın Başbakanın bu rüyası gerçek olsun. Eğer Sayın Başbakanımın vaad ettikleri hayata geçmez ise, mutlaka kendisinden çok ağır bir şekilde hesap sorulacaktır.

Bu toplantıyı yaptığımız sırada, üç-beş defa Bütçe Plan Komisyon Başkanına gittik. Dedik ki, 1995 yılı bütçe yasası ile kazanılmış haklarımız elimizden alınmaktadır. Lütfen buna müdahale edin. Bütçe Plan Komisyonunun dışında, Hükümet üyeleriyle görüştük. Ama hiçbir olumlu sonuç alamadık. Bu kez TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Antalya'da toplandı. Eğer Hükümet ile Bütçe Plan Komisyonu, kazanılmış haklarımızı geri almada ısrar ederse, TÜRK-İŞ mutlaka demokratik gücünü kullanacaktır ve eylem yapacaktır, yürüyecektir, dedik.

Bu kararımızın hayata geçme noktasına gelindiği bir sırada,

Genel Başkan Bayram Meral, "Yağmur kar altında TÜRK-İŞ'in saflarında yer alan, 'TÜRK-İŞ nerede biz oradayız' diye bağıran arkadaşlarıma teşekkür ediyorum" dedi.

TÜRK-İŞ olarak biz, 1995 yılı Bütçe Yasa Tasarısı ile neler elimizden alınıyor, bunları tesbit ettik. Bütçe Plan Komisyonu üyelerine siyasi partilerimize ve Hükümet üyelerimize takdim ettik.

Sayın Başbakanın talimatıyla, iki devlet bakanı ile oturduk konuyu görüştük, ama olumlu hiçbir sonuç alamadık. Bu kez Plân Bütçe Komisyonuna verilmek üzere yeniden düzenlemeler yaptırdık hukukçularımıza. Bu defa Bütçe Plan Komisyon üyelerine ve Başkanına takdim ettik, siyasi partilerin yetkilileriyle görüştük. Yine bir sonuç alamadık. Nitekim sizin de yakından takip ettiğiniz gibi, geçen akşam Sayın Başbakan Yönetim Kurulumuzu konuta çağırdı. Konutta bizimle görüştüğü en önemli olaylardan birisi, özelleştirme yasası idi. Ve orada düşüncelerimizi Sayın Başbakana, bürokratlara ve Bakanlara izah ettik. 1995 yılı Bütçe Yasas Tasarısındaki sorunları dile getirdik. Bazı konulara Sayın Başbakanımızın olumlu baktığını, bazılarına bakmadığını tesbit ettik.

Dün sabah biz programımızı hayata geçirmeye hazırlandığımız bir sırada, bu defa bir kez daha Bütçe Plan Komisyon Başkanıyla görüşmek istedik. Başkanlar Kurulumuzdan, yönetimimizden seçilen bazı arkadaşlarımızla birlikte Sayın Bütçe Plan Komisyon Başkanını ziyaret ettik. İşte biraz önce size dağıttığımız bu konuların düzeltilmesini istiyorduk. Sayın Komisyon Başkanı, bunları yazdı, düzelteceğine dair bize söz verdi, altını imzaladı. Bir kez de Sayın Başbakanın görüşünü almasının gerekli olduğunu bize söyledi. Biz yürüyüşümüze devam edeceğiz, dedik.

Biz yürüyüşü yaptığımız sırada Sayın İçişleri Bakanıyla görüştük. O toplantıda Ankara Valimiz vardı, Emniyet Genel Müdürümüz vardı. Anıtkabirden bir adım dahidışarı attırmak istemiyorlardı. Anıtkabirden bir adım dışarı atılması Meclise yürümek demekti. Ama biz yürüyeceğimizde ısrar ettik. Ta ki sorunlarımız ortadan kalkıncaya kadar. Bu defa Sayın Emniyet Müdürümüz ve Sayın İçişleri Bakanımız bize ricada bulundular. Biz yüzbinlik bir kitle ile Meclisin kapısını açıp içeri girmek gibi bir niyetimiz yoktu. Belli bir noktaya geli-

nilecekti, oradan ayrılan bir heyetle Bütçe Plan Komisyonuna gidilecekti.

Sayın Ankara Valimize ve Sayın İçişleri Bakanımıza, bizim Meclis önündeki kavşaktan dönüp, oradan Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı önünden Kızılaya doğru gideceğimizi söyledik. Sayın İçişleri Bakanımız bize ısrarla rica etti. Dedi ki, Bu eylemleri yaptığınız zaman halkı da düşünmek zorundayız. Orası çok yoğun bir trafikle muhataptır. Oradan dönüş yapması demek büyük sorunlar yaratması demektir, trafiğin tamamen kitlenmesi demektir. Aşağıda alt geçit var, orada yürüdüğü zaman, bazı sorunların olabileceğini düşünüyoruz. Ve bu olayları ortaya koyduktan sonra, sorunlarımız çözülürse biz Hava Kuvvetlerinin önünden, yeni Başbakanlık önünden Necatibey'e yürüyeceğimizi kendilerine söyledik. Ama sorunlarımızın çözülmesi kayıdı şartı ile, dedik.

Biz TÜRK-İŞ olarak, sabahleyin Başkanlar Kurulu olarak burada toplandık. Size anlattığım bu konuların hepsini Sayın Başkanlar Kuruluna anlattım. Ayrıca HAK-İŞ, DİSK Genel Başkanlarına söyledim güzergahı. Bütün arkadaşlarım olumlu buldu ve teşkilat başkanı arkadaşlarıma, teşkilatlarına bu konuyu anlatmalarını söyledim. Güzergahı kendilerine anlattım, çünkü amaç elimizden alınan haklarımızın geri alınması idi.

Değerli arkadaşlarım, işte o sırada, Bütçe Komisyonundan bize, Sayın Başbakanla da görüşüldü. Bizi büyük ölçüde sıkıntıya sokan, işçilerin yüzde 90'ına yakınının memur edilmesi, bir bölümünün de sözleşmeli personel edilmesi yolundaki madde metni kaldırılacaktı. Sendikaların kapısına kilit vurulmak isteniyordu. TÜRK-İŞ'in kapısına kilit vurulmak isteniyordu. Bu madde metninin geri çekileceği söylenildi.

Sayın Bütçe Plan Komisyonu Başkanı yazıp altına imza attığı konuları, hayata geçireceğine dair, Hükümetle de görüştüğünü onun için emin olmamız hakkında bize bilgi verdi, o arada biz de yürüyorduk. Bizim TÜRK-İŞ olarak, elde etmek istediğimiz, daha doğrusu geri almak istediğimiz isteklerimiz hayata geçmişti. Meclise yürümemizin gerekleri ortadan kalkmıştı.

Tabii, beklenenin üzerinde bir

Meral, gazetecilere açıklamada bulunurken

katılım oldu. Ben katkısı olan bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Ayrıca organizede biz bir eksiklik yaptık. Bize gelen bu haberleri, Bütçe Plan Komisyon Başkanının vaad ettiği, Hükümetle mutabakat sağlayıp çıkaracağını vaad ettiği konuların hepsini, biz ne yazık ki yürüyüşe katılan arkadaşlarımızın tamamına iletemedik. Eksikliğimizin bir bölümü burada oldu. Ben o yağmur, kar altında TÜRK-İŞ'in saflarında yeralan, 'TÜRK-İŞ nerede biz oradayız' diye bağıran arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Eğer biz bu gelişmeleri tüm konvoya katılan arkadaşlarımıza iletmiş olsaydık, amaçlanana varıldığı kanısını kendilerine söyleseydik, umuyorum ki bazı rahatsızlıklar, bazı tepkiler olmazdı.

Şimdi soruyorum, biz istediğimiz sonucu elde ettik. Hükümet ne diyordu, 'Ben bütün kamuda çalışan işçilerin yüzde 90'ını memur yapacağım, bir bölümünü de sözleşmeli personel yapacağım ve böylece sendikaların kapısına kilit vuracağım'. Özelleştirmeden, taşeronlaşmadan ve re'sen emeklilikten, bir bölüm işyerlerinin kapatılmasından sonra sendikaların kapatılması değil de Hükümetin amaçladığı neydi?

Biz bu yürüyüşümüzde istediğimiz sonucu elde etmiştik. Bütün buna rağmen, Meclise zaten 50 metrelik bir mesafe kalmış, çünkü 1 km yakınına kadar yürüyüş olmaz, gösteri olmaz, bu bir yasadır. Biz yüz metrelik, elli metrelik bir mesafeye kadar yaklaştık, sonucu elde ettik, ondan sonra biz Meclise yürüyoruz, askerle polisle karşı karşıya kalmamız, bu arada birkaç tane insanın ölmesi, yaralanması kime yarar sağlardı?

Elbette ki demokratik sistemden, elbette ki TÜRK-İŞ'in büyüklüğünden, elbette ki parlamenter sistemden ümit kesmiş, TÜRK-İŞ'in büyük kitle olmasından rahatsızlık duymuş bazı insanlar, kan aksın, olay olsun, hadise çıksın diyebilirlerdi. Ama sağduyuya sahip, huzurdan yana olan, demokratik sistemden yana olan, yasalara saygılı olan, yasalara yüce Meclisin değerli üyelerine, Hükümeti de saygılı olmaya zorlayan, TÜRK-İŞ'in değerli mensupları ve onunla birlikte gönül ortaklığı yapan, yürüyen insanlar, kan akmasına, gözyaşı dökülmesine, elbette ki razı olamazdık. İşte biz TÜRK-İŞ olarak bunu yaptık. Ne üyemizin arkasında yürüdük, ne bir tarafa gizlendik, arkadaşlarımızla birlikte önde yürüdük.

Saygıdeğer arkadaşlarım, asker de bizim evladımızdır, polis de bizim evladımızdır. İşçinin, memurun, emeklinin, polisten, askerden uzaktan yakından alıp veresi yoktur. Bizim sorunumuz halkın sorunlarına sıkıntılarına kulaklarını tıkamış gözlerini bağlamış Hükümetten ve Meclis'tendir. İşte biz bu tepkilerimizle onların kulaklarını açacağız, gözlerini açacağız. Halkın sorunlarını görmesini halkın sorunlarını duymasını sağlayacağız. Ve bundan sonra, bu gibi sorunların bu gibi sıkıntıların bir daha gündeme gelmemesini de sağlamış olacağız.

1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Çalışma Hayatının Sorunlarının Tartışıldığı

1995 YILINA BAKIŞ SEMPOZYUMU YAPILDI

B. MERAL: "Bu Hükümete düşen tek görev vardır, onurluca istifasını götürüp Cumhurbaşkanına vermektir."

TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen "1995 Yılına Bakış Sempozyumu" 23 Kasım'da TÜRK-İŞ toplantı salonunda yapıldı. Sempozyumun açılışında Genel Başkan Bayram Meral, **"Hükümetin yasalara, insan haklarına, çalışanların haklarına saygısı olmadığı gibi, bizi de meydanlara inmeye çekiyor. Eğer, böyle bir eylem yarın olacaksa, ki olacak, bundan doğacak sorumluluk hiçbir zaman çalışanlara, sendikalara ve TÜRK-İŞ'e ait olmayacaktır"** dedi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, konuşmasında şu görüşlere yer verdi:

"Değerli arkadaşlarım, bu salonlarda, bu çatı altında, ülkenin içinde bulunduğu sıkıntıların aza inmesi için, sorunların çözümü için, birçok toplantı yapıldı. Bu toplantılarda TÜRK-İŞ her zaman ülkenin sorunlarının, sıkıntılarının aza inmesi için her vesile ile yol gösterici lokomatif hareketi yapıcı, görevini yerine getirmede hiç bir zaman eksiklik yapmadı. Ülkesi için bu hizmetleri yaparken, zamanı geldi eleştirildi, zaman geldi "yanlış yaptınız" dendi. Ama TÜRK-İŞ her zaman ülkesinin sorunlarının çözümü için üzerine düşeni yapmaktan geri kalmadı.

24 Ocak kararları alındığında, içinde bulunulan sıkıntıların ortadan kaldırılacağı, tek taraflı bir yönlendirme ile halka lanse edildi ve arkasından 12 Eylül geldi. Ücretler büyük oranda dondurulduğu, grevler kaldırıldı, direnişler yürüyüşler kaldırıldı, ülkenin ekonomisi, o yönden düze çıkacağı düşüncesi malesef hayata geçmedi. Yine enflasyon, işsizlik aldı yürüdü, sıkıntılar bütün hızıyla devam etti. Zaman geldi, o politikayı izleyen iktidarlara karşı TÜRK-İŞ tavır koydu. İlk etapta yerel seçimlerde, arkasından genel seçimlerde o dönemin iktidarına karşı mücadele etti. Ülkesinin, halkının, çalışanların geleceği için, daha iyi bir dünyanın, daha iyi bir çalışma sisteminin, mutluluğun ve huzurun gelebilmesi için mücadele etti ve iki siyasi partiden oluşan bugünkü Hükümet oluştu. Bugünkü Hükümet yine meydanlarda ve bu çatı altında çok güzel vaadlerde bulundu, isteklerini, hepimizin özlemlerini dile getirdi ve iktidar olursa bunları hayata geçireceğini söyledi. Bunlar özde fazla birşey değildi. Ülkemizin ve halkımızın beklentileri idi, layık olduğu istekler idi. Neydi bu? 12 Eylül hukukunu ortadan kaldıracaktı, emeklinin yüzünü güldürecekti, memurlara grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak verilecekti, işçilerin, çalışanların üzerindeki 12 Eylül'le getirilen sınırlamaların ortadan kaldırılması idi. Hükümet oluştuktan sonra dördüncü yılına giriyor. Maalesef bunlarla ilgili herhangi bir gelişme yok.

Bayram Meral, sempozyumun açılışında konuşmasını yaparken

Sayın Hükümetimiz, Sayın Başbakanımız, halkın huzuruna çıktı, mutluluk vaat etti. Eğer dedi, "Biraz fedakarlık yaparlarsa işsizlere iş bulacağım"; biraz önce dediğim gibi, memurların sorununu çözeceğim, emeklinin sorununu çözeceğim, ev kadınına kredi vereceğim, esnafa kredi vereceğim, şu sendikacılar, şu işçiler biraz fedakarlık yapsın. Biz yarın halkın karşısına çıktığımız zaman, Sayın Başbakan, Hükümet bizim sorunlarımızı çözecekti ama, siz buna engel oldunuz dedirtmemek için, biz üzerimize düşeni yaptık. Bazı arkadaşlarımızın, bazı yazarlarımızın söylediği gibi taviz vermedik. Tam tersi yapıyordum da mani oldular sözünü ortadan kaldırmak için, bazı fedakarlıklar yaptık. İkramiyelerin tarihlerinde oynadılar, sesimizi çıkarmadık, hatta ikramiyeyi 3-4 ay geç verdiler, sesimizi çıkarmadık. Kıdem tazminatlarını geç ödediler sesimizi çıkarmadık, tasarruf teşvik fonunu dolara endekslediler, 80 trilyona yakın parayı hiç ettiler, el koydular sesimizi çıkarmadık. Sözleşme farklarını geç ödediler anlayış gösterdik. Ne için değerli arkadaşlarım? ülkenin ve halkın sorunu çözülsün diye.

Dördüncü senesine girdi bugünkü Hükümet, şimdi burada ben halkıma sesleniyorum. Yarın biz meydanlara ineceğimiz zaman, bugünkü Hükümet, ben herşeyi yapıyorum da, bu sendikacılar, bu işçiler, memurlar, bu emekliler mani oldu diyebilecek mi? Buna hakkı var mı artık? Yok.

Hangi vaadini yerine getirdi, işsizlik azaldı mı, hayır. Enflasyon tek rakama düştü mü? Hayır. Emeklinin sorunu çözüldü mü? Hayır. Memurun sorunu çözüldü mü? Hayır. Neyin sorununu çözdünüz o zaman? IMF'nin Dünya Bankası'nın söylediklerini. Sırf onların söylediklerinin doğrultusunda hareket etti.

Bugün hükümetin getirdiği bütçe yasasında 12 Eylül hukukunun düşündüğü, belki askerlerin düşündüğü ama göze alamadığı maddeleri bu yasa tasarısına koymuşlardır. Yani sendikaları yok etmek için, çalışanların kazanılmış haklarını ellerinden almak için, insanları köleleştirmek için, ne gerekmişse bu yasa tasarısına koymuşlar. Ne var orda, Meclisteydik ve bu sabah ilgili bakanla görüşme yaptık, buraya geldik.

Hükümet bu yasa tasarısı ile işçilerin yüzde 70'ini memur yapmayı planlamaktadır. Memur yaparken de düşüncesi şudur. Bugün 7-8 milyon maaş alıyorsanız, intibakınız yapıldığı zaman 3 milyona tekabül ediyorsa, bu 3 milyon verilecektir. Diğer kazanılmış hakkını ortadan kaldıracaktır. Bu yetmedi, sözleşmeli personel yapılacaktır.

Bunun dışında, özel idareler kanalıyla, asgari ücret üzerinden işçi alınacaktır ve çalıştırılacaktır. Yani bu taşeronlaşmanın, sendikasızlaştırmanın daha insafsızca, daha merhametsizce bir tutumudur.

Değerli Arkadaşlarım, bu hükümet dördüncü yılına girmesine rağmen, ülkenin hiç bir sorununu çözememiştir. Bu hükümete düşen tek bir görev vardır. Onurluca istifasını götürüp Cumhurbaşkanına vermektir. Hükümete bu yakışır. Eğer cidden halkına karşı sorumluluğu varsa, çalışanlarına karşı sorumluluğu varsa, ülkesine karşı sorumluluğu varsa, bir insan birşeyi yapamıyorsa bırakır orda. Bırakmıyorsa bu bir işgaldir.

Taş bitti, yapı paydos, artık çalışanların tek milim fedakarlık edecek bir şeyi kalmamıştır. Bunu hükümet bilsin ve burada, Devlet Demiryollarında eylem yapan PTT'de eylem yapan, Zonguldak'ta eylem yapan bütün işçileri ve halkı kutluyor ve kendilerini destekliyoruz.

Biz her zaman yasalara, saygılı kaldık. Ama görünen o ki Hükümetin yasalara, insan haklarına, çalışanların haklarına saygısı olmadığı gibi, bizi de meydanlara inmeye çekiyor. Eğer böyle bir eylem yarın olacaksa ki olacak, bundan doğacak sorumluluk hiçbir zaman çalışanlara, sendikalara ve TÜRK-İŞ'e ait olmayacaktır.

Bugünkü hükümetin, 12 Eylül'ü yapanlardan bir tek kokartı ve yıldızı eksik. Yaptığı icraatlar onu gösteriyor. Bir tek kokartla, yıldızları eksik. Ama burada oturanlar ve onların temsil ettiği insanlar, onların omuzuna kokart ve yıldız taktırmayacaktır, bunları bilsinler. Başkanlar Kurulumuz, hemen toplanacaktır. Bu hükümete karşı gereken tavrı koyacaktır. Bu hükümete koyacağımız eylem türünden doğacak hiçbir sorumluluk, bizlere ait olmayacaktır.

'1995 Yılına Bakış Sempozyumu'na katılanlardan bir görünüş

Sempozyumun sabahki oturumunda "1995 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının Çalışanlara Etkileri" tartışıldı.

Sempozyumun öğleden sonraki oturumunda "1995 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Çalışma Hayatının Sorunları" tartışıldı.

Sen 700 bine yakın insanı memur yapacaksın, ücretleri dondurmaya çalışacaksın, geri kalanını sözleşmeli personel yapacaksın ve böylece sendikaları dolaylı olarak ortadan kaldıracaksın, diğer taraftan özelleştirme yolu ile binlerce işçiyi sokağa bırakacaksın, birçok işyerini kapatacaksın, ondan sonra diyeceksin ki, ülkeme hizmet ediyorum. Etsen etsen IMF'ye, Dünya Bankası'na ve Uluslararası tekele hizmet edersin, ülkene hizmet edemezsin.

Biz halkımıza ülkemize karşı yapabileceğimiz kadar fedakarlık yaptık, hatta fazlasını yaptık. Bunda yanlış yaptık kanısında değilim. Eğer bizim yaptığımız fedakarlık halka yansımışsa, ülkenin sorunlarını çözmüşse helâlı hoş olsun. Ama görünen o ki biz fedakarlık yaptık, biz her türlü sıkıntıya katlandık ne halkımızın, ne memurun, ne emeklinin sorunu çözüldü, ne köylünün, ne küçük esnafın sorunu çözüldü. Bizim fedakarlıklarımız başka yerlere gitti. Büyük holdinglere gitti, tekelci sermayeye gitti. Şimdi biz yarın meydanlara indiğimiz zaman, hükümetin bize söyleyeceği tek kelimesi yoktur ve olamaz. Olursa 50 katı cevabını alır.

Bu hükümet ülkeyi iyiye götüremiyor, halkın sorunlarını çözemiyor, halkın sorunlarına sorun katan bu hükümetin bir an önce götürüp Cumhurbaşkanına onuru ile dilekçesini teslim etmesi için bütün TÜRK-İŞ'e bağlı kuruluşlar, üzerine düşeni yapacaktır.

"1995 YILI BÜTÇE KANUNU TASARISININ ÇALIŞANLARA ETKİLERİ" KONULU OTURUM

Sempozyumun sabahki oturumunda "1995 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının Çalışanlara Etkileri" tartışıldı. Başkanlığını Prof. Dr. Alpaslan Işıklı'nın yaptığı oturumda Prof. Dr. İzzettin Önder, Prof. Dr. Üstün Dikeç ve Doç. Dr. Mithat Melen konuyla ilgili görüşlerini açıkladılar.

"1995 YILI BÜTÇE KANUNU TASARISI VE ÇALIŞMA HAYATININ SORUNLARI" KONULU OTURUM

Sempozyumun öğleden sonraki oturumunda "1995 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Çalışma Hayatının Sorunları" tartışıldı. Başkanlığını Prof. Dr. Kamil Turan'ın yaptığı oturuma Doğruyol Partisinden Sadık Avundukoğlu, Anavatan Partisinden Mehmet Nedim Budak, Sosyal Demokrat Halkçı Partiden Cemalettin Gürbüz ve Refah Partisinden Ahmet Derin katılarak, partilerinin görüş ve yaklaşımlarını açıkladılar.

TÜRK-İŞ'İN 1995 MALİ YILI BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE İLGİLİ GÖRÜŞ ve TALEPLERİ

TÜRK-İŞ 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile ilgili görüş ve taleplerini içeren bir dosyayı Parlamentoda grupları bulunan siyasi partilere, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine iletti. 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı maddelerine ilişkin görüş ve taleplerin yer aldığı dosyada şu genel değerlendirme yapıldı:

1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı, DYP-SHP Koalisyon Hükümeti'nin 5 Nisan 1994 günü ilan ettiği Ekonomik Önlemler Uygulama Planı'nın işçi hak ve çıkarlarını kısıtlayıcı yaklaşımı ile uyum içindedir.

Bu Tasarı, işçi haklarına ve sendikalara yeni bir saldırıdır.

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz, ücret geliriyle geçinenler tarafından yaratılmamıştır. Ancak, krize çözüm olarak uygulamaya konan istikrar programı, yükün çok büyük bir bölümünü ücretlilere, emeklilere ve işsizlere yüklemektedir.

Bütçe Kanunu Tasarısı, bazı işçileri zorunlu olarak memur statüsüne geçirerek, kamu işçilerini sendikal haklardan yoksun bırakma ve işçi sendikalarını zayıflatma amacı taşımaktadır. Kazanılmış hakların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Bütçe Kanunu Tasarısı, "sosyal devlet" anlayışının iyice terkedildiğini göstermektedir. Servislerin paralı hale getirilmesi, ilaç katılım bedellerinin yükseltilmesi, bu nitelikte düzenlemelerdir.

Bütçe Kanunu Tasarısı, kamu kesimi işçilerini yoksullaştırmaya ve işsiz bırakmaya yöneliktir. Öngörülen düzenlemeler, özelleştirme öncesinde kamu işletmelerinin ihbar/kıdem tazminatı yüklerinden kurtulması, sendikalı işçi sayısının olabildiğince azaltılması gibi hedeflerle ve Dünya Bankası ve IMF gibi kurumların bu konudaki tavsiyeleri ile uyum içindedir.

Tasarı, 1995 yılında kamu kesiminde çok sayıda işçinin işten çıkartılacağı izlenimini vermektedir. Tasarı'nın "Gerektiğinde Kullanılabilecek Ödenekler" başlıklı 7. maddesinde "ihbar ve kıdem tazminatını karşılama ödeneği" ilk defa yer almaktadır.

Mevcut işsizlere iş bulma ve yeni iş imkanları yaratacak yatırımlar yapma yönünde hiçbir çaba harcamayan Hükümet, 1995 yılında yeni işsizler yaratacaktır. Bundan üç yıl önce söz verilmiş olmasına rağmen, Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında işsizlik sigortasına sahip olmayan tek ülke durumunu da korumaktadır.

Tasarı, "memur" ve "sözleşmeli personel" statüsünde çalışanların haklarınkonusunda da olumsuz düzenlemeler içermektedir. 1994'ün ikinci yarısında çok düşük zam verilen memurların enflasyon karşısındaki kayıplarının 1995'te de giderilmeyeceği anlaşılmaktadır. Bu durum, 1994'ün ikinci yarısında ücretleri dondurulan sözleşmeli personel için de geçerlidir. Ayrıca, sözleşmeli personelin teşvik ikramiyeleri de kaldırılmaktadır.

Şu husus çok iyi bilinmelidir ki, işçileri memur ve sözleşmeli personel yapmakla, işçi sınıfının hak ve özgürlükler mücadelesini engellemek mümkün değildir.

Konfederasyonumuz, Bütçe Kanunu Tasarısı'nın bu haliyle yasalaşmasının büyük toplumsal huzursuzluklara neden olacağı konusunda yetkilileri şimdiden uyarmayı gerekli görmektedir.

BAYRAM MERAL: "Türkiye'nin birçok yerinde Şırnak yaratmak istiyorlarsa bu tasarıyı Meclisin gündemine sokarlar"

- ***İşçi ve Sendikaların Sorunları, 16 Kasım 1994 tarihinde HBB Televizyonunun Yüksek Tansiyon Programında canlı olarak tartışıldı. Erhan Akyıldız'ın sunduğu programa TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, HAK-İŞ Genel Başkanı Necati Çelik ve DİSK Genel Başkanı Rıdvan Budak katılarak görüşlerini açıkladılar.***
- ***TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'in, işçi, sendika ve çalışma hayatımızın sorunlarına ilişkin sorulara verdiği cevapların bir özetini sunuyoruz***

Bizim de büyük katkılarla işbaşına getirdiğimiz Hükümetimiz, halka çıktı dedi ki; "Ben işsizlere iş bulmak, memurun sorununu aza indirmek, emeklilerin sıkıntılarını azaltmak, dulun, yetimin, köylünün problemlerini çözmek için işçilerden fedakârlık istiyorum" Bu arada memur arkadaşlarımıza 217 bin liralık zam yapıldı. Bizim toplu sözleşmelerimizin 4. ve 5. dilim ücret zamları için, "enflasyon farklarını uygulamayacağız" dediler. Bunu reddettik. Yüzde 35'lik bir teklifle geldiler, bu teklifi de reddettik. "Üç aylık farkı almayın" şeklindeki teklifi de reddettikten sonra TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nu 7 kez topladık ve üç alternatif ortaya koyduk: 1. Yargıya gitmek, ki yargıya gidip de kaybetme gibi bir sıkıntımız yok. 2. Eylem yapmak, 3. Oturup bir masa etrafında sonuca gitmek. Hukuk müşavirlerimizin de yaptığı yorum çerçevesinde, Başkanlar Kurulumuz birkaç sendika Başkanımızın dışında konunun oturup bir sonuca bağlanması kararı verildi, ama bununla ilgili bir anlaşma yok. TÜRK-İŞ ülkesini, vatanını, milletini seven bir kuruluştur. TÜRK-İŞ olarak halkımıza karşı bir sorumluluğumuz var. Halkımız, özel sektörde çalışan üyelerimiz bizden hizmet bekliyor. Kamudaki işçilerimizin enflasyon farkını üç ayda, beş ayda almak konusunu, bunların çözümü için eylem yapmayı kendi aramızda çok tartıştık. Hükümet işini gücünü bırakmış, kamuda çalışanların aldığı dört kuruşu halkın gözleri önüne seriyor. Devlet bizden bu desteği, fedakârlığı istedi, biz yaptık. Tabandan tepki aldık ama kamuoyundan da destek aldık. Hükümet 'fedakârlık yapın', dedi, 'ben sorunu çözeceğim' çözdü mü, çözemedi. Emeklinin sorununu çözemedi, esnafa kredi veremedi, köylünün sorununu aza indiremedi. Şimdi, Hükümet bizim haklarımızı elimizden aldığı zaman, biz meydanlara inersek, inanıyorum ki, halkın desteğini alacağız.

Ben ve Sayın Başkanlar anlayış gösterdik. Kamuoyunun nezdinde açık konuşuyorum. Bu anlayışı ne için gösterdik? Sendikalar sistemli ve şiddetli bir saldırıyla karşı karşıyadır. Bu bir geçiş dönemidir. Bu saldırıyı zararsız atlatmak zorundayız. Belki kişisel olarak, Teşkilat Genel Başkanları olarak sıkıntılarımız olabilir ama inanıyorum ki, bugün yarım ekmeğini muhafaza eden insanlar, gelecekte ekmeğin tamamını muhafaza edebilecektir.

Hükümetin uygulamaya koyduğu 5 Nisan istikrar paketiyle tehlike başladı, enflasyon farklarından değil. Bu paketin arkasında özelleştirme, taşeronlaştırma ve sendikasızlaştırma yatıyor. Sendikalara saldırı 5 Nisan istikrar paketiyle başladı. Sorun toplu sözleşmeler değil; 89'da, 90'da, 91'de hep birlikte yasal haklarımızı, gücümüzü kullanıp aldık.

Bir gün eylem yaptım, ertesi gün işbaşı, artık bu eylem değil, Hükümetin altına attığı imzayı yerine getirene kadar eylem yapmak zorundaydık. İşçinin de büyük ölçüde buna hazır olduğunu düşünelim, kamuoyunu yanımızda bulabilecek miyiz? Memura 217 bin lira vermiş, bunlar niye eylem yapıyor, demez miydiniz? Hep dediniz bunu; kamuoyunu da böyle oluşturdular.

Bu 1995 Bütçe Kanunu Tasarısındaki hükümleri 12 Eylül yönetimi bile göze alamamıştı. Burada yapılan nedir? 40 senedir işçinin aldığı ikramiyeler kaldırılıyor. Emekli 3-4 milyon alıyor; ilaç bedelleri yüzde 10-20'den yüzde 50'ye çıkarılıyor. İşçiyi memur yapıyor. 12 Eylül DİSK'i kapattı, DYP-SHP Hükümeti de TÜRK-İŞ'i kapatıyor. Hükümet çıksın, sendikalara gerek duymuyoruz, kapısına kilit vuruyoruz desin.

Biz ülkenin yararına, halkımızın yararına, çalışanların yararına yapılacak herşeyin yanındayız, üzerimize düşen bir sorumluluk varsa onu da yüklenmeye hazırız

Ben kendilerine şunu söylüyorum: Emeğe, alınterine saygısı olan hiçbir insan bu tasarıyı Meclis'in gündemine sokmaz. Bu düpedüz sendikaları ortadan kaldırmaktır. Bu işin şakası yok: Türkiye'nin birçok yerinde Şırnak yaratmak istiyorlarsa bu tasarıyı Meclis'in gündemine sokarlar.

Bugün, dünyada sendikal harekette bir sıkıntı var. Bizim ülkemizde de. Bizim sıkıntılarımızın bir bölümü 12 Eylül'le başladı. O tarihe kadar karma ekonomi vardı. Bu tarihten sonra, işverenlerin de istekleri doğrultusunda kamuda, KİT'lerde sistemli bir şekilde işçi sayısı azaltıldı. Bir yasa çıkarıldı, 1-9 kişi işçi çalıştıran işyerleri tasarrufu teşvik, konut edindirme fonundan muaf tutuldu. İşverenler işyerlerini düzenlediler, bu fonlardan kurtuldular, bir de sendikalardan kurtuldular. Güneydoğu olayları göçü arttırdı, bunun işsizliğe katkısı oldu. İşsiz çok. Biz toplu iş sözleşmesi yaptık, işçi çıkarıldı, düşük ücretle işçi alınmaya başlandı. İşçi işinden olunca, sendikalara soğukluk başladı. Bunların altında yatan 12 Eylül hukukudur. "12 Eylül hukukuyla ülke yönetmek, demokrasi ayıbıdır" diyorlardı, şimdi kendilerine soruyorum: Bu demokrasi ayıbını niye işliyorsunuz?

Hükümet, ILO'nun birkaç sözleşmesini kabul etti diye övünüyor; bunlardan birisi 158 sayılı sözleşmeyi Meclis onayladı, Bakanlar Kurulunda bekliyor. Bağlayıcı hükümler getirirlerse sendikaların üye sayısı iki-üç ay içinde 5-6 kat artar.

Bugünkü tabloya nereden bakarsak bakalım, işçinin bir bölümü özelleştirme, bir bölümü taşeronlaştırma, bir bölümü de bu bütçe tasarısı ile çıkarılmak isteniyor. Bu başarılırsa, sendikaların çok az üye sayısı ile tabelaları açık kalacaktır. Umuyorum, özgürlükçü parlamenter sisteme, demokrasiye, uluslararası ilkelere inanan siyasilerimiz, meslek örgütlerimiz, kuruluşlarımız buna müsade etmeyecektir.

Böyle sistem olmaz. Halkın, ülkenin gereksinmeleri ne ise, günün koşulları, çağın gerekleri neyi gerektiriyorsa, halkımızın hakkı hukuku, özgürlükleri neyi gerektiriyorsa o yapılmalıdır.

Özelleştirmeyi can simidi gibi ortaya attılar. 1983-1994 den bu güne, bugünkü kur sistemini dikkate alırsak, 25 trilyon lira elde etmişler, bunun 19 trilyonunu reklamlara ve danışmanlık ücretlerine harcamışlar. Diğer ülkelerde de özelleştirme yapıldı. İki türlü özelleştirme oldu: Biri, dipçik zoruyla. Diğeri, işçi-işveren-devlet üçlüsü oturdu, kimsenin burnu kanamadı. Ülkemizde, KİT'ler zarar ettirildi. Yoksa ben, KİT'lerin zarar ettiği kanısında değilim. Zonguldak maden işçisi, tersane işçisi, Karabük işçisi "devletten para istemiyoruz, biz üzerimize düşen fedakarlığı yapalım, devlet kömürümüzü satsın, yaşamımızı sürdürelim" diyorlar. Bunları ciddiye alan yok, sorunu bizimle konuşan yok.

Biz ülkenin yararına, halkımızın yararına, çalışanların yararına yapılacak herşeyin yanındayız, üzerimize düşen bir sorumluluk varsa onu da yüklenmeye hazırız. Bunun tersini kabul etmiyoruz, sonuna kadar mücadele edeceğiz.

23 KASIM'DA ZONGULDAK'TA YAŞAM DURDU

DENİZER: "GELİN BU YANLIŞ KARARLARDAN VAZGEÇİN"

Zonguldak İl Temsilciler Kurulunun 23 Kasım 1994 günü **"Kömür ve Demir Çelik'e Sahip Çıkmak Türkiye'ye Sahip Çıkmaktır"** mitinginde Zonguldakta hayat bir gün durdu. Yaklaşık 30 bin kişinin katıldığı mitingin yapıldığı saatlerde araçlar kontak kapattı. Esnaf kepenk indirdi. Çocuklar okula, avukatlar mahkemelere gitmedi.

Miting de konuşan TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Başkanı Şemsi Denizer alandaki onbinlerin coşkusu içinde iktidara seslenerek "Gör bunları" diye konuşmasına başladı ve özetle şunları söyledi:

İşte bizim mücadelemiz. İşte bizim kavgamız. İşte Zonguldak'ın, işte Türkiye'nin, Demokrasi güçlerinin kavgası, Türkiye'ye sahip çıkmaktır. Bağımsız Türkiye güçlerine sahip çıkmaktır. Burada Zonguldaklı ne istiyor? Ekmek istiyor, memura sendika hakkı istiyor, antiterör yasasının kaldırılmasını istiyor. İller idaresi yasasının kaldırılmasını istiyor, dedektiflik yasasının kaldırılmasını istiyor insan gibi çalışıpta insan gibi emekli olduğunda insan gibi yaşayabilecek emekli ücreti istiyor.

Şehirlisiyle, aydınıyla sokaklara dökülen insanlarımız. Bunlar, bizim bütünlüğümüzün beyni olan insanlarımız. Bir üniversite bilim adamı kürsüye çıkarak az para alıyorum geçinemiyorum diyerek öğrencilerinin halkının karşısında ağlıyorsa, duyun Sayın Başbakan hiç mi Türkiyenin gerçeklerini görmediniz?

Sayın Başbakan bakınız, Zonguldak'lı ne söylüyor? İyi duyunuz, iyi görünüz. Ben duymadım, görmedim demeyiniz. Borazanınız burada borazanınızdan dinleyin. Bu yanlıştan vaz geçmezseniz, yanınızdaki yardımcınız da iyi dinlesin. Nedir yanlış? Zonguldak insanının çalışanıyla, iş umudu taşıyan işsiziyle, memuruyla aydınıyla, bürokratıyla, siyasisiyle, belediyesiyle, muhtarıyla, emeklisiyle bize bugün en büyük desteği veren esnafımızla, halkımızla birlikte bütünleştik. Bu yanlışınızdan vaz geçtiğinizi televizyondan, yazılı basından, bunlar vasıtasıyla 'biz ülkemizin halkıyla bütünleşiyoruz' deyin. 'İnsanlarıyla bütünleşiyoruz' deyin, bu karardan yanlıştan vaz geçtik deyin

Sn. Başbakan sizi yanıltmış olabilirler. Onu da söyleyebilirsiniz, geçmişte bunun önemli örnekleri vardır. Geçmişten ders alınız, 'beni yanılttılar' diyebilirsiniz, yağcı takımı var etrafınızda yalama takımı var etrafınızda onlar sizi yanıltmış olabilirler. Eğer bu kararınızdan vazgeçmezseniz bu yanlış kararların sahibinin siz olduğunu insanlar bilecektir. Hesabını size engeç soracaktır, Amerika'ya da kaçamazsınız.

Armutçukla, Amasra sadece onlar meselesi değildir. Bu bir kömürün üretimi meselesidir. Kömür ya üretilecektir ya da üretilmeyecektir. Kozlu, Üzülmez, Karadon aynıdır. Bugün hedef Armutçuk Amasra'dır. Yarın Üzülmez, Kozlu'dur, dahası uluslararası sermaye Türkiye kömür piyasasını ele geçirecektir. amaç, kömür üretimini durdurmaktır. Amasra, Armutçuk bizim şerefimizdir namusumuzdur. Namusumuzu koruyacağız. Amasray'la Armutçuğa sahip çıkamazsak, Üzülmez, Karadon, Kozluya da sahip çıkamayız. Türkiye'ye sahip çıkamayız. Demokrasiye de sahip çıkamayız. Biz Türkiye'ye sahip çıkmak için Zonguldağa sahip çıkmak için onurumuzu, namusumuzu, gurumuzu korumak zorundayız.

Bizim bildiğimiz doğru, namusumuza, ekmeğimize sahip çıkacağız. Biz diyoruz ki! Sayın Çiller; bunları iyi dinleyiniz. Dinlemezseniz biz Ankaraya gelip anlatmasını biliriz. Ve diyoruz ki Sayın Çiller gelin, bu yanlış karardan vazgeçiniz. Geçmişte örnekleri vardır? Zonguldak insanı kararını verdi mi ölse de vaz geçmez. Eğer bu kararlardan vaz geçmezseniz, ocaklara yatırım yapmazsanız, ocakları kapatmıyorum yetmez. Bu memleket Sayın Çiller babanın çiftliği değil. Eğer bu milletin Başbakanıysan, bu milletten aldığını bu millete vereceksin. Ocaklara yatırım yapacaksın. Demirçeliğe yatırım yapacaksın. Yapmazsan Zonguldaklı belirttiği saatte Gerede'de olacaktır. Sayın Başbakan'a bir açık kapı daha bırakıyoruz. Gelin bu yanlıştan vaz geçiniz. Bunun adı eskiden Osmanlı zamanında müstemleke durumlarında oluyordu. Mısırda Kavalalı Mehmet Ali Paşa vardı. Mısır halkından senede üçyüzbin altın Osmanlıya alıyordu. Atama valiydi. Şimdi size sesleniyorum. Siz eğer Türk halkının başbakanıysanız, gelin halkla bütünleşin. Bırakın IMF'yi, bırakın Dünya bankasını. Bırakın Amerikan uşaklığını. Siz atama vali misiniz Türkiye'nin başında? Amerikanın atadığı vali misiniz. Sayın Başbakan. Olmadığınızı kararlardan vazgeçerek ispat edin. Şu halktan özür dileyin.

ZONGULDAK VE MADENLERİN GELECEĞİ TARTIŞILDI

TÜRK-İŞ GENEL SEKRETERİ ŞEMSİ DENİZER :

"HEDEF, VERİMLİLİK ve BAĞIMSIZLIKTIR"

- **Türkiye'ye yayın yapan Radyo Kulüp "Zonguldak ve Madenlerin Geleceği" konulu programı canlı olarak Genel Maden-İş salonundan gerçekleştirdi. İki saat süren canlı yayına TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Şemsi Denizer, Belediye Başkanı Zeki Çakan, TTK Genel Müdürü Hayrettin Soytaş, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Veysel Atasoy, İşadamı İshak Alaton telefonla katıldılar.**
- **Denizer, Amasra ve Kandilli müesseselerinin önerileri doğrultusunda işletilmeleri halinde zarar etmeyeceğini rakamlar vererek açıkladı. Ancak düşünülenin bu olmadığı kömür üretiminin ve kurumun yaşamasının istenmediğini belirtti.**
- **Denizer, kapatma düşüncesini savunanlara karşı hedefin, verimlilik ve ülke bağımsızlığı olması gerektiğini vurgulayarak uluslararası tekellerin oyununa düşülmemesini, onların sözcülüğünü yapanlara dikkat edilmesini istedi.**

Denizer, istihdamın yeniden düzenlenmesi halinde sağlıklı üretim yapılabileceğini belirterek "Amasra'da 1100'ü yerüstü, 1200'ü yeraltı olmak üzere 2300 kişi çalışıyor. Burada istihdam yanlışlığı var. İstihdam sağlıklı hale getirildiğinde verimli hale gelecektir. Yıllardan beri buraya 18 trilyon yatırım yapılmıştır. Armutçuk'ta da 20-24 metreye kadar varan damar kalınlıkları vardır. 2400 civarında işçi çalışmaktadır. İstihdamın yeniden düzenlenmesi halinde çok verimli üretim yapılabilir. Bukadar kalın kömür damarları alınmaya hazır dururken kapatılma kararı zarardan değil, başka düşünceden meydana gelmektedir. Neden verimsizlik değil, birilerinin ödüllendirilme düşüncesidir" dedi.

Denizer, sadece işçi çıkarmakla kurumun düze çıkamayacağını savunarak "1990-94 yılları arasında kurumdan 18 bin 476 işçi ayrılmıştır. Aynı dönemde kömür üretiminde sanayi kömürünün payı yüzde 60-65 düzeyinden yüzde 35'ler düzeyine düşmüştür. Yani kaliteli kömür üretiminin yerini santrallere verilen ucuz ve kalitesiz kömür almıştır. Kurumun 1993 yılı geliri 2 trilyon 211 milyar liradır. Geçen yıl dolar 14.300 lira idi. Şimdi 36 binlere çıkmıştır. Yıl sonunda 45 binlere çıkacaktır. Buna rağmen zararın azalmadığı görülüyor".

Denizer, Armutçuk'un 1400 işçi ile Amasra'nın da 1200 işçi ile verimli hale geleceğini savunarak "benim önerim doğrultusunda bu iki işletme verimli hale gelir. Buna inanıyorum ve söylüyorum. Dediğim öneriler doğrultusunda verimli hale gelmezse ben görevimden ayrılırım. Ne diyorsunuz Sayın Bakanım" diye sordu.

TTK'da kimsenin işinden edilmeden sağlam bir istihdam yapısına kavuşturulmasını öneren Şemsi Denizer re'sen emeklilikle lağımcı bırakılmadığını, kömür üretiminin istenmediği, kurumun yaşamasının istenmediğini açıkladı.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Genel Başkanı Şemsi Denizer İşadamı İshak Alaton'a hitaben de "Zonguldak'ı düşünüyor iseniz yatırım yapar, 3-4 fabrika kurar 30 bin insan çalışırdı. Alaton doğalgazı Türkiye'ye getiren işadamıdır. Rusya'dan alınıyordur. Taşkömürü kapatılıp sanayimizi doğal gaza bağlarsak uluslararası tekeller yarın karşımıza Ege, Güneydoğu, Kıbrıs gibi sorunları çıkarıp, istekleri karşılanmadığında, doğalgaz kesilirse Sayın Alaton ne yapacaktır" sorusunu sordu.

Doğalgaza karşı olmadıklarını ancak kömürden vazgeçilemeyeceğini belirten Denizer, "hedefin kömür üretimini artırmak ve ülkenin bağımsızlığını güvence altına almak olduğunu belirterek, sendikanın önerileri doğrultusunda TTK'nın yeniden yapılandırılmasını, hiçbir işçinin mağdur edilmemesini söyledi ve Zonguldak'ın özel önemine dikkat çekti.

Zonguldak Belediye Başkanı Zeki Çakan'da Zonguldak'a söz verilen yatırımların hiçbirinin yapılmadığını, Zonguldak'la dalga geçildiğini söyleyerek "yatırım yapmak için bedava yer isterim, bedava enerji isterim, vergi vermem gibi lafların bırakılmasını, yatırım için yer istenmesi ve diğer konularda her türlü yardımı yapmaya hazır olduğunu söyledi.

Başbakanlığın önüne 2 bin geçici işçinin gitmesi ile 1 ay çalışma hakkı elde ettiklerini kaydeden Çakan "Zonguldak için 1 milyon 300 bin kişiyi Başbakanlığın önüne getiririz" dedi.

TTK Genel Müdürü Hayrettin Soytaş, Kurumun 1994 yılında 8.1 trilyon lira zarar edeceğini, rehabilitasyon projelerinin sürdüğünü, üretimin artışı için çaba harcadıklarını kaydetti.

İşadamı İshak Alaton'da büyük tepki çeken önerisini bir kez daha tekrarladı ve ocakların kapanması halinde, elde edilecek para ile Zonguldak'a 60 fabrika yapılabileceğini, insanların ocaklarda ölmeyeceğini, bu şekilde Zonguldak'ın kurtarılabileceğini belirtti. Taşkömürünün de stratejik olmadığını, ülkemizin kömür ihtiyacının dışarıdan daha ucuza getirilebileceği önerilerini tekrarladı.

Alaton'un TTK ve Zonguldak ile ilgili iddialarında rakamları sürekli yanlış telaffuz etmesi ve abartması da dikkat çekti.

Ümit Zileli tarafından yönetilen, Bakan Atasoy ile Alaton'un telefonla katıldığı oturum çok beğenildi. Alaton'un görüşleri mahkum edilirken, Bakan Atasoy ve Genel Müdür Hayrettin Soytaş sorular karşısında net yanıtlar veremediler.

Şemsi Denizer'in Amasra ve Armutçuk ile ilgili öneriside yanıtsız kaldı. Canlı yayın Zonguldak'ta bölgesel yayın yapan Genç Radyo tarafından desteklenmesi Zonguldak halkının beğenisini aldı.

Genişletilmiş Temsilciler Kurulunda konuşan DENİZER:

"İhanete izin vermeyiz"

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Genel Başkanı Şemsi Denizer, 13 Kasım 1994 günü Genel Maden-İş salonunda yapılan Genişletilmiş Temsilciler Kurulu Toplantısında yaptığı konuşmada Hükümeti uyararak, Zonguldak ve ülke zararına olan kararlardan vazgeçilmesini istedi. Denizer, **"stratejik önemi olan tesisleri yabancılara peşkeş çekmeye, kapatmaya çalışıyorsunuz ülkemizin bağımsızlığını ve geleceğini tehlikeye düşürüyorsunuz. Bu kararlarınızdan vazgeçin. Bizi anlamamaya devam ederseniz, gücünüz yetiyorsa, cesaretiniz varsa gelin kapatın"** dedi.

Denizer şunları söyledi:

"Buradan sesleniyoruz ve diyoruzki, etrafınızdaki üç beş kişiyi değil kol kola girmiş, omuz omuza vermiş ülkenin gerçek sahiplerini dinleyin. Bunlar ülkesini, Zonguldak'ı ve çocuklarını çok seviyorlar, başka hiçbir çıkarları yok. Hiçbir çareleri kalmazsa bu insanlar patlar. Patladığı zaman da hiç kimse önlerinde duramaz. 1 milyon 300 bin insanın işyerlerine sahip çıkmak amacıyla yapamıyacakları hiçbir şey olmadığını görüyorum ve gururlanıyorum. Ben aylardır bunları anlatmaya çalışıyorum. Söz anlamamakta ısrar ederseniz gücünüz yetiyorsa gelin kapatın. Cesaretiniz varsa gelin kapatın. Siz bu kararları uygulamaya koyduğunuzda gelip Ankara'ya kafanıza geçireceğiz. Ülkenin her köşesindeki sıkıntılı olan insanı iki milyon üyeli TÜRK-İŞ'in Genel Sekreteri olarak bu kararları ortadan kaldırılması için Ankara'ya Başbakanlığın önüne bekliyorum. Zonguldak'ta yolları kesebilirler. Zonguldak'ın iki çıkışı vardır. Buraları kesebilirler. Ancak Zonguldak'lı tecrübelidir. 1 milyon 300 bin kişi yolunu bulur ve Ankara'ya Başbakalığın önüne gelir. Geçmişte ekmeğimizi büyütmek için yola çıkmıştık. Bugünde o ekmeğimizi korumak için her türlü mücadeleye hazırız. Güçler varsa, cesaretleri varsa gelsinler kapatsınlar" dedi.

Mısırlı sendikacılar TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek Enver Toçoğlu'yla görüştüler

Mısır Demiryolu İşçileri Sendikasından beş kişilik bir heyet Demiryol-İş sendikasının konuğu olarak ülkemizi ziyaret etti. Ahmet Mustafa Ali, İbrahim Gouda İbrahim, Ahmet Ferhat Omran, Ahmet Hasan, Ahmet ve Ahmet Fadıl'dan oluşan heyetin ziyareti 16-27 Kasım günleri arasında gerçekleşti.

Mısır Demiryolu İşçileri heyeti Genel Merkezimizi ziyaret ederek TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve Demiryol-İş Genel Başkanı Enver Toçoğlu'yla sendika ve çalışma hayatının sorunları, sürdürülen ikili temaslar, Türkiye ve Mısır demiryolcuları arasındaki dostluk ilişkilerinin geliştirilmesi ve karşılıklı bilgi alışverişi çerçevesinde görüştüler.

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve Demiryol-İş Başkanı Enver Toçoğlu, Mısırlı Sendikacılarla çalışma hayatının sorunlarını görüştü

VERİMLİLİK ve ÇALIŞMA HAYATININ KALİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE "İŞBİRLİĞİ ve UZLAŞMA" SEMPOZYUMU YAPILDI

Şemsi DENİZER: "Çalışma yaşamının kalitesinin geliştirilmesine ilişkin önlemler önce içinde yaşadığımız, sorunlu ekonomik ortamla ilişkili olarak değerlendirilmelidir."

MPM tarafından düzenlenen "Verimlilik ve Çalışma Hayatının Kalitesinin Geliştirilmesinde İşbirliği ve Uzlaşma" konulu sempozyum 21-22 Kasım 1994 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirildi.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve MPM Yönetim Kurulu üyesi Şemsi Denizer sempozyumun ikinci gününde "İşletmelerde Verimlilik ve Çalışma Hayatının Kalitesinin Artmasına Olumlu Katkıda Bulunacak Makro ve Mikro Düzeyde Sendikal Politika Önerileri ve Uygulama Alanları" konulu bir bildiri sundu. Denizer'in bildirisinden bir özet sunuyoruz:

Konuşmamda önce pek çok kişi için müphemiyetini koruyan "çalışma yaşamının kalitesi" kavramı üzerinde durmak istiyorum.

Sendikalar bu kavramdan ne anlıyor?

Sanırım konunun sendikalar tarafından "uluslararası" düzeyde, olası bir işbirliği ve uzlaşma arayışı çerçevesinde ilk kez ele alınması, 1970'li yılların başlarına rastlar. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından "işyerinde yaşamın kalitesi" başlığı ile düzenlenen bir uluslararası seminerde konu çeşitli yönleri ile irdelenmiştir. O tarihlerde işçi örgütlerinin kaygısı, ağırlıklı olarak, teknikte kaydedilen başdöndürücü gelişme ve bunun sosyo-ekonomik ilişkiler dokusuna" olası etkileridir.

Gelişmenin tek başına ne "iyi", ne de "kötü" olarak nitelendirilebileceğine işaret eden sendikalar, bunun "iyi" ya da "kötü" yönde kullanılmasını insanın yargılarının ve değerlerinin belirleyebileceğini saptayarak, "sendikal işlevin, elde edilen nimetlerin en adaletli biçimde paylaşılmasının sağlanması koşuluyla iyi yönde kullanılmasına öncülük etmek olduğunda" birleşmişlerdir. Bu sonuca ulaşmada, insan yaratıcılığının sınırsızlığı ve buna koşut olarak gelişmenin kaçınılmazlığı görüşü rol oynamış olsa gerektir.

Sendikalar açısından bu alan, son tahlilde, "çalışanı korumaya yönelik geleneksel işlevlerinin, yeni hedefler de dahil edilerek, genişletilmiş olmasından ibaret"tir. "Çalışma hayatının kalitesinin geliştirilmesine ilişkin önlemler de" sonuç itibariyle "işyerinde çalışma koşullarının insancıllaştırılmasını hedef alan" sendika politikasının bir boyutudur.

1970'li yılların bu alanda sendikalar tarafından genel olarak paylaşılan belirlemeleri bunlardır. Bunun ana hatlarıyla bugün için de geçerliliğini koruduğu söylenebilir.

"Çalışma yaşamının kalitesinin geliştirilmesi" ya da "işin insancıllaştırılması" içinde doğrudan yer alan konular oldukça geniştir. Bilimsel araştırmalar bu kavramın; işin yapısını ve organizasyonunu, ücret ve maaşları, çalışma ortamını ve koşullarını, işin yönetimini, işte kullanılan teknolojiyi, işçinin tatminine ve motivasyonuna yarayacak önlemleri, kararlara katılım şekil ve koşullarını, endüstriyel ilişkileri, istihdam güvencesini, sosyal güvenlik haklarını, başka bir deyişle, çalışmayı doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen tüm faktörleri içerdiğini ortaya koymaktadır.

Bilimsel destek bulan bir görüş de, çalışma hayatının geliştirilerek verimlilik artışı sağlanmasını ve verimlilikten elde edilecek yönetim, çalışanlar ve tüketiciler arasında adil paylaşımını öngören ve "sosyo-teknik" deyimi ile isimlendirilen sistemin bir "bütün" olduğudur. Buna göre, kendisini meydana

getiren alt sistemlerin unsurlarını tek başına gerçekleştirmek yoluyla etkin ve başarılı sonuçlar elde edilemez, zira hepsi birbiriyle ilişkili ve entegre durumdadır. Bu görüşün sahiplerine göre, "geçmişte ülkemizde, sosyo-teknik sistemin bazı önemli alt faktörleri, örneğin katılım "endüstriyel demokrasi" başlığı altında tartışılmış; işçi sağlığı ve iş güvenliği gündemde tutulmuş ya da zaman zaman teşvik edici ücretler, istihdam güvenliği gibi konular ele alınmıştır. Ancak, gerek kendi çalışma hayatımızın ihtiyaçlarından, gerekse ülke dışında gelişen siyasi, ekonomik ve sosyal gelişmelerden etkilenerek ortaya çıkan bu tür tartışmalar, temelde sistemsizlik sorunu nedeni ile halen sonuçlandırılamamıştır..."

Sanırım bu görüşler günümüzde hala tartışmalı olmakta devam etmektedir. Kaldı ki, her ülke, temel insan hakları ve bunlara ilişkin düzenlemeler ayrık tutulmak kaydı ile, sorunları kendi koşulları içinde irdelemek ve değerlendirmek durumundadır. Bunda ülkenin içinde bulunduğu ekonomik gelişmişlik düzeyi ve ekonomide yaşadığı çıkmazlar; çalışanı ve çalıştıranı başta olmak üzere sahip olduğu kültürel değerler, sosyolojik faktörler, yasal düzenlemeler ve bunların uygulanmasından kaynaklanan sorunlar ayrı ayrı etken olabilecek faktörlerdir.

Örneğin bizler zaman zaman, bu alanda son derece başarılı olduğu ileri sürülen "Japonya modeli" üzerinde durmağa davet ediliriz. 1952'lere kadar işçi işveren ilişkilerinde şiddet olayları dahil, yoğun çatışmaların yaşandığı Japonya, bunu izleyen dönemlerde nasıl olmuştur da, çalışma barışını, yüksek verimliliği ve olağanüstü ekonomik büyümeyi gerçekleştirebilmiştir? Türkiye neden böyle olmasın?

Bu soruya cevap arayanlar, çoğu zaman Türkiye'de sendikaları suçlama yolunu seçmektedirler.

Ömür boyu istihdam güvencesi ile en küçük bir krizde işçileri sokağa döken; kıdem tazminatı yükünü mümkün olan en aza indirebilme düşüncesi ile sıkça işçi değiştiren; ücret bordrolarında işçiye ödediğini değil, asgari ücreti gösteren; sigortasız işçi çalıştıran; bırakınız kendi payını, işçiden kestiği sigorta primini dahi yatırmayan zihniyet karşılaştırıldığında neden bir takım sonuçların Japonya'da başka, diğer bazı ülkelerde başka olduğu kolaylıkla anlaşılabilir.

Bunun gibi işyerinde sendikalaşmış olmanın güveni içinde hareket eden, 1991 belirlemelerine göre 71,685 sendikada örgütlü yaklaşık 13 milyon çalışanın güvenceli konumu ile sendikasızlaştırmayı sistemli bir biçimde uygulayan; sendika üyeliğini işten atma sebebi yapan; yasal boşluklardan azami ölçüde yararlanarak toplu pazarlığı engellemeyi seçen; sözleşme yapılabilmişse ekonomik etkilerini, kazanımları silebilmek için önce işyerini boşaltıp, sonra sendikal faaliyetlerinden dolayı kara listeye geçmemiş olanları çok daha az bir ücret karşılığında yeniden işe alan zihniyetin yol açtığı engin güvensizliği karşılaştırdığınızda da, neden sonuçların Japonya da başka, diğer bazı ülkelerde bambaşka olduğu anlaşılabilir.

Zihniyet farklılığından kaynaklanan ve maalesef uygulamaya son derece olumsuz bir biçimde yansıyan böylesi tutumları, işçisi, işvereni ve hükümeti ile mücadele edilmesi gerekli oluşumlar olarak kaydettiğimi özellikle belirtmek istiyorum. Amacım suçlama değildir.

Çalışma yaşamının kalitesinin geliştirilmesine ilişkin önlemler önce içinde yaşadığımız, sorunlu ekonomik ortamla ilişkili olarak değerlendirilmelidir. Cevabı araştırılmak gereken ilk soru, sosyal alt yapı eksikliklerimizin nasıl giderilebileceği sorusudur. Gelişmiş Batı ekonomilerinin önemli bir özelliği, uygulamagelen sosyal politikalarla çalışma yaşamının kalitesini geliştiren sosyal alt yapıları kurabilmiş olmalarıdır. Türkiye'de bunun eksikliği yaşanmaktadır.

Türkiye'de ekonomik yapı, özellikle yüksek enflasyon sebebi ile, herhangibir dengeye sahip değildir. Belki bu alanda atılacak ilk adım; hele verimliliği de ön planda tutuyor ve bu açıdan Türkiye koşullarında çalışanları birinci derecede motive etmekte olan unsurlar üzerinde duruyorsak, çalışanların ücret düzeyini suçluyan, enflasyonun başlıca amili gibi gösteren politika ve propagandalardan vazgeçmektir.

İstihdam güvencesi bir diğer önemli sorundur. Bu noktada da işverenler adına üretilen politikaların doğrulan yansıttığını maalesef söyleyemeyiz. İstihdam güvencesi arayışlarına kategorik karşı çıkarak, üstelik zaman zaman işten çıkarmayı ekonomik ihtiyaçların ötesinde şantaj aracı olarak kullanarak olumlu bir noktaya varılabileceğini düşünemiyorum.

İşverenler adına üretilen politikalarda bize göre sadece yanlış değil, aynı zamanda ilişkilere zarar veren, ilişkilerde tahribat yapan bir yol seçildiğini görüyoruz. Yanlışlık çeşitli "Avrupa ülkelerindeki sendikacılık hareketlerinin durumu" ile ilgilidir. Sendikacılığın etkisini ve önemini kaybettiği ileri sürülerek, bu varsayımın muhtemelen Türkiye için de geçerli olabileceği düşünülmektedir ve tüm politikalar, her ne pahasına olursa olsun, "karşı çıkma esasına" dayandırılmaktadır. Sosyal ağırlığı olan her düzenlemeye, adeta kategorik olarak karşı çıkıp, bir yandan da "sosyal diyalog eksikliğinden şikayetçi olmak, bir politika eseri değilse, muhatabınızı oldukça hafife almak anlamına gelir.

Bunun karşılıklı olarak aşılabilmesi gereğine inanıyorum.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi DENİZER:

"İş çevreleri ve sözcüleri, sosyal gelişmelere açık olma yolunu seçmelidirler. Temel hak ve özgürlükleri, insan haklarını barışçı yollardan gerçekleştirme yollarını bulabilmeliyiz"

MPM tarafından düzenlenen Verimlilik ve Çalışma Hayatının Kalitesinin Geliştirilmesinde 'İşbirliği ve Uzlaşma' konulu sempozyumun ikinci gününde "Globalleşme ve Artan Rekabet Sürecinde İşletmelerde Verimlilik ve Çalışma Hayatının Kalitesinin Geliştirilmesinde 'Uzlaşma ve İşbirliği' Gereksinimi ve Alternatif Çözümleri Paneli yapıldı. Panele, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş Sendikası Başkanı Şemsi Denizer, TİSK Genel Başkanı Refik Baydur, Prof. Dr. Toker Dereli, Prof. Dr. İsmail D. Atasoy katıldılar.

Denizer, panelde şu görüşleri ifade etti:

Başta "globalleşme" olmak üzere, yeni terimlerin ve içerdiği anlayışın egemen olduğu "dünya" ekonomik açıdan ne durumda dir?

Genel bir değerlendirme ile bu süre içinde "zengin ülkelerin daha da zenginleştiği, fakir ülkelerin daha da fakirleştiği" sonucuna varılabilir.

Şimdi akla gelen ilk soru şudur: Uygulanmakta olan ekonomik politikalar büyümeyi gerçekleştiremiyorsa, daha doğru bir ifade ile, yavaş büyüme koşullarını muhafazadan başka bir yarar sağlamıyorsa, neden uygulanmaya devam ediliyor? Bir başka hedef, amaç olmalı. Sanırım sorunun cevabı son oniki yıldır uygulanan politikaların "sosyal sonuçlarında" yatmaktadır.

Bu politikalarla, gerek uluslararası, gerekse ulusal düzeyde "gelirin yeniden dağılımı" amaçlanmıştır. Yeniden dağılım yoluyla yapılan, çalışanlardan, düşük gelirlilerden yüksek gelir gruplarına, iş sahiplerine, profesyonel yönetici kadrolarına kaynak aktarmaktır.

Yavaş büyümede ilk bir sonuç artan işsizliktir. Buna bağlı siyasal soru da, "işsizi makul geçim koşullarında ayakta tutabilmek için "hangi gelir grubunun vergilendirileceği", "kimlerin ne alacağı", "kimlerden kaynak aktarılacağı" sorusudur.

Herkesin bir şeyler "kazanmakta" olduğu noktasından "birinin kazancının diğerinin kaybı" noktasına gelindiğinde, 1950'lerin, 1960'ların gelir dağılım araçlarına saldırılar başlamıştır. Adına dilerseniz, "sıkı para", dilerseniz "yapısal uyum" yahut "moneterizm" veya "Reaganizm" deyiniz, bunlar sonuç itibariyle tek bir amaca yönelmişlerdir: imtiyazlı gelir gruplarının koşullarını iyileştirmek ya da nüfusun diğer katmanlarına nazaran imtiyazlı konumlarını muhafaza etmek...

Aynı mantığın ürünü olarak, pek yakından izlenmediğine inandığım bir başka olgu yaşanmaktadır. 1980'den bu yana fakir ülkeler zengin ülkelere gelir ve servet aktarmaktadırlar. Gerçek anlamda "dış yardım"dan artık söz etmek mümkün değildir. Zira fakir ülkeler yardım adı

altında verileni katlayan kaynakları transfer etmektedirler.

Elde, 1970'li yılların önemli birikimi vardır ve bunun işletilmesi lazımdır. Çözüm, ihtiyaç içinde olduğu bilinen ülkeleri borçlanmaya sevketmektir. Örneğin görülmemiş koşullarla bu ülkelere borç verilmiştir. Borçlanma teşvik edilmiştir.

Borçlu ülkeler için bu parayı ödeyebilmenin tek yolu ihracattır. İhraç malı mamullerini ya da ham maddelerini daha ucuza pazarlıyacaklardır. Ucuz ihracatın faturasının toplumun hangi kesimlerine çıkacağı ise bellidir. Ülkede "daha düşük ücret" ödenecektir", "sübvansiyonlar azaltılacak ya da kaldırılacaktır", "sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim" alanlarına daha kıt kaynak tahsis edilecektir. Çalışma yaşamında esnekleştirme egemen olacaktır. Özelleştirme yaygınlaştırılacaktır. Zira alacaklı verdiği borcu geri alabileceğinden emin olmak istemektedir. Bu anlayışın ürünü "yapısal uyum programları"dır. Ve Türkiye, çoğu ülke gibi bunu yaşamıştır ve yaşamaktadır.

Şimdi bu paket içinde sunulan tüm önlemler, ideolojik olarak çalışanlara ve sendikal hedeflere karşıdır. Örneğin o mantıkla bakıldığında, çalışma barışının önemli bir aracı olan toplu pazarlık sistemi işlerliğe kavuşturulmamak gereken bir kurumdur. aksine mümkün olduğunca engellenmek gereken bir kurumdur. İş güvencesi esnekleştirme politikası ile taban tabana çelişen bir istektir. Devlet işsize iş bulmak durumunda değildir, zira işsizlik maliyetleri düşüren bir sonuçtur. Kayıt dışı ekonomi bile yararlıdır, hatta teşvik de edilebilir. Mantık ya da daha doğru bir deyiş ile mantıksızlık böyle sürüp gitmektedir...

Aynı senaryo, ülkenin siyasal rejimine bakılmaksızın; başka, muhafazakar, sosyal demokrat, hemen tüm ülkelerde uygulanmıştır.

Bu politikanın çalışma koşulları açısından sonuçlarını, Türkiyede de yaşandığı için biliyoruz.

Görüşlerimizde farklılıklar olabilir, ama sonuç da önemlidir. İktisaden güçsüz durumda olanlar ve onların temsilcileri bakımından tek sonuç daha fukaralaşmış oldukları ve bu trendin devam ettiğidir.

Ne böylesi bir tabloda bizler sessiz kalabiliriz, ne de Türkiye bunu kaldırabilir.

Esneklik, bizim açımızdan tek anlam taşır: İşverene işçileri dilediği gibi işe alma ve dilediği gibi işten atma yetkisinin tanınması, iş güvenliğini sağlamaya matuf ne var ise ortadan kaldırılması, koruyucu iş mevzuatının kaldırılması ve işyerinde işvereni güçlü kılacak tüm önlemlerin alınması...

Bu yaklaşımla kalite nasıl sağlanacaktır? Bunun düşünülmesi gerekmez mi?

Son zamanlarda hemen herkesin dilindeki "globalizasyon"un dünya ölçeğinde ve yurdumuzda çalışan kitlelere ne verdiğini, onlardan neler götürmeyi hedeflediğini özetlemeye çalıştım. Bu yaklaşım kalite değil, kalitesizlik ve şu an bilemeyeceğimiz yüzlerce sosyal sorun yaratır.

Bu belirlemelerle Türkiye koşullarına baktığımızda bu aşamada şunları söylemek mümkün olabilir:

(1) Türkiye "globalleşmeyi" arzetmeğe çalıştığım olumsuzluklarına gözlerini kapayarak bakarsa ve tüm sakıncalı uygulamaları ile ithale kalkışırsa, herşeyde kontrol kaybolur. Maalesef belirli bazı kesimlerde bu eğilim görülmektedir.

(2) Artan rekabet hiç kuşkusuz bir vakıadır. Koşullarını yerine getirmeye çalışırken yaşanmakta olan dengesizliklere yenilerini eklememe yolunu bulabilmeliyiz.

(3) İş çevreleri ve sözcüleri, sosyal gelişmelere açık olma yolunu seçmelidirler. Temel hak ve özgürlükleri, insan haklarını barışçı yollardan gerçekleştirme yollarını bulabilmeliyiz.

(4) Çalışma yaşamının kalitesi, bugün her yönden saldırıya maruzdur. Bunun geliştirilmesinde "uzlaşma ve işbirliği" üzerinde durulabilir. Bunun ön şartı, iyi niyetle, makro bakış açısından hareketle, aksaklıkları tesbit etmek ve ortak çözümler üretmektir. Her açıdan güvenli bir çalışma ortamı yaratılmasında zaruret vardır.

Sendikacılık hareketlerinin tarihinde çok önemli zaferler ve çok önemli yenilgiler vardır. Belli ki, zaferler yenilgilerden çok daha fazladır. Aksi halde bugün çalışanlar 18. yüzyıl koşullarını yaşıyor olurlardı, örneğin "çalışma hayatının kalitesinin geliştirilmesi için "uzlaşma ve işbirliği" yollarını tartışıyor olmazlardı.

ENVER TOÇOĞLU: "TÜRK-İŞ, 25 ve 26 Kasım eylemleriyle, meşru ve demokratik yoldan Parlamento'yu etkileyebileceğini bir defa daha göstermiştir. TÜRK-İŞ, halkımızın öncüsü ve umudu olduğunu bir defa daha kanıtlamıştır."

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve Demiryol-İş Genel Başkanı Enver Toçoğlu 26 Kasım 1994 günü yapılan TBMM'ne dilekçe verme eylemi ile ilgili bir açıklama yaptı. Açıklama şöyle:

"DYP-SHP Koalisyon Hükümeti, 5 Nisan İstikrar Programı'nın ve işveren yanlısı bir anlayışın parçası olarak, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nda, varolan haklarımızı elimizden almayı amaçlayan çok önemli hükümler getirdi. Özellikle, yüzbinlerce işçinin memur ve sözlemeli personel statüsüne geçirilmesi, 6772 sayılı Yasa uyarınca verilen ikramiyelerin kaldırılması, kamu kesiminde boş kadroların iptali, geçici işçiliğin yılda üç ay ile sınırlandırılması gibi düzenlemeler, TÜRK-İŞ'i ve sendikacılık hareketini yok etmeyi amaçlıyordu. TÜRK-İŞ ve sendikacılık hareketi, 12 Eylül döneminde bile karşı karşıya kalmadığı boyutta ciddi sorunlar ve tehditler altındaydı.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Hükümetle ve Plan Bütçe Komisyonu ile kurduğu ilişkiler aracılığıyla bu hak kaybını önlemeye çalıştı. Ancak, sorunları diyalog yoluyla masa başında çözme doğrultusundaki tüm çaba ve girişimlerimiz, büyük bir duyarsızlık ve vurdumduymazlıkla karşılandı. Bunun üzerine, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, 18 Kasım 1994 tarihinde TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nu toplantıya çağırdı. Bu toplantıda TÜRK-İŞ'in ve sendikacılık hareketinin karşı karşıya bulunduğu sorunlar ayrıntılı olarak tartışıldı ve oybirliğiyle bazı kararlar alındı. Alınan kararlar arasında, Sayın Başbakan'la son bir defa görüştükten sonra, haklarımızı

gaspetme çabalarının sürmesi durumunda, tüm illerde DYP ve SHP il örgütlerini ziyaret ederek protesto etme, diğer partileri ziyaret ederek sorunlarımızı anlatma ve Ankara'da geniş katılımlı bir eylem gerçekleştirme bulunuyordu.

Yönetim Kurulumuz Pazartesi günü Sayın Cumhurbaşkanı'nı ziyaret ederek, sorunlarımızı kendilerine aktardı. Pazartesi ve Salı günleri Sayın Başbakan'la görüşmek mümkün olmadı. 23 Kasım 1994 Çarşamba günü sabahı Sayın Daçe ve Sayın Cevheri ile yapılan görüşmelerde ise, Hükümetin, elimizden bazı hakları almakta kararlı olduğu görüldü. Bunun üzerine, 25 Kasım 1994 günü siyasi parti ziyaretlerinin yapılması, 26 Kasım 1994 günü ise, sorunlarımızın çözüm platformu olarak gördüğümüz Parlamento'muza dilekçe verilmesi kararlaştırıldı.

Bu ara, HAK-İŞ, DİSK, kamu çalışanları sendikaları, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği ve diğer demokratik kuruluşlar da, TÜRK-İŞ'in bu meşru ve demokratik eylemini desteklediklerini açıkladılar.

Burada durup, bir soru sormakta yarar vardır.

25 ve 26 Kasım'daki eylemlerimiz olmasaydı, görüşmeler yoluyla Hükümetin politikasını değiştirmek mümkün olabilir miydi?

Kesinlikle hayır. Bu yol denendi. Ve hatta bu yüzden eylemlerin hazırlanmasında biraz geç bile kalındı. Başkanlar Kurulumuzda oybirliğiyle alınan karar, Pazartesi günü Sayın Başbakanla görüşülüp, daha sonra gerekli adımların atılmasıydı. Sayın Başbakanla görüşebilmek ve bu eyleme gerek kalmadan sorunlarımızı çözebilmek amacıyla, Çarşamba gününe kadar beklendi. Sendikalarımız, 1,5 günde siyasi parti ziyaretini, 2,5 günde de Ankara'da 100 bine yakın üyemizin katıldığı bir toplantı düzenleme başarısını gösterdiler. Şundan eminiz. TÜRK-İŞ'in 25 ve 26 Kasım eylemleri olmasaydı, birçok hakkımız gaspedilecekti, sendikacılık hareketi büyük bir darbe yiyecekti. Başarı, yağmura ve kara rağmen saatlerce yürüyen fedakar üyelerimizindir; bu eylemlere tüm gücüyle katılan ve haklarımızın gaspedilmesini önlemek için tüm gücünü seferber eden sendikalarımızındır; haklarımızın gaspedilmesi önlendikten sonra sağduyulu davranan arkadaşlarımızındır.

TÜRK-İŞ, 25 ve 26 Kasım eylemleriyle, meşru ve demokratik yoldan Parlamento'yu etkileyebileceğini bir defa daha göstermiştir. TÜRK-İŞ, halkımızın öncüsü ve umudu olduğunu bir defa daha kanıtlamıştır."

HUKUK BÜLTENİ

10

Memur statüsünde çalışan kişilerce kurulmuş olan sendikalarla ilgili uyuşmazlıkların çözümünde asliye hukuk mahkemesi görevlidir

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

E. 1993/3465
K. 1993/3450
T. 02.03.1993

ÖZET : İş mahkemeleri 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 63/2. maddesi uyarınca, bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklara bakmakla görevlidir. Zira aynı yasa işçi veya işverenler tarafından kurulan sendikalarla ilgilidir.

Davalı Sendika 2821 sayılı Yasaya bağlı bir işçi kuruluşu niteliğinde olmayıp, memur statüsünde çalışan kişilerce kurulduğu anlaşılmaktadır.

Bu nedenle uyuşmazlığın çözümü iş mahkemesinin görevi dışındadır. Davaya bakmaya genel hükümler çerçevesinde, Asliye Hukuk Mahkemesi görevlidir. O halde, görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi doğru değildir.

(2821 s. Sendikalar K. m. 2, 13/2)
(1086 s. HUMK. m. 7, 27)

K... Valiliği ile E... İş (E... İş Kolu Kamu Görevlileri Sendikası) aralarındaki dava hakkında (Karaman Asliye Birinci Hukuk Hakimliği)nden İş Mahkemesi sıfatile verilen 11.1.1993 günlü ve 3/1 sayılı hüküm davalı avukatınca temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

İş Mahkemeleri, 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 63/2. maddesi uyarınca, bu Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklara bakmakla görevlidir. Bu hükme göre, 2821 sayılı Sendikalar Kanunundan doğmayan uyuşmazlıkların çözümü İş Mahkemelerinin görev alanı dışındadır. 2821 sayılı Yasa ise, sadece işçi veya işverenler tarafından kurulan sendikalarla ilgilidir. Gerçekten Kanunun "amaç" başlığını taşıyan birinci maddesinde çalışma ilişkilerinde ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerin korunması ve geliştirilmesi için işçiler ve işverenler tarafından meydana getirilen sendikalar ile konfederasyonların kuruluşu, teşkilatı, faaliyeti ve denetlenmesi esaslarını düzenlemek olarak gösterilmiştir. Yasanın ikinci maddesinde ise, işçinin tanımı yapılmış ve hizmet aktine dayalı olarak çalışanlar olarak tanımlanmıştır.

Aynı maddede sendikalar işçilerin ve işverenlerin çalışma ilişkilerinde ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri kuruluşlar olarak belirlenmiştir.

Davalı Sendika, 2821 sayılı Yasaya bağlı bir işçi kuruluşu niteliğinde olmayıp, memur statüsünde çalışan kişilerce kurulduğu anlaşılmaktadır. Esasen bu konuda bir uyuşmazlıkta yoktur.

Açıklanan bu durum karşısında memurlar tarafından kurulmuş olan böyle bir kuruluş, az öncede değinildiği üzere 2821 sayılı Yasa anlamında bir sendika sayılamaz. Böyle olunca uyuşmazlığın söz konusu yasanın uygulanmasından çıkmış bir uyuşmazlık olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle uyuşmazlığın çözümü İş Mahkemesinin görevi dışındadır. Davaya bakmaya genel hükümler çerçevesinde, Asliye Hukuk Mahkemesi görevlidir. O halde, görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten (BOZULMASINA), peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 2.3.1993 gününde oybirliğiyle karar verildi.

İşyeri temsilcisinin görevi yetki süresince devam eder

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

E. 1990/11603
K. 1991/2759
T. 25.02.1991

ÖZET : İşyeri temsilcisinin görevi, sendikanın yetkisi süresince devam eder. Toplu iş sözleşmesinin bitiminde sendika henüz yetki almamış ise; toplu iş sözleşmesinin bitimi ile temsilcilik görevi de sona ermiş olacağından, temsilcilik görevine bağlı olarak sonraki süre için işçilik hakları istenemez.
(2821 s. Sendikalar K. m. 35)

Davacı, icra takibine vaki itirazın iptaline, takibin devamına ve alacağını icra inkar tazminatı ile birlikte tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, istek gibi karar vermiştir.

Hüküm süresi içinde duruşmalı olarak davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş ise de, HUMK.nun 438. maddesi gereğince duruşma isteğinin miktardan reddine ve incelemenin evrak üzerinden yapılmasına karar verildikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

İşyeri değişikliği ile ilgili olarak verilen önceki ihtiyati tedbir kararı ve tesbit davası ile o davanın sonucuna bağlı olarak işgördürülmeyen sürelere ilişkin olarak açılıp kesinleşen eda davası o tarihte yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesi hükmüne dayanmaktadır.

2821 sayılı Sendikalar Kanununun 35. maddesine göre, temsilcilerin görevi sendikanın yetkisi süresince devam eder. Bu durumda, davacının iş gördürülmediğini iddia ettiği sonraki dönemle ilgili olarak ücret ve diğer işçilik haklarını isteyebilmesi için söz konusu dönemde toplu iş sözleşmesinin devam etmekte olması ya da mensubu bulunduğu toplu iş sözleşmesi tarafı sendikanın yetkisinin toplu iş sözleşmesinin bitiminde mevcut olması gerekir. Şayet toplu iş sözleşmesinin bitiminde sendika henüz yetki almamış ise toplu iş sözleşmesinin bitimi ile temsilcilik görevi de sona ermiş olacağından davacı artık temsilcilik görevine bağlı olarak ondan sonraki süre için emre amadeliği öne sürerek işçilik haklarını isteyemez. Sendika sonradan yetki almış ve davacıyı yeniden temsilciliğe atamış olsa dahi sonuç değişmez. Yöneticiler için ise toplu iş sözleşmesinin sona ermesi yeterlidir.

O halde bu husus üzerinde durulup gerekli araştırma ve incelemelerin yapılarak sonucuna göre bir karar vermek gerekir. Noksan inceleme ile isteklerin hüküm altına alınmış olması doğru değildir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle (BOZULMASINA), peşin alınan temyiz harcının istek halinde iadesine, 25.2.1991 gününde oybirliğiyle karar verildi.

İşverence zorunlu olarak ücretsiz izin verilen işçi, iş akdini bildirimsiz olarak feshedebilir ve kıdem tazminatına hak kazanır

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

E. 1992/11203
K. 1992/13640
T. 15.12.1992

ÖZET : Hammadde yokluğu nedeniyle işveren tarafından zorunlu olarak ücretsiz izne çıkarılan işçi, 1475-16/III uyarınca hizmet akdini bildirimsiz feshedip kıdem tazminatı talep edebilir.

DAVA: Taraflar arasındaki, ihbar ve kıdem tazminatının ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilâmda yazılı nedenlerle gerçekleşen miktarın faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizen incelenmesi davalı avukatınca istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 15.12.1992/Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalı adına Avukat S.A. geldi Karşı taraf adına kimse gelmedi. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklaması dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1. Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2. Davacı süresi belirsiz sözleşme ile çalışmakta iken sonradan 1.1.1989 tarihinde bir yıllık, onun bitiminde de 1.1.1990 tarihinden 31.12.1991 tarihine kadar iki yıllık süresi belirli sözleşme yapılmıştır. İşveren 2.10.1991 tarihinde hammadde temin edemediğinden bahisle ileriki bir tarihte duyuru yaparak tekrar işe başlatılmak kaydıyla işçilere ücretsiz izin vermiştir.

Davacı ile davalı arasındaki yazışmalardan sonra davacı davalının bu hareketini hizmet aktinin feshi anlamında sayarak ihbar ve kıdem tazminatı ile sözleşmede öngörülen iki yıllık ücreti tutarındaki tazminatı istemiştir. Belirtmek gerekir ki işveren davacıyı ücretsiz izinli saymış ve hiçbir zaman fesih beyanında bulunmamıştır. Ücretsiz izinli sayılmış olması ise, davacıya ancak 1475 sayılı İş Kanunu'nun 16. maddesinin III. bendine göre bildirimsiz fesih hakkı verir ve davacı kıdem tazminatı isteyebilir. İhbar tazminatı ile olayın bu özelliğine göre sözleşmedeki cezai şartı isteyemez. Bundan başka belirli süreli sözleşmelerde esasen ihbar tazminatı söz konusu olamaz. Mahkemece kıdem tazminatı hüküm altına alınmıştır ki bu az önce açıklanan yasal duruma uygundur. Ancak ihbar tazminatı ile cezai şart isteklerinin reddine karar vermek gerekir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle BOZULMASINA, 15.12.1992 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Belirli süreli hizmet akdi ile çalışan kadın işçi evlenme nedeniyle işten ayrıldığında kıdem tazminatı alabilir

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

E. 1992/12219
K. 1993/7209
T. 29.4.1993

ÖZET : Belirli süreli hizmet akti ile çalışan kadın işçi süresiz belirli olmayan hizmet akti ile çalışanlar gibi evlilik nedeniyle işten ayrıldığında kıdem tazminatına hak kazanır.

DAVA: Davacı, kıdem tazminatının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı reddetmiştir.

Hüküm, süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

YARGITAY KARARI

Davacı öğretmen 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'na göre birer yıllık belirli süreli hizmet sözleşmeleriyle çalışmakta iken, 12.6.1991 tarihinde evlenmiş ve 23.08.1991 tarihinde de evlenme nedeniyle iş aktini feshettiğini işverene bildirmiştir.

1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesinin 1. fıkrasında, işçi kadının evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi arzusu ile hizmet sözleşmesini feshetmesi halinde kıdem tazminatına hak kazanacağı belirtilmiştir. Daire'mizin uygulamasına göre, süresi belirli hizmet akitlerinde de, süresi belirsiz hizmet akitlerinde olduğu gibi, kadın işçinin evlenmesi halinde kıdem tazminatı istemeye hakkı vardır. Hizmet sözleşmesinin yenilenmesi teklifini kendisine verilen sürede davacının cevaplandırmamış olması, iş akdini fesih anlamına gelmediği gibi, Yasa'nın kendisine evlenme nedeniyle tanımış olduğu kıdem tazminatı isteme hakkını ortadan kaldırmaz. Bu hususlar gözetilmeden aksine düşünce ile yazılı şekilde hüküm tesisi bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen sebepten BOZULMASINA, 29.4.1993 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Tutukluluk halinde sözleşme işçinin kişiliğine bağlı zorunlu sebeble son bulmuş sayılacağından, işçi ihbar tazminatı isteyemez

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

E. 1984/1112
K. 1984/3680
T. 13.12.1983

ÖZET : Tutukluluk halinde hizmet aktinin toplu iş sözleşmesi uyarınca münfesih sayılması, işverenin feshi yerine kaim olacak hukuki sonuç doğurur. İşçi ihbar tazminatı isteyemez ise de tutukluluk tarihine dek hesap edilerek hizmet süresine göre kıdem tazminatı isteyebilir.

DAVA: Taraflar arasındaki ihbar ve kıdem tazminatının ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; reddine ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizen incelenmesi davacı avukatınca istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 3.4.1984 salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davacı adına Avukat İsmail Hakkı Altan ile karşı taraf adına Avukat Lütfi Önder geldiler. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek bırakılan günde dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Olayda tutukluluk halinde hizmet sözleşmesi toplu iş sözleşmesi uyarınca münfesih sayılması işverenin feshi yerine kaim olacak hukuki sonucu doğurur. Bu durum karşısında sözleşmeye davacının kişiliğine bağlı zorunlu sebeple son verilmiş sayılacağından davacı ihbar tazminatı isteyemez ise de tutukluluk tarihine kadar hesap edilecek hizmet süresine göre kıdem tazminatı istemekte haklıdır. Bu nedenlerle kıdem tazminatı isteğinin reddi isabetsizdir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle BOZULMASINA, davacı yararına takdir edilen 6500 lira duruşma avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine ve peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 3.4.1984 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
İ. Ocakçıoğlu	A. Berksun	A.H. Seçkin

Üye	Üye
T. Alp	Ş. İrge

TÜRK-İŞ Mali Sekreteri ve DEMİRYOL-İŞ Sendikası Genel Başkanı ENVER TOÇOĞLU:

"Haklarımızı ortadan kaldırmayı amaçlayan 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı, diyalog yoluyla masa başında değiştirilmezse, gücümüzü yeniden gösterme kararlığı içindeyiz"

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri ve DEMİRYOL-İŞ Sendikası Genel Başkanı Enver Toçoğlu 22 Kasım 1994 tarihinde Adapazarı Taban Eğitimi Seminerinin kapanışında şu konuşmayı yaptı:

"Ülkemiz, tarihinin en derin bunalımlarından birini yaşamaktadır. Sendikacılık hareketimiz ve çalışanlar, tarihimizin en büyük sıkıntılarıyla ve tehditleriyle karşı karşıyadır.

Devletimizin bütçe açıkları her geçen gün büyümektedir. Bütçe açığının milli gelire oranı 1985 yılında yüzde 3 iken, 1993 yılında bu oran yüzde 10'a yükselmiştir. Bütçe açığının bu kadar artmasının ana nedeni, devletimizin giderlerindeki artıştır. Devletimizin giderlerindeki artışın birinci sebebi, adaletli bir vergi düzeninin olmaması nedeniyle, aşırı bir borçlanmaya gidilmiş olmasıdır. Kamu açıkları artmaktadır. Ancak kamu açıklarının artmasının asıl sorumlusu, geçmişte alınan ve bugün geri ödemek zorunda olduğumuz borçlardır. Personel giderlerinin çokluğundan söz ederek, bunalımın tüm sorumluluğunu işçinin ve memurun sırtına yıkmayı temel alan 5 Nisan İstikrar Programı'na bu nedenle karşıyız.

Ülkemizde kamu açıklarının artmasının ikinci nedeni, ufak bir grubun devletimizi soyması ve yağmalamasıdır.

Biz, devletimize sahip çıkıyoruz.

Sıkıntılarımızın üçüncü ana nedeni, PKK terörüdür. PKK terörünün en kısa sürede sona erdirilmesi ve ülkemizin her tarafında huzur ve güvenin yeniden sağlanması, ekonomik sorunlarımızın çözümüne de büyük katkıda bulunacaktır.

Ülkemiz büyük sorunlar ve sıkıntılar yaşamaktadır. Bunun farkındayız. İşçiler, memurlar ve emekliler, bu ülkenin en fedakar insanlarıdır, en yiğit savunucularıdır. Ülkemiz sıkıntıya düştüğünde, bu büyük kitle, her türlü fedakarlığı kabullenmiş ve bundan gurur da duymuştur. Maddi imkanı bizim kat kat fazlamız olanlar da, kendi maddi imkanları ölçüsünde fedakarlık yapmalıdır. Fedakarlık bizden istenmekte, bunalımın yükü bizim omuzlarımıza yıkılmak istenmektedir.

İçinde yaşadığımız sıkıntılı dönemin aşılabilmesi için bizim önerilerimiz özetle şöyledir: Türkiye'nin iç ve dış borçlarının faiz oranları ve geri

ödeme koşulları yeniden belirlenmelidir. Bu uygulama bazı ülkelerde yapılmıştır. Uluslararası sendikacılık hareketi de bu talebimizi desteklemektedir.

İkinci önerimiz, devletimize sahip çıkılması, devletimizin bir avuç vurguncu tarafından soyulmasının engellenmesidir.

Üçüncü önerimiz adaletli bir vergi düzeninin kurulmasıdır.

Dördüncü önerimiz, kayıt-dışı ekonominin vergilendirilmesidir.

Beşinci önerimiz, PKK terörünün en kısa sürede sona erdirilmesidir.

İşsizliği ve enflasyonu aşmanın yolunun, bu alternatif önerilerimiz olduğu inancındayız. Ancak, değerli arkadaşlarım, ne yazık ki, bugünkü DYP-SHP Koalisyon Hükümeti bizim bu isteklerimize kulaklarını tıkamıştır. Kurulması sırasında büyük umutlarla destek verdiğimiz bu Hükümet, tümüyle IMF'nin ve Dünya Bankası'nın programını uygulamaktadır.

1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nda yer alan düzenlemeler, bu tavrın en açık ifadesidir. 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı nedeniyle karşı karşıya bulunduğumuz tehlike ve tehditler, 12 Eylül dönemindeki sıkıntılarımızı bile gölgede bırakacak kadar büyüktür. Bilindiği gibi, hazırlanan bütçe kanunu tasarısı önce Plan ve Bütçe Komisyonu'nda ele alınmaktadır. Anayasa'nın 162. maddesine göre, Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan çıkan metin üzerinde, Genel Kurul çalışmaları sırasında gider artırıcı veya gelir azaltıcı öneri getirilememektedir. Buna göre, bu günlerde Plan ve Bütçe Komisyonu'nda süren çalışma son derece önemlidir. Bu Tasarıda aleyhimizde hangi hükümler yer almaktadır? Önce, çok sayıda işçi memurlaştırılacak ve böylece grevli toplu pazarlık hakkından mahrum bırakılacaktır. Memurlaştırılan işçilerin siyasi partilere üye olmaları ve siyasi faaliyette bulunmaları da yasaklanacaktır. Geçici işçilerin çalışmaları yılda azami 3 ay ile sınırlandırılmaktadır. Birçok işyerinde de geçici işçi çalıştırılmayacaktır. İl özel idarelerine asgari ücretle sendikasız işçi alınacak, birçok kamu kurum ve kuruluşunun yaptığı işler buraya aktarılacaktır. 1995 toplu sözleşme görüşmelerimiz sırasında, büyük ihtimalle "sıfır zam" önerilecektir. En iyi ihtimal, geçmiş dönemin kayıplarını telafi etmek yerine, 1995 yılında enflasyon beklentisi esas alınarak bir zam yapılmasıdır. 12 aylık enflasyonun yüzde 116 olduğu günlerde, Hükümetimiz 1995 yılı enflasyon oranının yüzde 22,5 olacağını iddia edebilmektedir. Ayrıca, servis araçlarının kaldırılması, ilaç katılım paylarının artırılması, kamu kuruluşlarının eğitim ve dinlenme tesisleri ile misafirhane ve kreşlerinde işçi çalıştırılmaması da söz konusudur.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 18 Kasım günü yaptığı toplantısında, haklarımızı kesinlikle koruma kararı almıştır.

Dün de Sayın Cumhurbaşkanımız ile yaptığımız görüşmede, kendisi sorunlarımızı dinlemiş ve işçi haklarını geriye götürecek hiçbir düzenlemeye izin vermeyeceği konusunda bizlere teminat vermiştir. Ancak bu konuda esas güvenmemiz gereken, kendi gücümüzdür, birlik ve beraberliğimizdir, işyerlerimizi ve haklarımızı koruma konusunda göstereceğimiz kararlı tutumdur. Önümüzdeki günlerde bizi yeni sıkıntılar beklemektedir. Ancak, biz bu sıkıntıları aşacak güce ve kararlılığa sahibiz. Dileriz ki, bu sorunlar hiç anlaşmazlık olmadan, masa başında görüşme yoluyla halledilsin. Ama eğer haklarımızı ortadan kaldırmayı amaçlayan bu tasarı, diyalog yoluyla masa başında değiştirilmezse, gücümüzü yeniden gösterme kararlılığı içindeyiz.

Demiryol-İş Sendikası, TÜRK-İŞ'in aldığı tüm eylem kararlarına yüzde 100 oranında bir katılım sağlamış, tarihimize şanlı sayfalar yazmıştır."

ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN SORUNLARI HBB TELEVİZYONUNDA TARTIŞILDI

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri SALİH KILIÇ:

"Çalışan çocuklarla ilgili önlemler alınırken ekonomik ve sosyal boyut gözetilmeli; ücret, gelir dağılımı, iş güvencesi, işsizlik sigortası, sosyal güvenlik gibi konularda geniş kesimlerin yararına politikalar uygulanmalıdır"

- *Çalışan çocukların sorunları, 13 Kasım 1994 tarihinde HBB Televizyonunun Parantez Programında canlı olarak tartışıldı. Prof. Dr. Tankut Centel'in yönettiği Programa TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, TİSK Genel Sekreteri Kubilay Atasayar, ILO Türkiye Sorumlusu Rüçhan Işık ve Çalışma Genel Müdürü İsmail Bayer katıldılar.*
- *TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç'ın çalışan çocuklar, sorunları, alınması gereken önlemler ve TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Bürosu'nun çalışmalarıyla ilgili görüşlerinden bir özet sunuyoruz.*

ILO/TÜRK-İŞ PROTOKOLU

Çocukların çalıştırılmasını ortadan kaldıracak uluslararası program (IPEC) çerçevesinde, 'işçi sendikalarının etkinliklerinin arttırılması' protokolu ILO ile TÜRK-İŞ arasında 11 Ağustos 1993 tarihinde imzalanmıştır.

IPEC'in amacı; ülkelerin çocukların çalıştırılmasını düzenleyen, sınırlandıran yasaklayan ve adım adım istihdam ile ilgili uluslararası asgari yaş standartlarının uygulanmasına yol açan şartların oluşturulmasını teşvik etmektedir.

Bu amaca ulaşmak için; işçi-işveren, hükümet ve gönüllü kuruluşların çocuk çalıştırılmasına karşı faaliyet programlarını geliştirip uygulamaları beklenmektedir.

TÜRK-İŞ ÇALIŞAN ÇOCUKLAR BÜROSU ve FAALİYETLERİ

Programın desteklenmesi çerçevesinde ILO ile TÜRK-İŞ protokolü doğrultusunda 1 Kasım 1993 tarihinde TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Bürosu kurulmuştur.

Çalışan çocuklar bürosunun kuruluş amacı; genel olarak çalışan çocukların sorunlarını gündeme getirmek, çeşitli kişi ve kuruluşların bu konuya eğilmelerini sağlamak, çalışan çocukların istismar edildikleri alanları belirlemek, önlem almak, çalışan çocukların hak ve çıkarlarını savunmak, korumak ve geliştirmek olarak sıralanabilmektedir.

TÜRKİYE'DE ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN DURUMU

Ülkemizin 1993 yılındaki nüfusu 60 milyon civarındadır. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün Ekim'93 hanehalkı işgücü anketi sonuçlarına göre iktisaden faal nüfus içinde gösterilen

12-19 yaş grubundaki çocukların sayısı 10 milyona yakındır. Sözkonusu 10 milyon çocuğun yüzde 36.6'lık bölümü çalışmaktadır. Türkiye'nin işgücünü oluşturan 21.184.313 kişiden 3.639.050 kişinin çalışan çocuklar olduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle, ülkemizde çalışan her yüz kişiden 17'sinin çocuk oluşu dikkat çekicidir.

12-19 yaş grubunun istihdam durumu incelendiğinde, çalışan çocukların yüzde 23.6'sı ücretli-maaşlı, yüzde 10.1'i mevsimlik işçi, yüzde 3.7'si kendi hesabına, yüzde 62.6'sı ise ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadırlar.

DİE'nin verilerine göre çalışan çocukların çalıştıkları işkollarına göre dağılımı şöyledir. Buna göre; 12-19 yaş grubunda çalışan çocukların yüzde 57.6'sı tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık, sektöründe çalışmaktadırlar. İmalat sanayiinde çalışan çocukların oranı ise yüzde 20.3'tür.

DÜNYADA ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN DURUMU

Tahminlere göre dünyada çalışan çocuk sayısı 100-200 milyon arasındadır. Dünyadaki gelişmelere göre, 10 ile 14 yaşları arasında çocukların yüzde 18'inden fazlası çalışıyor, bazı ülkelerde bu tablo yüzde 20-30'lara yükseliyor.

TÜRK-İŞ'İN ÇALIŞAN ÇOCUKLAR SORUNUNA YAKLAŞIMI

TÜRK-İŞ, genç işçilerin sorunlarını tartışmak, bu soruna kamuoyunun dikkatini çekmek, etkili çözüm yolları bulmak amacıyla 'genç işçilerin sorunları ve çözüm yolları sempozyumu'nu yıllardır sürdürmektedir. Son bir yılda ise çalışan çocuklarla ilgili çalışmalarını yoğunlaştırmaktadır.

TÜRK-İŞ, çocuk ya da genç kavramına, ülkemizde varolan durumun aksine yaşam yükünü yüklenmemiş, geçim ve parasal sorunlara bağımlı olmayan, ailenin ve devletin koruduğu, yeterli bir eğitimle geleceğe hazırlanan insan olarak bakmaktadır.

Türkiye'nin sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı çocukların erken yaşta işgücüne katılmasına neden olmaktadır. Çocuklar ailelerin varlığını sürdürebilmesi için, aile bütçesine destek olmak için eğitim görecekleri yaşta çalışma hayatına atılmaktadırlar.

Çocuklar, eğitim göreceği yaşta, çocukluğunu yaşamadan tehlikeli ve ağır işlerde uzun çalışma süreleriyle ve düşük ücretle çalıştırılmaktadır. Ayrıca sosyal güvenlikten yoksundurlar.

TÜRK-İŞ olarak, tehlikeli koşullarda çalışan ve istismara uğrayan çocukların çalışma koşullarının düzeltilmesi, iyileştirilmesi, çalışan çocuklar-

la ilgili mevzuatın ve uygulamanın düzeltilmesi için üzerimize düşen görevi yapmaya çalışıyoruz. Ancak, diğer alanlarda olduğu gibi burada da işçi, işveren ve devletin üzerlerine düşeni birlikte yapmaları gerekmektedir.

Çalışan çocuklar konusu da, devletin sosyal devlet olma özelliğiyle, bu politika doğrultusunda ele alınmalıdır.

Son yıllarda yatırımlar düşük, iç ve dış borç yüksek, gelir dağılımı halen istenilen düzeyde değil, kronik enflasyon, yetersiz asgari ücret, bütçeden sağlık ve eğitim harcamalarına ayrılan payın düşüklüğü, sosyal güvenlik kapsamındaki nüfusun azlığı, hızlı nüfus artışı, göç olumlu sosyo-ekonomik göstergelerdir.

Buna son yıllardaki özelleştirme, taşeronlaşma, fason üretim özellikle 5 Nisan kararlarından bu yana yoğunluk kazanan işten çıkarmaları da eklediğimizde, devletin sosyal devlet olup olmadığı konusunda kuşkular artmaktadır.

Çalışan çocuklar, deniliyor, bu çocukların anneleri, babaları iş güvencesinden uzak koşullarda çalışmaktadırlar. Her an işsiz kalırım korkusuyla yaşamaktadırlar. Denilebilir ki, özelleştirme uygulamaları ve işten çıkarmalar sonucunda özellikle marjinal ve enformel sektörde (küçük işletmelerin oranı % 95'lerdedir.) Çalışan çocuk sayısında bir patlama olması şaşırtıcı olmayacaktır.

Çalışan çocuklar konusuna yaklaşırken; istihdam, gelir dağılımı, sosyal güvenlik, çağdaş iş denetimi, eğitim, sağlık gibi pek çok konuyu da birlikte düşünmek, devletin siyasal iktidarların uyguladığı politikalarla birlikte değerlendirmek durumundayız.

Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'dan sonra Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU'da çocuk işçiliğiyle mücadele etmek için bir kampanya başlattı.

Çocuk işgücü sorunu hem insani hem de geleceğin nitelikli işgücünün yaratılması bakımından TÜRK-İŞ'in gündemindedir. Bu alanda, çocuk işgücü kullanımıyla ilgili uluslararası anlaşmaların uygulanması, yasalarımızdaki çelişkilerin ortadan kaldırılması türünden çabaları yoğunlaştıracağız.

TÜRK-İŞ ÇALIŞAN ÇOCUKLAR BÜROSUNUN 1993-1994 YILI FAALİYETLERİ%

1- 'Sendikalar ve Çalışan Çocuklar Durum Belirlemesi' amaçlı seminer ve grup çalışması (22 Aralık 1993 Sapanca/Adapazarı)

2- 'Çalışan Çocukların Sorunları Semineri' (3 Mayıs 1994 Ostim/Ankara)

3- 'Çalışan Çocukların Toplumsal Profili' (Ağaç ve Metal işkolunda alan çalışması Nisan-Mayıs 1994, Ankara)

4- 'Ankara'da Çalışan Çocuklar Üzerine Bir Toplumsal Araştırma' konulu grup çalışması (27 Mayıs 1994, Ankara)

5- 'Sendikalar ve Çalışan Çocuklar Ulusal Semineri' (10 Ekim 1994, İstanbul)

KONFEDERASYONUMUZA GÖRE, ÇALIŞAN ÇOCUKLAR SORUNLARININ ÇÖZÜMÜ İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

1- Çalışan çocuklarla ilgili yasa ve mevzuatlar dağınıklıktan kurtarılarak tek yasada toplanmalıdır. (Anayasanın 50. maddesi, 1475 sayılı iş kanunu, 3308 sayılı çıraklık ve meslek eğitimi kanunu, 506 sayılı SSK ve ağır ve tehlikeli işler tüzüğü uygun hale getirilmelidir.)

2- Yasa ve mevzuatlarımız uluslararası standart, norm ve ILO sözleşmeleriyle paralellik taşımalıdır. (Özellikle ILO'nun asgari çalışma yaşı ile ilgili 138 nolu sözleşme uygulanmalıdır. Ayrıca avrupa sosyal şartı ve çocuk haklarına dair sözleşmeye uygun olmalıdır.)

3- Zorunlu eğitim 8 yıla çıkarılarak, yaygınlaştırılmalıdır.

4- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili Bakanlıklar ve kuruluşlar işbirliği yapmalıdırlar.

5- İş teftişi, çalışan çocukları da dikkate alarak özel teftiş programıyla yeniden düzenlenmelidir.

6- Çalışan çocuklar daha çok sanayinin enformel sektör olarak tanımlanan kurumsallaşmamış üretim ve çalışma ilişkilerine dayalı olmayan alanlarda çalışmaktadırlar. Bu sektörde çocuklar kayıtsız, sigortasız ve örgütsüz olarak iş güvenliği ve sosyal güvenlik haklarından yoksun bir şekilde çalışmaktadırlar. Özellikle bu sektörü kayıtlı, sigortalı ve örgütlü bir sektör haline getirmemiz gerekiyor. Bu, ekonomimizin kayıtlı dolayısıyla sağlıklı olması bakımından da önemlidir.

7- En önemlisi, çalışan çocuklarla ilgili önlemler alınırken ekonomik ve sosyal boyut gözetilmeli, ücret, gelir dağılımı, iş güvencesi,işsizlik sigortası, sosyal güvenlik gibi konularda geniş kesimlerin yararına politikalar uygulanmalıdır.

Ayrıca istihdam ve gelir artırıcı uygulamalar yapılmalıdır.

TÜRK-İŞ'İN 1994-1995 YILI FAALİYETLERİ

Belirlediğimiz çalışma planı doğrultusunda önümüzdeki yıl İstanbul bölgesinde daha kapsamlı faaliyetler göstereceğiz. Bu bölgede çalışan çocukların yoğun olarak çalıştıkları deri sektöründe (ayakkabı-saya imalatı) çalıan çocukların profilinin çıkarılmasına, bu sektörde çalışan çocukların çalışma koşullarının iyileştirilmesi için TÜRK-İŞ'e üye Deri-İş Sendikasının güçlendirilmesi ve eğitimcilerin eğitilmesi amaçlanmaktadır.

S. KILIÇ: "TÜRK-İŞ, Bosna-Hersek'te süren ve insanlık tarihine karar bir leke olarak geçen katliama karşı duyarsız davrananları protesto etmektedir"

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, 30 Kasım 1994 günü bir açıklama yaparak şunları söyledi:

Birleşmiş Milletler tarafından güvenli bölge ilan edilen Bihaç'a karşı Sırpların bir süredir gerçekleştirdikleri insanlıkdışı saldırılar ve Sırplar tarafından yapılan soykırım, NATO ve Birleşmiş Milletler tarafından büyük bir vurdumduymazlık içinde karşılanmaktadır. İnsan hakları konusunda sürekli açıklamalarda bulunan Avrupa ülkelerinin ve ABD'nin, Bosna-Hersek'e karşı silah ambargosu uygulamaları ve Yugoslav ordusunun silahlarına sahip ve Rusya'dan da önemli ölçüde silah desteği alan Sırpların Müslüman Boşnaklara yönelik vahşi saldırıları karşısında sessiz kalmaları, insanlık adına utanç verici bir durum olmanın ötesinde, bu ülkelerin yöneticilerinin çağdışılığının ve ikiyüzlülüğünün de bir göstergesidir. Birleşmiş Milletler ve NATO, vahşi Sırpların hastanelere ve okullara yaptıkları saldırılar, keskin nişancıların çocukları hedef alması ve sivil halkın kitle halinde katledilmesi karşısında bile sessizliğini korumaktadır. TÜRK-İŞ, Bosna-Hersek'te süren ve insanlık tarihine kara bir leke olarak geçen katliama karşı duyarsız davrananları protesto etmektedir. TÜRK-İŞ, Hükümetimizi ve Parlamento'da temsil edilen diğer partilerimizi, ortak bir tavır içinde, NATO ve Birleşmiş Milletler nezdinde derhal etkili girişimlerde bulunmaya davet etmektedir.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ:

"1995 Mali Yılı Bütçe Kanun Tasarısı hak kavramını geriye götüren dengesiz bir tasarıdır"

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, TÜRK-İŞ tarafından Lüleburgaz - İstanbul - Artvin - Trabzon - Giresun ve Ordu'da düzenlenen "Çevre ve İşçi Sağlığı İş Güvenliği İzmirde "Kadın İşçiler Eğitim" ile Samsun'da düzenlenen "Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi" konulu seminerlerde yaptığı konuşmalarda çalışma hayatımızın güncel konuları üzerinde görüşlerini dile getirdi.

Salih Kılıç konuşmalarında özetle şunları söyledi:

"İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketi tarihinin en yoğun saldırılarıyla karşı karşıyadır.

Ülkede tıkanmış bir siyasi istikrarsızlık var. Arkasında ekonomik istikrarsızlık var. Arkasından toplumsal istikrarsızlık gelecek.

5 Nisan İstikrar Programı ülkede huzuru kaçırmış, istikrarsızlığı artırmıştır. Ülke ekonomisi KUMANDA EKONOMİSİNE dönüştürülmüş, 1994 de ekonomi 10.6 oranında küçülmüştür.

1995 yılında gireceğimiz Gümrük Birliği küçük ve orta ölçekli sanayii batıracak, işsizlik artacaktır.

158 sayılı sözleşme ile ilgili iç mevzuatımızda gerekli değişiklikler henüz yapılamamıştır. İş güvencesini sağlayacak, işsizlik sigortasını getirecek yasalar kabul edilmemiştir.

1995 Mali Yılı Bütçe Kanun Tasarısı, kamu sektöründe sendikacılığı yok edici, çalışanları haklarından mahrum bırakan, hak kavramını geriye götüren dengesiz bir tasarıdır.

Sosyal Sigortalar Kurumu kötü yönetim sonucu tıkanmış, ekonomik ömrünü tüketmiştir. Tıkanmanın sorumlusu ne sendikalardır, ne de çalışanlardır. Prim artırıcı, kazanılmış hakları geriye götürücü bir anlayışa evet diyemeyiz.

TÜRK-İŞ demokratik ve sosyal hakların teminatıdır.

TÜRK-İŞ halkımızın umududur.

TÜRK-İŞ çalışanlar için gerekli güç ve desteği vermiştir, verecektir.

Ülkemizin geleceği ve halkımızın mutluluğu için sürdürdüğümüz haklı ve meşru mücadele işçilerin, memurların, emeklilerin ve işsizlerin katılmasıyla ülkemizin her tarafına yayılacaktır. Eylemlerin sonuçlarının sorumlusu Hükümettir.

GÜN, DAYANIŞMA GÜNÜDÜR.

GÜN, BİRLİK, BÜTÜNLÜK GÜNÜDÜR."

SENDİKACILIK VE LİDERLİK EĞİTİMİ SEMİNERLERİNİN ALTINCISI DA TAMAMLANDI

• SEMİNERE ÜYE KURULUŞLARIMIZDAN 42 ŞUBE YÖNETİCİSİ KATILDI.

Konfederasyonumuz tarafından şube yöneticilerine yönelik düzenlenen "Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi" konulu seminerlerin altıncısı da tamamlandı.

14-18 Kasım 1994 tarihleri arasında TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen seminere üye kuruluşlarımızı temsilen 42 yönetici katıldı.

Seminerde, Sosyal Siyaset, Türkiye Ekonomisi, Uluslararası Çalışma Örgütü Yapısı ve Hedefleri - ILO ve Sendikalar, Sosyal Güvenlik Sorunları ile 2821 ve 2822 sayılı yasalar ilgili uzmanlarca işlendi.

Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi Seminerlerinin 1994 yılına ait son programı 5-9 Aralık 1994 tarihinde yapılacaktır.

KADIN İŞÇİLER İZMİR BÖLGE SEMİNERİNE 80 KADIN İŞÇİ KATILDI

Konfederasyonumuz tarafından üye kuruluşlarımız kadın işçi temsilcilerine yönelik eğitim çalışmaları aksatılmadan sürdürülüyor.

3-4 Kasım 1994 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilen ve TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç'ın açış konuşmasıyla çalışmalarına başlanılan seminerde; Sendikalar ve Kadın İşçiler, İş Hukuku ve SSK Mevzuatı Açısından Kadın İşçilerin Durumu, Çalışan Kadınların Güncel Sorunları ile 1994 Aile Yılı ve Aile Planlaması konuları ilgili uzmanlarca işlendi.

Seminerin ikinci gününde T. Harb-İş, Basisen, Teksif ve Tekgıda-İş Sendikalarımız bayan işçi temsilcileri TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bürosu Müdürü Seyhan Erdoğdu'nun yönetiminde yapılan Panel'de sendikal sorunları tartışarak, sosyal devleti savunan bir sonuç bildirgesi yayınladılar.

ÇEVRE VE İŞÇİ SAĞLIĞI İŞ GÜVENLİĞİ SEMİNERLERİNE LÜLEBURGAZ, İSTANBUL VE KARADENİZ BÖLGESİNDE DEVAM EDİLDİ

- **Seminerlerde konuşan TÜRK-İŞ İl Temsilcileri - Şube Yöneticileri: "Konfederasyonumuzun ülkemizin, halkımızın ve tüm çalışanların çıkarlarını koruma, demokrasiye sahip çıkma ve geliştirme konusundaki kararlı tutum ve mücadelesi ile sorunlar mutlaka aşılacaktır"**

Konfederasyonumuz 1994 yılı Eğitim Planı çerçevesinde yürütülen Çevre ve İşçi Sağlığı İş Güvenliği seminerlerinin Kasım ayına ait bölümleri de tamamlandı. Lüleburgaz, İstanbul, Artvin, Trabzon, Giresun ve Ordu'da gerçekleştirilen seminerlere toplam 513 kursiyer katıldı.

Seminerlerde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Mevzuat ve Yükümlülükleri, Meslek Hastalığı ve Riskler, Çevre ve İnsan, SSK Mevzuatı ve Uygulaması, İşyeri Sağlık Hizmetlerinde Kurulların Önemi, Endüstriyel Hijyen ve Ekonomi ve İşçi Sağlığı konuları ilgili uzmanlarca işlendi.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç'ın Çalışma hayatının güncel sorunları ve bu sorunlarla ilgili TÜRK-İŞ görüşleri hakkında katılımcılara açıklamalarda bulunduğu seminerlerde konuşan TÜRK-İŞ İl Temsilcileri şube yöneticileri, çeşitli sorun ve saldırılarla karşı karşıya olduğumuz bu dönemde TÜRK-İŞ'in verdiği kararlı mücadele ile sorunların üstesinden gelineceğini belirttiler.

Şube başkanlarının konuşmalarından özetler bölümler halinde şöyledir:

ALEMDAR YERALAN

(TÜRK-İŞ Artvin İl Temsilcisi - Ağaç-İş Şube Başkanı)

"Ülkemizde son günlerde hükümet tarafından basın ve medya yoluyla işçiler ve çalışanlar aleyhine adeta bir beyin yıkama kampanyası başlatılmıştır.

Bu saldırılar karşısında ayakta kalabilmenin tek yolu birlik, beraberlik ve bilinçlenmekten geçmektedir. Bunun için de Konfederasyonumuz özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma ve demokratikleştirme gibi sosyal-ekonomik ve kültürel ağırlıklı eğitim faaliyetlerini hızlandırarak devam ettirmelidir."

AHMET KILIÇ

(TÜRK-İŞ Trabzon İl Temsilcisi - Yol-İş 1 Nolu Şube Başkanı)

"Ülkemizde demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işlerlik kazanması ve 12 Eylül darbesi ile gasbedilen haklarımızla ilgili taleplerimizi o günün muhalifleri haklı görüyordu. Bize destek veriyorlardı, bizden destek istiyorlardı.

Biz de işçiler, sendikalar

olarak destek verdik. İktidar yaptık. Ama hala hiçbirşey değişmediği gibi bakın size neyi reva görüyorlar..

Trabzon'da birlikte yaşadık. Çimento fabrikası özelleşti.

Özelleşmeden önce 13.5 milyar vergi ödeniyordu.

Özelleşince 2.5 milyar vergi ödendi.

Çimento 26.000 TL. den 112.000 TL. ye çıkarıldı.

110 çalışan sokağa atıldı.

Uzan'lar devlet eliyle zenginleşti.

Fransızlar alınterimizi aldılar.

Yasaklarını kaldırdıklarımız, bizim yasaklarımızı kaldırmadıkları gibi bizlere bu şartları uygun gördüler. Bu olumsuz şartlardan çıkış tüm çalışanların şube, sendika, konfederasyonla birlikte mücadelesinden geçmektedir.

Bunun öncüsü de TÜRK-İŞ'tir. TÜRK-İŞ'in önderliğinde sorunları aşacağımızdan kimsenin kuşkusu olmasın."

ŞEVKET NELİ

(Sağlık-İş Sendikası Trabzon Şube Başkanı)

"Her gün yeni yeni zam dalgalarının esip savrulduğu,

Eğitim ve öğretim sorunlarının hat safhaya ulaştığı,

Kara zeytinin tanesinin 1.000 TL ye

100 gram fasulyenin 8.000 TL ye,

100 gram etin 13.000 TL ye,

100 gram hamsinin 7.000 TL ye,

100 gram yağın 16.000 TL ye,

Bir baş soğanın 1.500 TL ye,

Bir adet yumurtanın 3.000 TL ye

100 gram peynirin 12.000 TL ye alınma mecburiyetinde kalındığı bir ortamda, enflasyonu işçi ücretlerinin hortlattığını bağıranlara BORDROMLA cevap veriyorum.

İşte maaş bordrom, buradan çıkıp bankaya gideceğim, 29 senelik bir işçi olarak aldığım maaş kasa tazminatı ile 8.568.000 TL dir. Bu durumun değerlendirilmesini kamu oyunun vicdanlarına sunuyorum."

İSMET RAŞİT ERDEM

(Yol-İş Sendikası Trabzon 2 No.lu Şube Başkanı)

"IMF, Dünya Bankası, TÜSİAD ve diğer işveren örgütleri ve Parlamento'da temsil edilen siyasi partiler, ekonomik bunalımın aşılmasının

yolunun özelleştirme olduğunu ileri sürmektedirler.

Özelleştirme yalnızca KİT'lerin satışı değildir.

Özelleştirme, devletin meydanı hemen hemen her konuda sermayeye bırakmasıdır.

Özelleştirme, sosyal devletin ortadan kaldırılması demektir.

İşçiler, memurlar, emekliler, işsizler, esnaf, sanatkar ve köylünün köleleştirildiği bir düzen yaratılmak istenmektedir. Özelleştirme, bu saldırının bir parçasıdır.

İşçi sınıfı ve sendikacılık hareketi, devletimize, ülkemize ve halkımıza yönelik bu saldırı karşısında, meşru ve demokratik yollardan mücadelesini kararlılıkla, birlik ve beraberlik içinde sürdürecektir."

MURAT DİZDAR

(TÜRK-İŞ Giresun İl Temsilcisi- Tezkoop-İş Şube Başkanı)

"5 Nisan kararlarıyla belki ekonomideki tıkanıklığı şöyle veya böyle aşabiliriz. Ancak insan ve sosyal boyutta yeni bir düzenlemeye gitmez, insan ve toplum yapısında oluşan kanserleşmeyi ameliyat masasına yatırıp operasyona almaz isek hiç kuşkunuz olmasın ki, Türkiye bugün bulunduğu noktayı bile arayacak, çok daha tehlikeli çöküntülerle karşı karşıya gelecektir.

Memura, emekliye günün ekonomik şartlarına göre verilen zam ihtiyaca cevap vermemektedir. Diğer tarım ürünlerinde olduğu gibi FINDIĞA VERİLEN TABAN FİAT en yetkili ağızlardan açıklanmış, bugüne kadar FİSKOBİRLİĞE PARA AKTARILMAMIŞTIR.

Üreticiye gelince, işçiye gelince, memura gelince, emekliye gelince PARA YOK, ama sermayeye gelince PARA ÇOK.

Sorunların mevcut iktidar tarafından çözülemeyeceği artık aşikardır. Bu duygularla GİRESUN'dan SESLENİYORUZ:

Sermaye yanlısı çarpık birtakım politikalarla sendikal mücadeleyi yıkmaya çalışan ve bu amaca hizmet için yüzbinlerce işçiyi perişan edecek kararları almaktan çekinmeyen bir koalisyon hükümeti DEĞİL, ülke kaynaklarını sonuna kadar işçisine, memuruna, çiftçisine, esnafına kısacası HALKINA HARCAYAN ve ülkesini işçi sınıfı kadar çok seven bir HÜKÜMET İSTİYORUZ.

Fabrikalar kapatan DEĞİL, fabrikalar açan bir iktidar anlayışını GÖREV BAŞINDA GÖRMEK istiyoruz."

İLYAS BAYATA

(TÜRK-İŞ Ordu İl Temsilcisi- Tekgıda-İş Şube Başkanı)

"Sendikacılık hareketinin çeşitli olumsuzluklarla ve saldırılarla karşı karşıya olduğu bir dönemden geçmekteyiz.

İşsizlik artmaktadır.

Enflasyon artmaktadır.

12 Eylül döneminin Anayasası ve anti-demokratik mevzuatı hala sürdürülüyor.

1995 Mali Yılı Bütçe Kanun Tasarısı ile haklarımıza ve özgürlüklerimize yönelik saldırılar başlatıldı.

Sosyal Sigortalar Kurumu iflas ettirilmiştir.

Asgari ücretlinin, memurun, emeklinin satınalma gücü günbe gün inmektedir.

TÜRK-İŞ olarak ülkenin sorunları bizim sorunumuz diyoruz.

TÜRK-İŞ olarak halkımızın sorunları bizim sorunumuz diyoruz.

Bunalımı mutlaka aşmalıyız. Siyasisi ile, işvereni ile, işçisi ile. Birlik ve beraberlikle, kararlı mücadele ile bu sorunların üstesinden gelinecektir."

ÖZELLEŞTİRME YASASI TBMM GENEL KURULU'NDA KABUL EDİLDİ

Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesi konusundaki 4046 sayılı Yasa Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi

B. MERAL: "Bugünkü özelleştirme metodu ile ülkemize ve halkımıza bir yarar sağlamak mümkün değildir"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, Özelleştirme Yasasının kabul edilmesiyle ilgili 30 Kasım 1994 günü bir açıklama yaptı. Meral'in açıklaması şöyle:

TÜRK-İŞ'in özelleştirme konusuna yaklaşımında temel anlayışı, ülkemizin, halkımızın ve tüm çalışanların çıkarlarıdır. TÜRK-İŞ, ülkemizin, halkımızın ve tüm çalışanların çıkarları doğrultusundaki her adımı desteklemekte, bu çıkarlara zarar verecek her adıma karşı çıkmaktadır.

Özelleştirme konusunda ilk eleştirimiz, ülkemizdeki tüm sorunların kaynağının kamu kurum ve kuruluşları olduğu ve özelleştirmeyle tüm sorunlarımızın çözüleceği iddiasına ilişkindir. Bu iddia tümüyle gerçekdışıdır. Sayın Başbakan, Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesi konusundaki 4046 sayılı Yasanın kabul edilmesi sonrasında yaptığı konuşmasında, özelleştirmeyle halkımızın tüm kesimlerinin sorunlarına çözüm getirileceğini ileri sürmüştür. Bu sözlerin takipçisi olacağız. Özelleştirmeye rağmen halkımızın sorunları çözülmedikçe ve aksine arttıkça, halkımızın ve ülkemizin çıkarlarını koruma anlayışımızla, hesap soracağız.

Özelleştirme konusundaki ikinci eleştirimiz, kamuya ait malvarlığının değerinin çok altında fiyatlarla ufak bir azınlığa devredilmesidir.

Bugünkü özelleştirme metodu ile ülkemize ve halkımıza bir yarar sağlamak mümkün değildir. Hükümet, bağımsızlığımızın dayanağı olan, özel sektörü yaratmış ve desteklemiş olan KİT'leri, yok pahasına elden çıkarma çabası içindedir. Hükümetin bu konudaki uygulamaları, belirli çıkar çevrelerine yarar sağlamaktadır. Bu yağmaya ilişkin bir örnek vermek istiyorum.

Erzurum Yem Fabrikası 21 Nisan 1994 günü 6 milyar 615 milyon liraya Has Nur Yem Sanayiine satılmıştır. Bu bedel karşılığında satılanlar şunlardır: 20 dönüm arazi, 12 kaloriferli daire, 1 fabrika, 1 idare binası, 1 misafirhane, 1 yemekhane, 1 su kuyusu, 1 büyük depo. 6 milyar 615 milyon liranın yalnızca 840 milyon

liralık bölümü peşin alınmış, geri kalan bölümünün ise 2 yıl süre içinde ödenmesi kararlaştırılmıştır. Devlet bu satıştan 840 milyon lira alırken, işverene işçilerin kıdem tazminatı karşılığı olarak 5 milyar 806 milyon lirayı hemen ödemiştir. Eskiden 33 işçinin çalıştığı fabrikada bugün 11 işçi çalışmaktadır. Ücretler düşürülmüştür. Resmi belgelerde işçilerin büyük bir bölümünün asgari ücret aldığı gösterilmektedir.

Özelleştirme ile demokrasi arasında kurulmak istenen bağı da anlamak mümkün değildir. Biz devletimize sahip çıkıyoruz, devletimizin demokratik olduğuna ve daha da demokratikleştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Özelleştirme ile devlet küçültülmekte ve uluslararası ve yerli tekelci sermaye için geniş bir hareket sahası yaratılmaktadır. Devletin boşalttığı alanı, demokratikleştirilmesi mümkün olmayan tekelci sermaye doldurmaktadır.

Özelleştirme yalnızca kamu kurum ve kuruluşlarının satılması değildir. Özelleştirme, öncelikle, Anayasamızda yer alan sosyal devlet anlayışının sona erdirilmesidir. Biz ise sosyal devleti temel bir hedef olarak benimsiyor ve savunuyoruz. Vatandaşlarımız vergilerini ödemekte, gerektiğinde vatanımız için canlarını vermektedir. Devlet de, bunun karşılığında, vatandaşının hayatını, işini ve geleceğini güvence altına alma gibi bir sorumluluğa sahiptir. Özelleştirme mantığı ve uygulamaları ile, bu anlayış tahrip edilmektedir.

Kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetiminde birçok hata vardır. Ancak bu hatalar, işçilerin, memurların ve diğer vatandaşların sorumluluğu değildir. Siyasi iktidarlar, KİT'leri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarını kendi yandaşları için istihdam alanı olarak kullanmışlardır ve kullanmaktadırlar. Ayrıca, birçok KİT, belirli işveren çevrelerine ucuz girdi sağlayacak veya onların ürünlerini yüksek fiyatlarla alacak şekilde yönetilmiştir. KİT'ler özel bankalardan yüksek faizle borçlanmaya zorlanırken, kamu bankaları trilyonlarca liralık batak krediyi özel sektöre aktarmıştır.

TÜRK-İŞ tüm bu konuları kamuoyu önünde ve işletme bazında Hükümetle görüşmeye ve tartışmaya açıktır. Ancak Hükümet, Sayın Tansu Çiller'in TÜRK-İŞ'e yaptığı ziyaretlerde verdiği sözlere rağmen, TÜRK-İŞ'le görüşmekten kaçınmıştır. Bu tavrı da üzüntüyle karşılıyoruz.

Özelleştirme konusundaki diğer bir kaygımız, ülkemizin bağımsızlığı ve savunması açısından stratejik önemdeki kuruluşların uluslararası tekelci sermayenin eline geçmesidir.

27 Kasım 1994 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 4046 sayılı Yasa, bu kaygılarımızı daha da artıran bir metindir. Özellikle Devlet İhale Kanununun devre dışı bırakılarak, farklı yöntemlerin belirlenmesinin sakıncalarının olacağı inancındayız. Diğer taraftan, Yasanın 21. maddesinde düzenlenen iş kaybı tazminatı da, işçilerin mağduriyetini ortadan kaldırabilecek düzeyde değildir.

TÜRK-İŞ bu Yasanın uygulanmasını sıkı bir biçimde denetleyecek ve ülkemizin, halkımızın ve tüm çalışanların çıkarlarını koruma konusunda gösterdiği duyarlılığı özenle sürdürecektir.

BÜYÜYECEK BİR TEHLİKE : EVE-İŞ-VERME

YILDIRIM KOÇ
Genel Başkan Danışmanı

İşverenler, sendikalarda örgütlü işçilerin gücünden çekiniyorlar. Sendikalı işçilerin, kendi hak ve çıkarlarını koruma mücadelesindeki başarıları, işçileri acımasızca çalıştırmak ve devletin olanaklarını kendi çıkarları için kullanmak çabası içindeki işverenleri rahatsız ediyor. Bu koşullarda, işçi haklarını kısıtlamanın ve işçileri köleleştirmenin yollarından biri olarak, sendikaların zayıflatılması görülüyor. Özelleştirme, taşeronlaştırma, işyerlerinin bölünerek küçültülmesi, yerli ve yabancı kaçak işçi çalıştırılması gibi uygulamalar, bu genel saldırının unsurlarıdır.

Özelleştirmenin işçiler ve memurlar açısından olduğu kadar, halkımız ve ülkemiz açısından da yaratacağı sorunlar, önümüzdeki aylarda yaşanarak daha somut olarak görülecektir. Taşeronlaşmanın ve kaçak işçiliğin yarattığı sorunlar giderek ağırlığını hissettirmektedir. Eve-iş-verme sistemi ve yaratacağı sorunlar ise yeterince kavranabilmiş değildir.

Eve-iş-verme, işverenin normal olarak bir fabrikada veya bir başka işyerinde kendi istihdam ettiği işçilere yaptırdığı işleri, işyeri dışında ve genellikle evlerde çalışan kişilere yaptırmasıdır. Çok farklı biçimleri görülebilen bu uygulama, son yıllarda tüm ülkelerde sistemli bir biçimde ve hızla yaygınlaştırılmaktadır.

İşçiler, uzun yıllar süren mücadeleler sonucunda elde edilmiş bazı haklardan yararlanmaktadır. Bu hakların bir bölümü yasalarla, bir bölümü ise toplu iş sözleşmeleri ile düzenlenmiştir. Sendika üyesi işçiler, işyerinde yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesinden yararlanırken, sendikasız işçilerin haklarını düzenleyen yasalar vardır. İşçilerin hemen hemen tümünün haklarını düzenleyen yasalar ise, öncelikle sendikalı işçilerin örgütlü mücadelesiyle ve işçilerin siyasal alandaki etkisiyle çıkarılmıştır.

Eve-iş-verme sistemiyle ve diğer yollarla, hem sendikacılık hareketi zayıflatılmak, hem de işçilerin mevcut yasalardan yararlanması engellenmek istenmektedir.

Yürürlükteki işçiyi koruyucu yasalardan yararlanabilmek için, "hizmet akdi" ile çalışma zorunluluğu vardır. "Hizmet akdi" ilişkisinde işçi, belirli bir ücret veya aylık karşılığında, işgücünü belirli bir süre için işverene satmaktadır.

Eve-iş-verme sisteminde ise, işveren için iş yapan kişinin "hizmet akdi" ile değil, "istisna akdi" ile çalıştığı kabul edilir. Diğer bir deyişle, evinde çalışarak bir işveren için belirli bir malı üreten kişi, yasalar önünde işçi kabul edilmemekte, böylece işçi sınıfının onyıllar süren mücadelesiyle elde edilen kazanımlardan yararlanması imkansız kılınmaktadır.

Kapitalizmin gelişme sürecinde en acımasız sömürü, "eve-iş-verme" sistemi içinde gerçekleştirilmiştir. Kadınlar, yaşlılar, çocuklar ve sürekli bir iş bulamayan işsizler, her türlü yasal koruma dışında, kendi evlerinde parça başı ücret esasıyla sermayedarlar için üretim yapmıştır. Eve-iş-verme sistemini, kayıtdışı ekonomi, "kara ekonomi", veya "gizli ekonomi" adları altında ifade edilen bütünlük içinde ele almak gerekli-

dir. Taşeronluk, aile işletmesi ve eve-iş-verme, acımasız bir sömürü zincirinin halkalarıdır. Eve-iş-verme sisteminde çalışanlar, son yıllarda sermaye tarafından sistemli bir biçimde yaygınlaştırılan "kendi işinde çalışanlar" veya "kendi hesabına çalışanlar" kategorisinin imalat sanayiindeki uygulamasıdır. "Kendi hesabına çalışanların" inşaat işkolundaki biçimi, "götürü iş alma", ormancılık işkolundaki biçimi ise "vahidi fiyat" uygulamasıdır.

Günümüzde yeni-liberal ve yeni-muhafazakar saldırının amaçlarından biri, işçileri sendikasızlaştırarak ve köleleştirerek işçilik maliyetini düşürmektir. Bunun yollarından biri de, çağdaş teknolojileri de kullanarak, "kendi hesabına çalışmanın" ve eve-iş-verme sisteminin yaygınlaştırılmasıdır.

Eve-iş-verme sistemi Osmanlı İmparatorluğu döneminde de vardı. 1950'li ve 1960'lı yıllarda kırsal kesimde özellikle ihracata yönelik halı üretiminde, Sümerbank'ın ve yerli tüccarların çabalarıyla, yaygınlaştı. 1980'li yıllarda ise sistemli bir biçimde teşvik edilmeye başlandı. Örneğin, 20-23 Ocak 1982 tarihli Günaydın Gazetesi'nin eki Saklambaç'larda yayınlanan "Evine Bolluk Getiren Kadınlar" başlıklı dizide, eve-iş-verme sisteminin propagandası yapılıyordu.1

1986 yılında ANAP iktidarı döneminde hazırlanan 1986 Yılı Programı'nda da bu uygulamanın yaygınlaştırılması öngörülüyordu: "Evlere malzeme ve alet sağlayarak parça başı üretimi yapılabilecek; konfeksiyon, nakış işlemeciliği, halıcılık, cam işlemeciliği, çinicilik, elektronik, elektrik, konservecilik, seramik v.b. dallarında uygulamanın yaygınlaştırılması..."2

1989 yılında Aydemizler Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti., 400 sürekli işçiye karşılık, 15 bin ev kadınını eve-iş-verme sistemi içinde çalıştırıyordu.3 1993 yılında Adana'daki üç sakız imalathanesinde sürekli 60 işçiye karşılık, sakızların evlerde kağıtlara sarılmasında yaklaşık 1000 kişi çalışıyordu.4 DİE Hanehalkı işgücü Anket Sonuçlarına göre, 1993 yılı Nisan ayında evlerde çalışanların sayısı 135 bindi. Bu kişilerin 22 bini ücretli, 100 bini kendi hesabına çalışan ve 13 bini de ücretsiz aile çalışanı olarak gözüküyordu.5 Ancak gerçek rakamın bunun çok üstünde olduğu açıktır.

Son yıllarda bu vahşi sömürü, işsizliğin neden olduğu çaresizlik içindeki insanlara daha nazik sözcüklerle yeniden pazarlanmaktadır. DYP-SHP II. Koalisyon Hükümeti Programında bu konu şöyle ifade edilmektedir: "Kadınlarımızın kendi iş yerlerine sahip olma imkanları geliştirilecektir".6

DYP-SHP Koalisyon Hükümeti, bazı kamu bankaları aracılığıyla ev kadınlarına düşük faizli kredi vererek, evlerde yapılacak bu nitelikteki üretimi teşvik etmeye başladı. Hükümet tarafından bir kurtarıcı gibi sunulan bu yeni girişim de, eve-iş-verme sisteminin bir biçimidir. Böylesi bir düzenlemede, bir tüccara veya sanayiciye evinde mal üreten ve parça başı ücret üzerinden bir gelir elde eden emekçi, yasalar önünde "hizmet akdi ile çalışan bir işçi" sayılmadığı için, birçok hakkından mahrum kalmaktadır. Ayrıca, bu biçimde çalışan kişilerde sınıf bilincinin gelişmesi ve gerçekte işçi olan bu emekçilerin örgütlenip toplu mücadeleye girmeleri son derece zordur.

Çeşitli ülkelerde sendikalar, bu nitelikteki çalışmayı "sahte kendi-işinde-çalışma" veya "sahte kendi-hesabına-çalışma" olarak nitelendirmekte ve bu kişilerin de işçileri koruyucu mevzuatın kapsamına alınmasını istemektedir. Bazı sendikalar ise, "sahte kendi-hesabına-çalışma" uygulamasına kökten karşı çıkmakta ve bu durumdaki kişileri korumanın bu uygulamayı sürdürmek anlamına geleceğini ileri sürmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 1995 yılında toplanacak olan Uluslararası Çalışma Konferansında gündeme alınacak konulardan biri de "Evde Çalışma"dır. 1995 yılında ilk kez görüşülmesinin ardından 1996 yılında bu konuda bir Sözleşme'nin kabulü, sermayenin bu yeni saldırı aracını etkisiz kılmada önemli bir araç olabilecektir.

Ülkemizde ise, DYP-SHP Hükümeti tarafından sunulan "ev kadını kredisi"nin gerçekte eve-iş-vermenin bir biçimi olduğunun açıklığa kavuşturulması gereklidir. Sendikalarımız, "sahte kendi-hesabına-çalışma" uygulamasıyla, işçileri koruyucu mevzuatın dışına çıkarılan gerçek işçilerin korunması ve örgütlenmesi için de çalışmalar yürütmelidir.

---

1 Bu dizi ve ayrıca bu yıllardaki eve-iş-verme uygulamaları için bkz. Koç, Y., "Eve-İş-Verme, İşçiler ve Sendikalar", Bilim ve Sanat, Sayı 23, Kasım 1982, s. 28-31.

2 DPT, 1986 Yılı Programı, Resmi Gazete, 31.10.1985, s. 260.

3 Bkz. "Aytemiz'in Yöntemi: Eve İş, "Ekonomik Panorama, 27.8.1989, s. 36-38.

4 Bkz. "Sakızlanmış Kadın Hayatları," Gerçek, 10.7.1993.

5 DİE, Hanehalkı İşgücü Anket Sonuçları (Nisan 1993), Çizelge 53.

6 Hükümet Programı, 30 Haziran 1993, s. 104.

TARİHİMİZDEN

A. BAŞTÜRK'ÜN YÜZDE 30'LUK BARAJ ÖNERİSİ (1969)

YILDIRIM KOÇ
Genel Başkan Danışmanı

İşçilerin toplu pazarlık hakkı, 1909 yılında kabul edilip, 1936 yılına kadar yürürlükte kalan Tatil-i Eşgal Yasası'nda tanınıyordu. 1926 yılında kabul edilen 818 sayılı Borçlar Yasası, işçilerin ve işçi örgütlerinin umumi mukavele yapabilme hakkını, 1936 yılında kabul edilen 3008 sayılı İş Yasası da işçilerin toplulukla iş uyuşmazlığı çıkarabilme hakkını tanıdı. 1947 yılında kabul edilen 5018 sayılı İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri Hakkında Yasa ise sendikaların üyeleri adına umumi mukavele yapabilme hakkını tanıyordu. Diğer bir deyişle, genellikle zannedildiğinin aksine, 1963 öncesinde de Türkiye'de toplu iş sözleşmeleri imzalanmıştı. Ancak grev haklı toplu pazarlık düzenine, 1961 Anayasası'nın 47. maddesinde yer alan hakları kısıtlayan 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası döneminde geçildi.

1963 yılında kabul edilen ve 12 Eylül 1980 tarihine kadar uygulanıp, 1983 yılında yürürlükten kaldırılan 275 sayılı Yasaya göre, işyeri ve işkolu düzeyinde iki ayrı toplu iş sözleşmesi yapmak olanaklıydı. İşyeri ve işkolu yetkileri birbirinden bağımsızdı. İşkolu yetkisi almak için işkolunda çalışan işçilerin, işyeri yetkisi almak için ise işyerinde çalışan işçilerin salt çoğunluğunu üye kaydetmek gerekiyordu. İşyeri yetkisi alabilmek için, işkolundaki işçilerin belirli bir oranını temsil etme önkoşulu aranmıyordu.

Genel İş Sendikası Genel Başkanı Abdullah Baştürk 1969 yılında aynı zamanda Cumhuriyet Halk Partisi'nden Yozgat milletvekiliydi.

Yozgat Milletvekili ve Genel İş Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve 4 Arkadaşı (Burhanettin Asutay, Osman Soğukpınar, Bahir Ersoy, E. Postacı), 28 Aralık 1969 tarihinde Millet Meclisi Başkanlığına verdikleri bir kanun tasarısı ile, 275 sayılı Yasanın çeşitli maddelerinin değiştirilmesini önerdiler.

Önerilen değişikliklerden biri, bir işyerinde toplu iş sözleşmesi yapabilmek için, işyerindeki işçilerin salt çoğunluğunu temsil etmeden önce, önkoşul olarak yüzde 30'luk bir işkolu barajının aşılmasını öngörüyordu. Diğer bir deyişle, Milli Güvenlik Konseyi tarafından 1983 yılında kabul edilen 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nda yer alan yüzde 10 barajı yerine, yüzde 30'luk bir baraj konması isteniyordu. Kanun teklifindeki "Genel Yetki" başlıklı madde şöyleydi:

"Madde 7: (1) İşkolu seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapmaya, o işkolunda en çok üyeye sahibolan ve her halde o işkolundaki sigortalı işçilerin en az yüzde 30'unu temsil eden işçi federasyonu veya Türkiye çapında faaliyette bulunan işçi sendikası yetkilidir... (2) İşyeri seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapmaya, işyerinin dahil olduğu işkolunda işkolu seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi almış bulunan işçi federasyonu üyesi işçi sendikası veya o işkolunda yetkili Türkiye çapında faaliyette bulunan işçi sendikası yetkilidir. Ancak; işkolunda yetki almış işçi federasyonu üyesi işçi sendikasının veya işkolunda yetkili Türkiye çapında faaliyette bulunan işçi sendikasının işyeri seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapabilmesi için o işyerinde çalışan işçilerin salt çoğunluğunu temsil etmesi gerekir."1

Bu maddenin gerekçesinde de şöyle deniliyordu:

"Sendika enflasyonunun çalışma hayatımızda yarattığı büyük mahzurlar maddede yapılan değişikliklerle giderilmiştir. Maddenin düzenleniş şeklinde işçilerin daha çok sayıda bir araya toplanabilmeleri amacı güdülmekte ve en iyi hal çaresini bulma veya en yararlıyı tesbit etme temel görüşünden hareket olunmaktadır. Zira mazisi 5 seneye varan 275 sayılı Yasanın 7 nci maddesi ile erişilen netice sevindirici olmaktan çok uzaktır. Bu devrede binlerce sendika doğmuş ve bu ölçüde işçiler bölünerek haklarının korunmasında zayıf bir duruma düşmüşlerdir. Ayrıca yeni düzenleme, TÜRK-İŞ ve İşveren Konfederasyonunun anlaşmaları aynen muhafaza edilerek yapılmıştır. Buna göre, işyeri seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi, güçlü sendikacılığın temini için o işkolunda yetkili bulunan federasyona bağlı sendikaya veya o işkolunda yetkili Türkiye çapında faaliyette bulunan sendikaya tanınmıştır. İşkolu seviyesindeki yetkinin kazanılması için aranan çoğunluk da tasarıda en çok üye ve sigortalı işçilerin en az yüzde 30'u ile sınırlandırılmıştır".2

274 sayılı Sendikalar Yasası ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası için bu doğrultuda hazırlanan değişiklik tasarıları, ünlü 15-16 Haziran 1970 olaylarına yol açtı. Tepkiler nedeniyle 275 sayılı Yasada bir değişiklik yapılamazken, 29.7.1970 gün ve 1317 sayılı Kanunla, 274 sayılı Sendikalar Yasası'na bu nitelikte bir hüküm getirildi ("Bir işçi sendikasının Türkiye çapında faaliyet gösterebilmesi için kurulu bulunduğu işkolunda çalışan sigortalı işçilerin en az 1/3 ünü temsil etmeleri gerekir. İşçi Konfederasyonları Türkiye'deki sendikalı işçilerin en az 1/3'ünün üye sıfatiyle bir araya gelmeleri suretiyle kurulurlar." 274/9).3

Abdullah Baştürk ve 4 Arkadaşı'nın önerdikleri, bir sendikanın işyeri düzeyinde toplu iş sözleşmesi bağıtlayabilmesi için önce işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde 30'unu temsil etmesi önkoşulu kabul edilmedi.

---

1 Millet Meclisi, 3. Dönem, 1. Toplantı, S. Sayısı 180, 275 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve 818 sayılı Borçlar Kanununun 316 ve 317nci Maddelerinin Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Yozgat Milletvekili Abdullah Baştürk ve 4 Arkadaşının, Zonguldak Milletvekili Ahmet Güner'in ve İstanbul Milletvekili Rıza Kuas'ın Aynı Mahiyette Kanun Teklifleri ve Adalet, Çalışma ve Plan Komisyonlarından 3er Üyeden Kurulu 23 No.lu Geçici Komisyon Raporu (1/193, 2/139, 2/240, 2/288), 1970, s. 11.

2 Adı geçen yayın, s. 6.

3 Bu konuda ayrıca bkz. Işıklı, Alpaslan, Sendikacılık ve Siyaset, 4. Basım, İmge Yay., Ankara, 1990, s. 344-345.

Kayıt Dışı Sektör ve Sosyal Sigortalar Kurumu

H. Avni YAZICI
TÜRK-İŞ
Sosyal Güvenlik Uzmanı

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun mali ve idari sorunlarını gidermenin, üyelerine ve hak sahiplerine güne uygun, çağdaş hak ve menfaatler sağlayabilmenin yeni bir yolu olarak, kayıtdışı sektör ve bu sektörde istihdam edilenler gösterilmektedir.

Bu yönde o kadar iddialı konuşulmaktadır ki, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı dahi 1993 yılı sonu itibariyle aylık sigorta prim bildirgeleri ile Kuruma bildirilen 3 milyon 976 bin 202 sigortalıya karşı, 4 milyon kaçak istihdamın varolduğunu açıklamaktadır.

Bilindiği üzere kaçak istihdam;

1) Çalıştırılanları Kuruma hiç bildirmemekle,

2) Kuruma bildirmekle beraber, prime esas kazançları ve prim ödeme gün sayılarını eksik bildirmekle,

3) Bir işyerinde çalışmamakla beraber sırf sosyal güvenlik yardımlarından istifade için bildirilenler,

şeklinde oluşmaktadır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 9. maddesine göre işverenlerin işe aldığı işçilerini en geç bir ay içinde Kuruma bildirmeleri yasal bir zarurettir.

Yine aynı kanunun Kurumca verilecek idari para cezalarını düzenleyen 3910 sayılı Kanunla değişik 140. maddesine göre, işe giriş bildirgesini yasal süresi içinde Kuruma vermeyen işverenlerden, her bir sigortalı için aylık asgari ücret tutarında ki, bugün için 4 milyon 173 bin 750 TL. ceza alınması gerekmektedir.

Tabiidir ki, işyerini Kuruma tescil ettirmeden kaçak işçi istihdam eden işverenden yine 3910 sayılı Kanunla değişik 140. maddeye göre asgari ücretin 3 katı tutarında ceza alınmaktadır.

3910 sayılı Kanun 6.5.1993 tarihinde çıkarılmış ve bu düzenleme ile ilgili 2. maddesi de yayım tarihi olan 12.5.1993 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu yüksek para cezalarına ve Kurum müfettişlerinin yaptıkları tarama ve denetimlere rağmen, kayıt dışı sektördeki istihdamın Kuruma aylık sigorta prim bildirgeleri ile bildirilen miktarı katlaması, ya soruna konulan teşhiste veya tedavide bir yanlışlığın olduğunu göstermektedir.

Ayrıca unutulmaması gereken diğer bir husus, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6. maddesine göre, sigortalılar ile bunların işverenleri hakkında sigorta hak ve yükümlülüğünün sigortalının işe alındığı tarihte başlaması, sigortalı olmak hak ve yükümlülüğünden kaçınılamaması ve vazgeçilememesi yani zorunlu olduğu hususudur.

Ülkemizin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik çıkmazlar sonucu istihdam seviyesindeki düşüklük, çaresizlik içinde bulunan bu insanlarımızın sosyal güvenlik haklarından vazgeçmelerine, bazı işverenlerin de bu çaresizliği bile bile bu insanlarımızı istismar etmelerine neden olmaktadır. Bu çirkin tablo toplumu rahatsız etmekte, sosyal bir yara olarak da güncelliğini korumaktadır.

Tablo çağ dışıdır.

Yasal değildir.

Temel insan hak ve hürriyetlerine ters bir durumun ve gelişimin görüntüsüdür.

Bu çirkinliği nasıl tarif edip ne şekilde takbih edersek edelim, bir vakıa ve toplumsal ayıp olduğunu kabullenmek mecburiyetindeyiz.

Hele Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının açıkladığı miktarlardaki kaçak istihdam, sosyal devlet adına üzülecek hatta ağlanacak bir durum olarak görülmelidir.

Bu boyutlara ulaşan kaçak istihdamı önlemenin tek çıkar yolunun kaçak işçi istihdam eden işverenlerin HAPİS CEZASI ile tecziyelerinden geçtiğine inanmaktayız.

Ancak mevcut idari para cezaları ile önerdiğimiz hapis cezası uygulamasının başarısı, Kuruma kayıtlı işverenlerin sözlü ve yazılı şekilde eğitilmelerine bağlı bulunmaktadır. Bu eğitim görevi işverenlerin bağlı olduğu meslek kuruluşlarının olduğu kadar, Sosyal Sigortalar Kurumunun da görevi olarak görülmektedir.

Nedense Sosyal Sigortalar Kurumu önce cezaların konulmasına yardımcı olmakta, gereğinde uygulamakta, ama bu cezaları uyguladığı işverenlerin toplumdaki yerini, sosyal yapısını ve eğitim durumunu bilmemekte hatta takip etmemektedir.

Dolayısıyla cezaların caydırıcılık vasfını dikkate almadığından uygulamadan etkinlik sağlanamamaktadır.

Yeterki para gelsin zihniyeti, bu yönde elde olunan gelirlerin meydana getirdiği kurumsal ve toplumsal sorunları önemsememekte ve dikkate almamaktadır.

Aslında sosyal güvenliğin ve sosyal güvenlikle ilgili yasal ve idari düzenlemelerin amacı, zora koşmak değil hizmetin önemini ve bu öneme devletçe verilen değeri ifade etmekten geçer.

Sigortasız işçi çalıştırmayı hırsızlık olarak tanımlayan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca, bu kişilerin yani işverenlerin Kurum hizmetleri hakkında sözlü ve yazılı eğitilmeleri ve bu suçu işleyenlere hırsızlık suçu gibi ağır bir suç işledikleri hususu dikkate alınarak hapis cezası verilmesini sağlayan düzenlemelere gidilmelidir.

Kaçak işçi istihdamını caydırıcı kampanyanın pankart asmakla, kısa süreli propagandalarla önleneceğine inanmadığımızı da açıklamak istiyoruz.

Yine hatırlatmakta yarar gördüğümüz bir başka husus, devlete ait Orman İşletmelerinde ağaç kesme, dal budama, kabuk sıyırma, tomruklama, taşıma, yükleme ve boşaltma işlerinde çalışanlarla yapılan sözleşmeler hizmet aktine dönüştürülmedikçe bu hizmetlerde çalışan 500 bin insanımızın sosyal güvenlik yasaları kapsamına alınması da mümkün değildir.

Aslında bu 500 bin kişi vahidi fiat olarak tanımlanan bir ödeme biçimiyle Devlet eliyle sosyal güvenlik hak ve menfaatlerinden bilerek ve isteyerek mahrum bırakılmaktadırlar.

Tabiidir ki kayıt dışı sektördeki sosyal güvenlikten yoksun istihdamın çirkin görüntüsün devlet kuruluşlarından kaldırmanın sosyal hukuk devleti ilkeleri yönünden yararı ve zaruret vardır.

TÜRK-İŞ DİSİPLİN KURULU KARARI

TÜRK-İŞ Disiplin Kurulu'nun 18.10.1994 tarih, 5 sayılı kararı uyarınca;

Türk Harb-İş Sendikasının, TÜRK-İŞ Ana Tüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca ve işbu kararın tebliğinden itibaren geçerli olmak üzere altı ay süre ile geçici olarak TÜRK-İŞ üyeliğinden ihracına,

Türk Harb-İş sendikası Başkan ve Yöneticilerinin tüzel kişiliğe temsilen hareket ettikleri dikkate alınarak ve Ana Tüzüğün 16. maddesi uyarınca Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı İzzet Çetin'in TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulundaki görevinden işbu kararın adı geçene tebliğinden itibaren geçerli olmak üzere altı ay süre ile geçici olarak işten el çektirilmesine,

karar verilmiştir.

KASIM'94 GIDA HARCAMASI...

- **Kasım'94 ayında gıda harcaması tutarı 6 milyon 816 liraya yükseldi.**
- **5 Nisan kararlarıyla kontrol altına alınmak istenen fiyatlar sürekli artışta...**

- **Fiyat artışları nedeniyle aile bütçesine gelen aylık ek yük 435.000.- TL.**
- **Bir aylık fiyat artışı % 6.8 oranında... Son oniki aylık artış % 134.6 oldu.**

Ülkede bozulan makro dengeleri yeniden ve fakat sağlıklı olarak yeniden kurmak ve bu çerçevede, enflasyonu kontrol altına almak amacına dönük olarak uygulamaya konulan "5 Nisan Kararları"nın başarısız sonuçları özellikle gıda fiyatlarındaki yüksek artışla kendini gösterdi.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından, çalışanların yoğun olarak alışveriş yaptığı yerler dikkate alınarak yapılan piyasa belirlemeleri, yeterli ve dengeli beslenebilmek için yapılması gereken asgari aylık gıda harcaması tutarının sürekli olarak arttığını ortaya çıkarmıştır.

Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere; aile bütçesi içinde önemli bir ağırlığı bulunan gıda harcaması tutarı, Kasım'94 ayı itibariyle bir önceki aya göre yüzde 6.8 oranında artış göstererek 6.816.000.- liraya ulaştı. Böylece gıda fiyatlarında meydana gelen bir aylık fiyat artışının aile bütçesine getirdiği ek yük 435.000.- TL. oldu.

Bilimsel veriler esas alınarak farklı yaş grupları itibariyle oluşturulan gıda harcama kalıbına göre, dört kişilik bir ailenin sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenebilmesi için yapılması zorunlu gıda harcaması tutarı, tablodan da görüleceği üzere, yılbaşından bu yana geçen onbir ayda yüzde 122.3 oranında artış göstermiştir.

Kasım'94 ayında meydana gelen ve günlük hayatın ayrılmaz bir parçasını oluşturan fiyat artışı, çalışmaya esas oluşturan harcama kalıbı içinde yer alan çeşitli gıda maddelerine yapılan değişik oranlı zamlardan kaynaklandı. Meyve ve sebze fiyatları genel itibariyle geçen aya göre dengeli bir trend gösterirken, özellikle kuru bakliyat maddelerinde artış görüldü.

İçinde bulunduğumuz ay itibariyle yapılması gereken zorunlu asgari gıda harcama tutarı ile siyasal iktidar tarafından 1995 yılı bütçe tasarısı ve ekonomik programı ile yapılmak istenen düzenlemeler birarada değerlendirildiğinde, çalışanların karşı karşıya bırakılmak istendiği koşulların olumsuzluğu ortaya çıkmaktadır. Günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçasını oluşturan fiyat artışları ile net 2.759.429.- TL/Ay olan asgari ücret ile aylık zorunlu gıda harcamasının yarısı bile karşılanamamaktadır. Diğer bir ifadeyle, asgari ücret aylık gıda harcamasına ancak 12 gün yetmektedir.

Asgari düzeyde yapılacak gıda harcamasını bile karşılamaktan uzak gelir elde çalışanların karşı karşıya kaldığı olumsuz yaşam koşullarını düzeltmek, günümüzün önemli mücadele nedenlerinden birisi olmaya neden olmaktadır.

DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AYLIK GIDA HARCAMASI (TL/AY)

	Kasım'93	Aralık'93	Ekim94	Kasım'94
Yetişkin erkek işçi	995.000.-	1.061.500.-	2.137.025.-	2.358.000.-
Yetişkin kadın	618.000.-	653.500.-	1.373.663.-	1.403.000.-
15-19 yaş grubu çocuk	793.000.-	830.500.-	1.745.664.-	1.854.000.-
4-6 yaş grubu çocuk	499.000.-	520.500.-	1.125.524.-	1.201.000.-
	2.905.000.-	**3.066.000.-**	**6.381.876.-**	**6.816.000.-**

KÖŞEMDEN

KAYA ÖZDEMİR

ENFLASYON VE TERÖR BELALARI

Biz Sendikacılar yıllardan beri Devlet İstatistik Enstitüsü'nün rakamlarına itibar eder, asgari ücret tesbitinde Devletin bu resmi kurumunun rakamlarına itibardan vazgeçmeyi asla düşünmezdik. Bunun sebepleri vardı; DİE gün geçtikçe kendisini yeniliyor, çağdaş kuruluşlar düzeyine çıkabilmek için olağanüstü çaba harcıyor, İstatistik verilerini her geçen yıl daha geniş bazda araştırmalara dayandırıyordu. Başında rakamlarla oynayabilecek cinsten yönetici sanırım hemen hemen hiç bulunmadı! Hele Sayın Orhan Güvenen işbaşına geldikten sonra güvenilirliği ve ciddiyeti daha da pekişti.

Bu ciddi kuruluşun verdiği enflasyon rakamları cidden korkunçtur, gelecek için bırakınız ümit vermeyi bizi daha da karamsarlığa itecek bir gelişme görülmektedir. Eğer bu gelişmenin üzerine tuz biber ekecek bir seçim ekonomisi de ülkede uygulanırsa siz fakir fukaranın vaveylasını seyredin. Çoğu gitti azı kaldı; bu kan uyuşmazlığına düşen iktidar son günlerini yaşamaktadır. Ekonomik istikrar paketi bekleneni vermemiş, ülkenin içine düştüğü sıkıntıdan kurtulma reçeteleri ters tepmiştir. Açık açık söylendiği yazıldığı gibi geniş toplum kesimlerinin rızası olmadan onların onayı alınmadan uygulanan reçeteler bekleneni vermiyor, vermediği açıkça bilindiği halde hatada ısrar edilmeye devam ediliyor.

Sayın Başbakanın izinden yürüdüğü, kendisine örnek aldığı Teatcher'in ülkesi İngiltere'de bile özelleştirme konusunda ciddi yeni düzenlemeler yapılırken, Türkiye, bizim Başbakanımızın ısrarı ile eleştiriye açık bir özelleştirme kanununu Meclisten geçirmeye çalışıyor. Başbakan ülkede yok veya Mecliste bulunmuyorsa ekseriyette olmuyor. Yine bu nefesi kesilmek üzere olan Hükümet 1995 Bütçe tasarısı ile çalışanlara, işçilere yeni tuzaklar hazırlıyor. Böylesi gelişmelerin ülkeyi nerelere götüreceği artık meçhuldür. Ben bu yazıyı yazdığım sırada Karabük'te hayat durmuş, yepyeni bir protesto yöntemi Karabük'te uygulanmıştır. Enflasyonun hızını arttıracağı, düşme yerine bir yükselme trendine gireceği uzmanlarca ifade edilmektedir. Enflasyonu düşürecek yolda bize göre toplumun bütün kesimlerinin uzlaşmalarından geçer. Ekonomik istikrarın en önemli faktörü siyasi istikrardır. Şu anda ülkemizde siyasi istikrardan söz etmek mümkün müdür?

Tabii hızla artan bu enflasyon canavarının bilinen sebeplerinin başında her gün bir vahşetini daha sergileyen ve artık sonuna yaklaştığımız söylenen TERÖR belâsı gelmektedir. Silaha savaşa yatırılan paralar eğitime ve sağlığa, kalkınmaya harcansaydı, ülkemizin çehresi bambaşka olmaz mıydı? İç ve dış düşmanlarımızın elbirliği ederek yarattıkları bu iç savaşta dileriz yakında sona erecektir. Yaraların sarılması yanan, yakılan harabeye dönen yerlerin imarı, göçlerin durdurulması, göç edenlerin yurtlarına yuvalarına dönmeleri epeyce zaman ve büyük yatırımlar ister. Bütün bunların yapılabilmesi Milli bir seferberlik ruhuna ihtiyaç göstermektedir. Dileriz ki gecikmeyelim.

Atatürk Barajından Harran Ovasına su verilmeye 9 Kasım günü başlanacak. Cumhuriyetin ve Atatürkçü düşüncenin ortaya çıkardığı bu büyük başarıyı heyecanla ve gururla alkışlıyoruz. Şanlı Urfa Tünellerinin temelinin atıldığı gün yani 1977 de bende oradaydım. Sayın Cumhurbaşkanımız Demirel'in zamanın Başbakanı olarak gözyaşları ile attığı temelin on yedi yıl sonra meyvelerini alıyoruz. Yedi küpeli gelin Milletin ortak malıdır. Emeği geçenlerin zamanında düşünenlerin, başta ulu önder Atatürk ve Bayar olmak üzere inşası için emir ve direktif verenlerin hepsinden Allah razı olsun. Eser Milletimize hayırlı olsun HARRAN sulu tarıma açılınca Çukurovanın dört katı verim verecek ve o yörenin kalkınmasında başlıca amil olacaktır. Yeter ki yapılanların ve yapılan harcamaların uğrunda katlanılan fedakârlıkların kıymetini bilelim...

TÜRKİYE'NİN ÇEVRE SORUNLARI

SİNAN VARGI TÜRK-İŞ Teşkilatlanma Uzmanı

GİRİŞ

Günümüzde insanoğlunun yüzyüze geldiği en önemli sorunların başında gelen çevre sorunları artık ulusal sınırlarında ötesinde uluslararası alanda işbirliğini gerektirecek bir boyut kazanmıştır.

Gelişmiş batı toplumlarının sanayi devrimine geçtiği 19. yüzyıldan itibaren kendisini gösteren çevre sorunları dünya nüfusunun giderek kırsal kesimden kentlere doğru olan akımı nedeniyle ivme kazanmış ve 20. yüzyılın bitimine az bir zaman kala insanoğlunun varlığını tehdit eder bir şekilde gelişmektedir.

GERİ KALMIŞLIĞIN KATLANAN SORUNLARI

Ne varki insanoğlunun kendi neslini yok edebilecek bu sorun karşısında yeteri kadar bilinçli davranabildiği söylenemez. Gelişmiş toplumlarda çevre bilincinin giderek artması çevreye önem vermeyen kuruluşların hisse senetlerini dahi etkilerken gelişmekte olan veya geri kalmış toplumlarda çevre bilincinin gelişmesi için bazı günlük yaşama alışkanlıklarından vazgeçmek gerekmektedir.

Geri kalmış ya da gelişmekte olan ülkelerin yönetimleri çevre konusunda bilinçsiz olabilmelerinin de ötesinde gelişmiş ülkelerin nükleer santral atıklarını yada çöplerini kendi ülkelerine depolama kararları alabilmektedirler. Bu ise ithal edilmiş çevre sorunları olarak çevre bilimine yeni boyutlar kazandırmaktadır. Geri kalmışlığın ya da gelişmekte olan ülkelerin çevre konusunda etkili kararlar alıp uygulamaları son derece zordur. Adeta milli bir çevre felaketinin gelmesi beklenmekte ve bu felaketten sonra bazı önlemler alınabilmektedir.

Londra'da 1950'li yıllarda hava kirliliği nedeniyle bir gecede meydana gelen ölümler, Bhopal ve Çernobil faciaları insanların çevrenin korunması konusunda daha dikkatli davranmaları konusunda davranmaları gerektiğini hatırlatan kazalardır.

Gelişmiş batı toplumlarının gerek kültürel gerekse ekonomik açıdan belli bir gelişme noktasından sonra karşı karşıya kaldıkları çevre sorunları geri kalmış ya da gelişmekte olan ülkelerin aniden karşılaştıkları çevre sorunlarından daha kolaylıkla çözümlenebilir niteliktedir.

Türkiye'nin de çevre sorunları açısından diğer ülkelere göre pek şanslı olduğu söylenemez. Tüm resmi toplantı ve açıklamalarda ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrili bir cennet olduğu söylenmesine rağmen Karadeniz ve Marmara artık cennet olmaktan çıkmıştır. Akdeniz ise gerek bir iç deniz olması gerekse son on-onbeş yıldır plansız olarak gelişen turizm yüzünden bir kirlenme ile karşı karşıyadır.

Çevre Kirliliği olayının en çözümü imkansız kılan yanı kirliliğin bağlı olduğu etmen ve neden sayısının çok ve birbiri ile bağlantılı olmasıdır. Kırsal alandan kentlere göç, eski teknolojilerin kullanımı, sanayinin plansız gelişimi, tarımda kullanılan zehirler, fosil yakıtların çıkardığı gazlar bunlar arasında sayılabilir.

MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONUNUN BULGULARI

Türkiye'de bugüne kadar çevre konusunda en kapsamlı araştırma TBMM tarafından 1988-1990 yılları arasında Çevre Komisyonu tarafından yapılan araştırmadır. Araştırma sonuçları çevre kirliliğine neden olan ve aynı zamanda az gelişmişliğinde özelliklerini veren şu bulguları ortaya koymuştur.

– Hızlı ve yanlış şehirleşmenin en ağır sonuçları çevre açısından görülmektedir. Çarpık kentleşme, yeşil alanların yok edilmesinden, gürültü hava kirliliği, kanalizasyon, trafik sorunlarına kadar bir dizi problem yaratmaktadır.

– Yer seçimleri ile ilgili planlamalarda bir çok hatalar yapıldığı için verimli tarım alanları, sanayi, konut ve karayolları tarafından işgal edilmektedir. Yine bu planlama eksikliği başlığı altında endüstriyel bölge seçimlerinde de büyük hatalar yapılmaktadır.

– Sanayiden kaynaklanan çevre kirliliğindeki sorumluluğun büyük bir bölümü kamuya ait sanayi kuruluşlarındandır. Metalurji tesislerinden, çimento sanayiine kadar değişik alanlarda kamuya ait sanayi kuruluşlarının çok büyük bir bölümünde kirlilik önleyici üniteler bulunmamakta, olanlarda ise bu üniteler verimli çalıştırılmamaktadır.

– Tarımsal ilaçların ve gübrelerin kullanımı doğal dengeyi bozacak düzeye erişmiştir. Özellikle büyütme hormonlu gıdaların yapılan tıbbi araştırmalar sonucunda kanserojen etkilerinin ürkütücü boyutlarda olduğu anlaşılmıştır.

– Doğal hayatın korunması konusunda avcıdan balıkçıya kadar eğitim ve bilgi eksikliği görülmüştür.

– Hava kirliliği yalnızca ısıtma kaynaklı olmayıp, ulaşımdan kaynaklanan hava kirliliği sürekli olarak göz ardı edilmektedir.

– Halkımızın çevre konusunda giderek bilinçlenmesine rağmen bu konuda büyük bir eğitim eksikliği vardır.

– Mahalli idareler (belediyeler) ve sanayiciler yatırım ve çalışmalarında çevrenin korunması konusunu yeterince anlayabilmiş değillerdir.

– Ülkemiz kalkınmış ülkelerin kirletici sanayi ihracı tehdidi konusunda tedbirli olmak durumundadır.

– Türkiye uluslararası çevre mevzuatı açısından eksikliklerini henüz gideremiştir.

ALMAN ARAŞTIRMA KURULUŞUNUN BULGULARI

1990 yılında İzmit Belediyesi bir Alman kuruluşu olan TUV (Techniser Uberwachungs Verein Sudvest e.v) firmasına yaptırttığı özel incelemede İzmit Körfezi Bölgesinde kamu ve özel kuruluşlara ait tüm fabrikalar gerek katı gerekse gaz ve sıvı atıkları açısından bugüne kadar yapılmış en bilimsel incelemeye tabi tutuldu. Bu araştırma sonuçları bir kez daha korkunç gerçeği ortaya çıkardı. En iyi arıtma tesisleri olan fabrikalar bile sürekli olarak çamur ve yağı yine körfeze boşaltmaktaydılar.

DEĞERLENDİRME

TBMM Çevre Komisyonu ve TUV tarafından yapılan bu araştırma sonuçlarının değerlendirilmesinde Türkiye'deki Çevre Sorunlarının birbiri ile grift hale gelmiş bir kaç düzine problemden kaynaklandığı görülmektedir. Çevre Mevzuatının öngördüğü KİRLETEN ÖDER şeklindeki cezai müeyyidelerin uygulanması mümkün olamamaktadır.

Sanayileşmenin doğal sonucu

olan köyden kente göçün durdurulamaması kentsel nüfusun yarattığı kirliliğe bu kentlerin etrafında kurulmuş sanayi tesislerinin kirlilikleride ilave edildiğinde ortaya nüfusu 5-10 milyonu geçen kirlilik saçan metropoller çıkmaktadır.

Türkiye'de 1950'li yıllardan beri dış rekabete karşı gümrük duvarları ile korunan yerli sanayi ve özel sektör yatırımları hiç bir kuruluş yeri etüdü yapılmadan ülkenin en verimli tarım arazilerinin ya da körfezlerinin etrafına sıralanmıştır. Bugün İzmit, İzmir ve İskenderun gibi üç körfezin sanayi ve şehir atıklarından meydana gelen kirliliği öldürücü boyutlara ulaşmıştır. Bu körfezlerde artık canlı yaşayamamakta ve hatta İzmit körfezinde artık sandalda kürek çekmek bile imkansız hale gelmiştir. İzmit bölgesi Türkiye'nin en gelişmiş sanayi bölgesi olmasına rağmen körfez etrafında kurulu bulunan 120 sanayi tesisinin ancak çok az bir kısmında arıtma ve çökertme tesisleri bulunmaktadır. İzmit örneğine devamla toplam kirlilik yükünün yüzde 40'ını oluşturan kanalizasyon atıkları hiç bir arıtıma tabi olmadan denize deşarj edilmektedir. 120 sanayi tesisinin en büyük kirliliğe yol açan tesislerinin sahibi olarak devlet görünmektedir.

Türkiye'de çevre konusunda 8 kanun metni ve 9 kadar da yönetmelik olmasına rağmen "Kirleten Öder" şeklindeki cezai uygulamalar yapılamamaktadır. Çünkü devlet bu konuda ne özel sektöre örnek olabilmiştir nede Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde mahkemelerin devlete ceza kestiği görülebilmiş değildir.

BİR KÜLTÜR OLARAK ÇEVRENİN KORUNMASI

Gerek televizyonun gerekse basınında etkisi ile son on yılda etkili bir çevre kültürünün geliştiğini söyleyebiliriz. İlkokullarda çevre izciliği teşkilatının oluşturulması ağaç dikme bayramları yapılmasına rağmen gelişen çevre kültürü günlük yaşantıyı etkileyecek kadar da henüz gelişmemiştir. İnsanımız halen sigarasını yere atmanın da ötesinde arabasını sokakta yıkamakta, yemek yediği örtüyü ya da tozlu halısını pencereden silkelemektedir. Aile toplantılarında bir pet şişenin ya da naylon torbanın doğada yüzlerce yılda kaybolduğu söylenmesine rağmen bahsedilen pet şişeden meşrubat içmekte alış verişinde de aynı naylon torbayı kullanmaktadır.

O halde eğitim ve yayın programları ne olursa olsun bir kültür olarak çevrenin korunması bilincinin yerleştiği söylenemez.

BİR ENDÜSTRİ PROBLEMİ OLARAK ÇEVRE

Türkiye'de bir müteşebbis yapacağı yatırım için en uygun kuruluş yerini ararken, suyu ve enerjiyi kolaylıkla temin edebileceği ve atıklarını en ucuz bir şekilde atacağı bölgeleri aramaktadır. Bilinen sanayi bölgeleri artık dolmuş durumda ve kirlilik açısından önlemler alınmış durumdadır.

Hal böyle olunca yatırımcı için en uygun yer su enerji işçilik ve nakliye ile atıkların atılması konusunda en uygun bileşke kuruluş yerinin seçimini vermektedir. Dikkat edildiği gibi bu arada atıkların atılması konusunuda ek bir maliyet olduğu için gözönüne alınmıştır.

Yapılacak yatırım için ikinci karar kullanılacak alet ve ekipmanın sağlanmasıdır. Bu ise genellikle gelişmekte olan ülkelerin kullanmadığı teknolojilerin ucuza satın alınması şekliyle olmaktadır. Gelişmiş batı toplumlarında ya fazlaca elektrik su kullanıyor, ya da çevresel değerlere zararlı etkisi fazla olduğu için geri kalmış teknoloji olarak kabul edilen alet ve ekipmanın geri kalmış ülkelere satışı çevre kirliliğini arttırabilmektedir.

Bu eskimiş teknolojilerin bir çoğu bugün Türkiye'de kullanılmaktadır. Bu teknolojilerin atık çıktılarını ne kadar filtre edersek edelim, ne kadar çökertme havuzlarında bekletirsek bekletelim nihayetinde kirlilik yaratılmaktadır.

Türkiye'nin çevre konusunda kabul edemediği ve makyajlarla geçiştirmeye çalıştığı ana noktalardan biriside budur. Bugün bir çok sanayi tesisinin çevresel etki değerlendirmesi dahi bu nedenle yapılamamaktadır. Çünkü eskimiş teknoloji buna imkan vermemeyecek kadar limitleri aşar durumdadır. Bu tür fabrikaların denizi kirletmemeleri için havuzlar ve filtrasyon tesisleri yapılırken, havuzların dibinde ve filtrelerin üzerinde biriken atıklar kamyonlarla dağlara taşınmakta ve deniz kirliliği önlenirken dağlar ve yeraltı suları kirletilmektedir.

TBMM Çevre Komisyonu tarafından da belirtildiği gibi özellikle büyükşehir belediyeleri çevre konusunda çifte standart denilebilecek uygulamalar içindedirler. Yeşil alanları geliştirirken, şehir kanalizasyonları hiç bir arıtıma tabi tutulmadan **"derin deniz deşarjı"** denilen bir kamuoyu aldatmacasıyla denizlere atılmamaktadır.

Özellikle ısınma ve enerji için kullanılan yakıtlardan kaynaklanan hava kirliliği Türkiye'de çevre bilincinin gelişmesinde en önemli etkenlerden birisi durumundadır. Ancak Türkiye'de nakliyenin yüzde 95'i halen karayolu nakliyesi ile yapılmaktadır. Bu işe mevcut kirliliği arttırmanın ötesinde, petrol bağımlılığını ve trafik kazalarında arttırmaktadır. Devlet Demiryollarına gereken önemi vermemekte, gerekli ray ve teknoloji yenileme çalışmaları için yeterli kaynak ayırmamaktadır. Oysa yolcu ve mal taşıma işinin Demiryolları ile yapılması halinde taşıma maliyetlerinin büyük oranda düşeceği açıktır. Bugün dünyanın en gelişmiş otomotiv üreticileri olan Japonya ve Fransa demiryolu teknolojisinde de önde gitmekte ve saatte 400-500 kilometre hızla giden yeni tren tipleri dizayn etmektedirler. Petrol'ün giderek fiyatının artması, artık toplu demiryolu taşımacılığının önemini arttırmaktadır.

Türkiye endüstriyel kirliliğin muhasebesini şu anda yapacak mali güçlere sahip değildir. Ya teknoloji yenilenecek, ya da çok daha bilimsel filtrasyon sistemleri kurulacaktır. Tüm bu önlemler üretime ara vermeyi, istihdamı belli bir süre durdurmayı ya da mal maliyetlerinde belirgin bir artışı getireceği için işletmeler açısından son derece sakıncalıdır. Özellikle devlete ait fabrikalarda arıtma tesislerinin az sayıda olması ve ceza uygulamalarının yaygınlaştırılmaması yüzünden endüstriyel kirlilik devam etmektedir. Sorun teknolojik ve ekonomiktir. Bu nedenle uygulanamayacak yasalar hazırlayıp, kirlilikte payı çok az olan kent insanına yönelik kültür programları geliştirmek çevre kirliliğinin artmasını engellemeyecektir.

NELER YAPILMALI

Çevrenin korunması için o çevrede yaşayan insanların konuya duyarlı bir grup haline gelebilmelerininde ötesinde bu grubun siyasi bir baskı grubu olarak gelişmeside gereklidir.

Çevre konusunda insanları bilinçlendirmek için onları eğitmek ve yetkililerin açıklayamadığı bazı hususları kamuoyuna aktarıp onların örgütlenerek bu sorunlarına çözüm aramalarını önermek gerekmektedir. Bu amaçla gönüllü çevreci grupların örgütlenmelerini sağlayacak derneklerin kurulması ve bu derneklerin daha sonra siyasi bir güce dönüşmelerini sağlayacak parti şeklinde örgütlenmeleri teşvik edilmelidir.

Kentsel tüketicilerin, tüketim alışkanlıklarında çevreyi koruyucu tüketim davranışlarını yaygınlaştırmak ve birer yeşil tüketici olarak insanları motive etmek gerekmektedir Daha çok deterjan yerine, doğal sabun tozu kullanan pet şişe yerine cam şişeyi tercih eden, renkli gazete yerine tekrar kullanılmış kağıda basılan gazeteyi tercih eden insanlar, çevre koruma tercihlerini siyasi alanda da bu şekilde gösterebilirler.

Bu karmaşık sorunun çözümü için en başta hızlı nüfus artışının önüne geçilmesi ve kentlere olan göçün tarım alanları korunarak durdurulması gerekmektedir. Petrol enerjisi yerine temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelinmelidir.

Yeni Liberalizm; sendikalara ve refah devletine karşı olup, toplu sözleşme ve yasal hakların kaldırılacağı, esnek bir yapı istemektedir

SAYIM YORGUN
Toleyis Sendikası Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Uzmanı

Ülkemizde sendikal hareket; ekonomik, sosyal, kültürel ve politik tesirler altında ciddi bir dönüşümün eşiğindedir. 21. yüzyıla altı yıl kala yaşanan problemler sendikal hareketin nereye gittiği sorusunu akla getirmektedir.

Hiç kuşkusuz sendikal hareketin doğuşunda ki kötü çalışma şartlarının önemli bir kısmı özellikle gelişmiş ülkelerde çözülmüş ve dolayısıyla işçilerin ve sendikaların yeni düzenin ihtiyaçlarına göre şekillenmesi ve alternatif politika arayışları belki hazır olunmayan ama mutlaka karşılaşılacak bir neticeydi.

Fakat çalışma hayatına ilişkin problemlerini asgari düzeyde çözme başarısını gerçekleştirememiş, gelişmekte olan ülkemizde, sendikal hareketin beklenen gücüne erişmemesi ve üstelikte güç kaybetmesi üzerinde genişçe düşünmeyi zorunlu kılmaktadır.

Türk sendikacılık hareketini ekonomik açıdan vuran olumsuz şartları şöyle sıralamak mümkündür.

1- Enflasyon,

2- İşsizlik,

3- Özelleştirme,

4- Spekülatif yatırımların cazibesi,

5- Küreselleşme,

6- Yüksek teknoloji

7- Tarım sektörünün büyük, sanayi sektörünün olması gereken oranın altında olması ve hizmetler sektörünün sanayi sektöründen daha hızlı gelişmesi.

Sosyal yapı değişikliği nedeniyle sendikaları olumsuz etkileyen gelişmeler;

1- İşçi sınıfı kendi içinde parçalanarak, yeni bir üst orta grup doğmuştur. Ayrıca iyice yoksullaşan bir de alt grup oranı hızla büyümektedir.

2- Hizmetli sayısı ve kadın işçi sayısı artmaktadır.

3- Genç işçi sayısı artmaktadır.

Kültürel yapının sendikal gelişmeyi etkileyen olumsuz şartları;

İşçi kültürü hızla aşınmaya uğramaktadır. Ortak değerler anlam ve önemini yitirmekte, ortak yaşam biçimi, iletişim, politik tavır gibi alanlarda birliktelik kaybolmaktadır. Ferdi menfaatler, grup menfaatlerinin önünde gitmektedir.

Gençlerin çalışma hayatında yerlerini hızla almasına karşılık, sendikal hareketle ilgili değildirler. Entellektüellerin sendikalara ve işçilere bakışı hızla değişmektedir. Özellikle sol aydınların "işçi sınıfı" kavramına bakışı değişmiştir. Emeğin her ne pahasına olursa olsun korumak yerine "üreten emek kutsaldır" ilkesi esas alınmaktadır. Geçmişin çatışmacı bakışı yerine uzlaşmacı bir anlayış egemen olmaktadır.

Politik Yapıya baktığımızda ise;

Toplumda ki en büyük örgütlü güç olan işçiler bu gücü kaybetmek üzeredirler. Ülkemizde de aynı gelişme görülmektedir. Esnaf, sanatkâr, işsizler, tüketiciler gibi kitlelerin gücü, sendikalı işçi sayısı ve gücünü zayıflatacak düzeyde gelişmektedir.

Yukarda belirtilen milli düzeyde ki problemlerin yanında sendikaların yapısından kaynaklanan ciddi problemlerin varlığını da göz ardı edemeyiz.

Sendikalar, örgüt yapısı, demokrasi anlayışı ve alternatif politika üretme açılarından maalesef kısır döngü içinde yaşamaktadır. Sendikacılığın siyasette olduğu gibi meslek olarak görülmesi bu problemleri daha da artırmaktadır. Ayrıca yasal düzenlemeye dayalı olarak gelişen sendikal hareket, yasaların değiştirilmesiyle kökünden sarsılmaktadır.

Yukarda açıkladığım ekonomik, sosyal, kültürel ve politik problemleri hem makro düzeyde hem de mikro düzeyde çeşitlendirmek mümkündür. Fakat böyle bir çeşitlendirmeye girmeden liberalizmin doğal hedefi olan sendikasızlaştırma, çalışma hayatının kurallarını esnekleştirme çabalarına karşılık, sendikaların ciddi tedbirler almadığını ve alternatif öneriler üretemediklerini görmekteyiz. Sadece karşı çıkarak netice almakta mümkün değildir.

Sendikaların, çalışma hayatına ilişkin gündem belirleme insiyatifi maalesef işverenlerin eline geçmiştir. Sermaye gruplarının eline geçen yayın organları ve sermayenin yükselen gücü bu gelişmeyi hızlandırmaktadır.

Sendikaların, içinde bulunduğu olumsuz şartları değiştirmek için özellikle alması gerekli tedbirleri şöyle sıralamak mümkündür:

1- Sendikalar; işyeri, ulusal ve uluslararası düzeyde politikalar üretmeli ve bu politikaların hayata geçirilmesi için aktif mücadele vermelidir. Yani sendikalar dışa açılmalıdır. Toplu sözleşme imzalayarak adat toplama kısır döngüsünün dışına çıkmalıdırlar. Toplumun meselelerini kucaklayan, toplum menfaatleriyle çalışanların menfaatlerinin çatışmadığı gerçeğini ortaya koymak gerekmektedir.

2- Genç nesillerle iletişim kurabilmek için yeni bir kültür, yeni bir ifade biçimini tercih etmelidirler.

3- Çevreci hareketlerle ortak hareket edilmelidir. Yeni iş alanlarının açılması ile çevresinin korunması ve kurtarılmasının bir birleriyle çelişen zıt şeyler olmadığı ortaya konulmalıdır.

4- Eğitim ve kültür düzeyi yükseltilerek, sendikacılığın meslek olmadığı ortaya konulmalıdır. Sendika içi demokrasi işletilerek gençlerin aktif katılımı sağlanmalıdır.

5- Sendikalar, eğitimden sağlığa, mesleki bilgiden iş bulma faaliyetlerine kadar geniş bir sahada görev üstlenmelidir.

6- Sendikacılarımız artık yasalara dayanmadan, yazılı ve yazılı olmayan kurallar oluşturma mücadelesini vermelidir.

Türk sendikacılık kültürünün oluşmasına ve korunmasına çalışmalıdırlar. Akşamdan sabaha kanunları değiştirenlerin görecekleri tepkileri önceden hissetmeleri sağlanmalıdır. Türk sendikacılığının bir geçmişi olduğu, prensipleri olduğu, kısaca sendikal kültürü olduğu ortaya konulmalıdır.

Bu gelişme sanırım sendika ve sendikacı imajının değişmesinede vesile olacaktır.

7- Temel haklardan olan sosyal güvenlik hakkının gerçekleşmesini hedef alarak, sigortasız işçi çalıştırma anlayışını ortadan kaldırmak için mücadele verilmelidir.

8- İşverenlerin, ulusal ve uluslararası alanda haksız rekabetini önleyici tedbirler alınmasını sağlamak hedef seçilmelidir.

9- Ülke genelinde istihdamı teşvik edici politikaların uygulanmasına çalışılmalı, fazla işçi istihdam eden işverenlerin sigorta prim oranları düşürülmeli ve fonlar kaldırılmalıdır.

10- Toplu sözleşme düzenini işyeri ağırlıklı hale getirerek, ortak sorunların ülke genelinde politik tavırlarla çözme hedef alınmalıdır.

11- Sendikalar siyasi parti bağımlılığı olmadan politik tavır takınmalıdır.

TES-İŞ BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

TES-İŞ Başkanlar Kurulu 21 Kasım 1994 tarihinde yayınladığı bildiriyle, DYP-SHP Koalisyon Hükümeti tarafından T.B.M.M.'ne sunulan 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısına; temel mantığı, hazırlanış biçimi, amaçları ve öngördüğü uygulamalar bakımından tümüyle karşı olduğunu kamuoyuna duyurdu.

TES-İŞ Başkanlar Kurulu Bildirisinde şu görüşlere yer verildi:

"Hükümet, 1995 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısında öngördüğü kararlar ile Sosyal Hukuk Devleti anlayışına telafisi imkânsız yaralar açacaktır. 1991 Genel Seçimlerinden önce "HERKESE AŞ, HERKESE İŞ" sloganları ile TÜRK-İŞ'e gelerek işçinin oylarına talip olanlar bugün ne yazık ki içine düştükleri gafletin farkında olmadan başarısızlıklarının faturasını toplumun dar gelirli kesimlerine, özellikle işçilere çıkarmaya çalışmaktadırlar. Görevde 3. ncü yılını dolduran Koalisyon Hükümeti, arzu ettiğimiz ve beklediğimiz sendikal Hareketi kısıtlayan Anti-Demok-ratik Yasa'ların kaldırılması ve bu Yasa'ların Demokratikleştirilmesi bir yana, çalışanlarımızı hiç bir dönemde "DARBE YÖNETİMLERİ DAHİL" bu denli ağır yaşam şartları içine sürüklememiştir.

TES-İŞ bütün bu olumsuzlukların bir an evvel ortadan kaldırılması için tam bir birlik ve beraberlik içinde ülkemizin ve halkımızın çıkarlarını koruma ve geliştirme konusunda her türlü mücadeleyi yapmaya kararlı ve hazırdır.

TEZ KOOP-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

TEZ KOOP-İŞ Başkanlar Kurulu ülkemizde ve dünyada yaşanan ve işçi sınıfımızı yakından ilgilendiren ekonomik, toplumsal gelişmeleri değerlendirmek amacıyla 4 Kasım 1994 Cuma günü biraraya geldi.

TEZ KOOP-İŞ Başkanlar Kurulu, sorunların çözümünde gerekli görülen şu talepleri Hükümete ve kamuoyuna duyurdu:

Sermaye yanlısı çarpık bir takım politikalarla sendikal müc6 §¶eyi yıkmaya çalışan ve bu amaca hizmet için yüzbinlerce işçiyi perişan edecek kararları almaktan çekinmeyen bir koalisyon hükümeti değil, ülke kaynaklarını sonuna kadar işçisine, memuruna, çiftçisine, esnafına, kısacası halkına harcayan ve ülkesini işçi sınıfı kadar çok seven bir hükümet istiyoruz.

Fabrikalar kapatan değil, fabrikalar açan bir iktidar anlayışını görev başında görmek istiyoruz.

İnsanları hergün işten atılma korkusuyla işe giden değil, işi ve geleceği güvence altına alınmış insanların yaşadığı bir TÜRKİYE istiyoruz.

Memuru işçiye, işçiyi memura şikayet eden çirkin bir hükümet siyaseti değil, işçisine memuruna örgütlenme özgürlüğü sağlayabilen çağdaş bir yönetim anlayışı istiyoruz.

Az kazanandan çok vergi alınan bir işleyiş değil, çok kazanandan çok vergi alınan sağlıklı bir sistem istiyoruz.

Faturasını dolaylı veya doğrudan, işçi sınıfının ödemek zorunda bırakıldığı kayıt dışı bir ekonomik işleyiş değil, bütün bu olumsuzlukları ortadan kaldıracak, adil bir bütçe düzenlemesi istiyoruz.

18/11/1994 tarihinde yapılacak olan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'na destek ve güç verilmesini, TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nda işçi sınıfının haklı talepleri doğrultusunda uygulamaya konulacak acil ve kesin kararların alınmasını istiyoruz.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'in Şükran Soner'in 29.11.1994 günlü Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlanan "Yüzsüzlük" başlıklı yazısı konusundaki açıklaması

Sayın Şükran Soner 29 Kasım 1994 günlü ve "Yüzsüzlük" başlıklı yazısında, her zamanki TÜRK-İŞ düşmanı tavrıyla, TÜRK-İŞ'in tüzel kişiliğine ve şahsıma yönelik, gerçekdışı iddia ve beyanlarda bulunmaktadır. Gerçekler, Şükran Soner'in sunmaya çabaladığından tümüyle farklıdır. 26 Kasım 1994 günü olanları ve öncesini hatırlatmak istiyorum.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı olarak, 5 Nisan İstikrar Programının ilan edildiği gün yaptığım basın toplantısında şunları söylemiştim: "Açıklanan istikrar programı, uluslararası tekelci sermayenin beyni ve sözcüsü IMF'nin ve Dünya Bankası'nın önerilerinden oluşmaktadır... Bu istikrar programı, halkımızın tüm kesimlerini hedef almıştır. Aşama aşama uygulanacak istikrar programının ilk adımlarında doğrudan çok fazla etkilenmeyenler, 'bana dokunmayan yılan bin yaşasın' diyemez. İkinci ve üçüncü aşamada sıra onlara da gelecektir" Bu görüşlerim, ne yazık ki, aynen gerçekleşti.

Şükran Soner'in toplu sözleşme farkları konusunda yazdıkları da gerçeklerden tamamiyle uzaktır. TÜRK-İŞ Hükümetle bu konuda bir anlaşma imzalamamıştır. Hatırlanacağı gibi, Hükümet, bu zamları tümüyle iptal etmeye kalkışmış ve Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarına ilişkin zamları hiç uygulamamıştır. Hükümet, TÜRK-İŞ'in kararlı tavrı karşısında, bu ilk önerisini değiştirmiş, önce yüzde 6 zam teklif etmiş, sonra da zamların uygulanması ve ancak üç aylık zam farkının devlete bağışlanması teklifinde bulunmuştur. 20 Temmuz Genel Eylemi, zam farklarının uygulanmasına yetmiş, ancak bazı sendikalarımızın yeterli katılımı göstermemesi nedeniyle, uygulanan zam farklarının zamanında alınmasında yetersiz kalmıştır. Ancak TÜRK-İŞ ile Hükümet arasında bu konuda bir anlaşma imzalanmamıştır. Hak grevinin yasak olduğu koşullarda isteyen Sendika ve tek tek işçi, yargı yoluna başvurarak, alacağını faiziyle birlikte alabilir. Ancak mahkemenin ne zaman karar vereceği ve verilen kararın Hükümet tarafından ne zaman uygulanacağı konusunda kimse garanti veremez. Tekrar belirtmek istiyorum. TÜRK-İŞ'in Hükümetle bir anlaşma imzalamış olduğu iddiası tümüyle gerçekdışıdır. TÜRK-İŞ hiçbir işçinin veya sendikanın hakkını gasp etmemiştir. Şükran Soner'in bu iddiası da gerçekdışıdır. İsteyen işçi ve sendika yargıya başvurabilir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ve Başkanlar Kurulu, 5 Nisan İstikrar Programı'nın bir parçasını oluşturan 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı konusunda da son derece duyarlı ve hazırlıklı davrandı. 18 Kasım 1994 günü yapılan Başkanlar Kurulu toplantımızda oybirliğiyle alınan karar uyarınca, Sayın Cumhurbaşkanımızla görüşüldü, Sayın Başbakanla görüşülmeye çalışıldı. Ancak bu süre içinde ön hazırlıklar sürdürüldü.

23 Kasım 1994 Çarşamba günü, haklarımızı gaspetmeye yönelik hükümlerin Tasarıdan çıkarılmayacağının anlaşılması üzerine, 25 Kasım 1994 günü bütün illerde DYP ve SHP il merkezleri topluca ziyaret edilerek, bu partilerin tutumu protesto edildi. Bu başarılı eylemimize gözlerini kapayanların başında da Şükran Soner gelmektedir.

26 Kasım 1994 günü ise, Demokrasi Platformu'nun da desteğiyle, TÜRK-İŞ'in tarihindeki en coşkulu yürüyüşü gerçekleştirdik. TÜRK-İŞ, Şükran Soner'in gerçekdışı iddialarının aksine, öylesine büyük ve güçlü bir kuruluştur ki, 2,5 günlük ciddi bir çalışmayla, 600'ü aşkın otobüs dolusu işçimiz Ankara'ya ulaştı. Çeşitli otobüslere dağılanlar, trenle ve özel arabayla gelenler bu sayıya dahil değildir. Çeşitli biçimlerde engellenen veya hava koşulları nedeniyle Ankara'ya ulaşamayan 150 otobüs de ayrıca hesaplanmalıdır.

İşçi sınıfına inanan, emeğe saygı duyan her insanın, 26 Kasım'daki BÜYÜK YÜRÜYÜŞ'te gözleri dolmuştur. Birçok işçi, memur, emekli ve işsiz, bizleri arayarak, BÜYÜK YÜRÜYÜŞ'ün coşkusuyla Türkiye'nin geleceğine ve demokrasiye olan bağlılıklarını ve umutlarını pekiştirdiklerini söylediler. Şükran Soner'in TÜRK-İŞ'e düşmanlığı öylesi bir boyuttadır ki, 26 Kasım BÜYÜK YÜRÜYÜŞ'ünün bu coşkusunu ve yarattığı umudu görmek ve göstermek yerine, bazı eksikliklerden ve yanlış anlamalardan kaynaklanan olumsuz ve önemsiz bazı olayları ön plana çıkarmaya çalışmaktadır.

Her olayda provokatörler olur. Bu kişilerin amacı, üzüm yemek değil, bağcı dövmektir. Türkiye'de 100 bin işçi ve memur, Türkiye tarihinde ilk defa, TBMM'nin 100 metre kadar yakınına topluca gelmiş ve sorunlarını bir dilekçeyle sunma arzularını dile getirmişlerdir. Bu büyük güç, 1995 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısında istediği değişiklikleri yaptırtmıştır. Türkiye tarihinde böylesi bir olay ilk defa meydana gelmektedir. İstediğimiz değişikliklerin gerçekleştirildiği, ne yazık ki, yürüyüş sırasında yürüyüşe katılanlara gerektiği gibi duyurulamamıştır. Bunda bizim bir eksikliğimiz söz konusudur. Ama bu isteklerin yerine getirilmesine rağmen Meclis'e yürümeye çalışılarak polis ve askerle bir çatışma yaratmayı amaçlamanın kimseye yarar getirmeyeceği de açıktır.

Şükran Soner'in hoşuna gitmiyor ama, işçiler TÜRK-İŞ'e güveniyor. TÜRK-İŞ'in bir çağrısıyla ve 2,5 günlük bir çalışmayla 100 bin işçi ve memur Ankara'da Anıtkabri ziyaret etmiş, TBMM'ne 100 metre yaklaşıncaya kadar yürümüş ve Türkiye tarihinde ilk defa bir tasarıdaki isteklerini yerine getirmiştir. Biz bundan gurur duyuyoruz ve bu eylemimize katılan Sendikalarımızın ve diğer demokratik kuruluşların Yöneticilerine, üyelerimize, halkımıza teşekkürlerimizi ve saygılarımızı sunuyoruz.

Bayram MERAL
TÜRK-İŞ Genel Başkanı

TÜRK-İŞ BASIN AÇIKLAMASI

Cumhuriyet Gazetesi'nin 19 Kasım 1994 tarihli nüshasında yer alan ve Güneş Gürson tarafından yazılan "Sendika Kavgası Mahkemelik" başlıklı yazıda, 18 Kasım 1994 günü Antalya'da yapılan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısındaki olaylar yanlış ve çarpıtılmış bir biçimde aktarılmıştır.

Güneş Gürson'un haberinde şöyle denilmektedir: "TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun Antalya'daki toplantısında yönetimin Harb-İş'i çıkarmak istemesi üzerine tüm üyeler toplantıyı terk etti." Güneş Gürson'un haberinde, Harb-İş'in yürütmeyi durdurma kararı aldığı ve İzzet Çetin'in toplantıya katıldığını belirtildikten sonra da şöyle devam edilmektedir: "Kararın tebliğinden önce Başkanlar Kurulu'ndan çıkarılmak istenen Harb-İş Sendikası Genel Başkanı İzzet Çetin toplantıya katılırken, Harb-İş Genel Sekreteri ve TÜRK-İŞ Denetleme Kurulu üyesi Nuri Ayçiçek, yönetim tarafından toplantıdan çıkartıldı."

Güneş Gürsoy, daha önce birçok defa yaptığı gibi, TÜRK-İŞ'e ilişkin haberleri çarpıtarak yansıtmaktadır. Başkanlar Kurulumuzun Antalya'daki toplantısındaki olaylar şöyledir:

TÜRK-İŞ Disiplin Kurulu, "Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı İzzet Çetin'in TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulundaki görevinden işbu kararın adı geçene tebliğinden itibaren geçerli olmak üzere altı ay süre ile geçici olarak işten el çektirilmesine" karar verdi. Başkanlar Kurulu'nun, 18 Kasım 1994 günü yapılan toplantısı, Genel Başkan Bayram Meral'in açış konuşmasıyla başladı. Harb-İş Sendikası Genel Başkanı İzzet Çetin, basın mensupları ve Antalya'daki Şube Yöneticilerinin de bulunduğu bu konuşma sırasında toplantı salonunda yerini aldı. Açış konuşmasının sona ermesinin ve Başkanlar Kurulu üyesi olmayanların salonu terketmesinin ardından, gündemin birinci maddesine geçilmeden önce, Genel Başkan Bayram Meral, Disiplin Kurulu kararını hatırlatarak İzzet Çetin'in salondan ayrılmasını istedi. İzzet Çetin Disiplin Kurulu kararına uyarak salondan ayrıldı. Bu sırada, Güneş Gürson ileri sürdüğü gibi, "tüm üyelerin toplantıyı terk" etmesi iddiası tümüyle gerçekdışıdır. İzzet Çetin'in toplantıdan ayrılmasının ardından, içinde bulunulan zor koşullarda Harb-İş'in TÜRK-İŞ bütünlüğünden kopmaması da düşünelerek, TÜRK-İŞ Denetleme Kurulu üyesi Nuri Ayçiçek'in toplantıda kalma talebi Başkanlar Kurulu tarafından uygun görüldü. Daha sonra gündemin görüşülmesine geçildi. Ancak bir süre sonra İzzet Çetin salona girerek, telefonla aldığı bir haberi Başkanlar Kurulu'na iletti. Haber, Disiplin Kurulu'nun geçici ihraç kararı konusunda bir mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı verdiğiydi. İzzet Çetin, kararın derhal faks aracılığıyla iletileceğini söyledi. Bunun üzerine Başkanlar Kurulu toplantısında çay arası verildi. Bu arada sözkonusu karar Başkanlar Kurulu'na iletildi. Çay arasından sonra, Genel Başkan Bayram Meral yaptığı konuşmada, nasıl TÜRK-İŞ Disiplin Kurulu kararına uyulması gerekmişse ve uyulmuşsa, mahkemenin bu konudaki kararına da uyulacağını söyledi ve İzzet Çetin'in toplantıya katılabileceğini belirtti. Ancak, Harb-İş'in İzzet Çetin aracılığıyla doğrudan temsil edilmesi nedeniyle, davetli olmadığı için toplantıya res'en katılma hakkı bulunmayan Denetleme Kurulu üyesi Nuri Ayçiçek'in toplantıdan ayrılmasını rica etti. Başkanlar Kurulu'nun diğer üyelerinin de, Denetleme Kurulu'nun davet edilmemiş olmasını vurgulamaları üzerine, Nuri Ayçiçek de toplantıdan ayrıldı.

Gerçek durum budur. Güneş Gürson'u, bu konudaki gerçekdışı haberi ve diğer haberlerinde TÜRK-İŞ'e ve temsil ettiği büyük kitleye yönelik önyargılı tavrı nedeniyle, kınıyor ve kendisini dürüst muhabirlik yapmaya davet ediyoruz.

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI BAYRAM MERAL'İN KARABÜK EYLEMİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMASI

Genel Başkan Bayram Meral, Karabük Demir Çelik Fabrikası'nın kapatılması girişimleri karşısında Kardemir işçilerinin ve Karabük halkının gerçekleştireceği eylemle ilgili olarak şu açıklamayı yaptı:

"Ülkemiz ve halkımız, 5 Nisan İstikrar Programı ile büyükbir saldırı karşısında bulunmaktadır. İkinci Dünya Savaşı yıllarında ulusal savunmamızın temelini oluşturan ve daha sonraki dönemde ulusal sanayiimizin ana girdilerini sağlayan Karabük Demir Çelik Fabrikası, yıllardır siyasi müdahaleler ve kötü yönetimler nedeniyle çökertilme noktasına getirildikten sonra, bugün kapatılmak istenmektedir.

Kardemir işçisi ve Karabük halkı, kendi ekmek kapılarının kapatılmasına karşı en meşru ve demokratik haklarını kullanmaktadır. TÜRK-İŞ, Karabük halkını ve Kardemir işçisini yürekten desteklemektedir.

DYP-SHP Koalisyon Hükümeti, sermaye yanlısı bu politikalarını aynı vurdumduymazlık içinde sürdürmeye devam ederse, bugün Karabük'te gerçekleşecek eylem, TÜRK-İŞ'in önderliğinde ve diğer demokratik kuruluşlarla işbirliği içinde tüm ülkede gerçekleştirilecektir.

Hükümeti bir defa daha uyarıyor ve TÜRK-İŞ camiasını ve halkımızı, önümüzdeki zor günleri aşacak kararlı mücadelemize hazırlanmaya çağırıyorum."

BAYRAM MERAL'İN 24 KASIM ÖĞRETMENLER GÜNÜ İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI

Osmanlı İmparatorluğu'nun enkazı üzerinde, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde verilen Milli Kurtuluş Savaşı'nın ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından, devralınan ümmeti bir ulusa dönüştürmede en büyük görev, öğretmenlere düşmüştür. Atatürk'ün çağdaş milliyetçilik anlayışı temelinde Türk ulusunun yaratılmasında, Anayasamızda da yer aldığı biçimiyle, "insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti"nin kurulması ve korunmasında ve ülkemizde demokrasinin geliştirilmesinde, öğretmenlerimizin büyük ve hatta belirleyici katkıları olmuştur. Eğitim işkolu çalışanları, kamu çalışanları sendikacılığında da önderlik rolünü yerine getirmişlerdir.

Ancak ne yazık ki, Cumhuriyet öğretmenleri günümüzde maddi ve manevi açıdan büyük sıkıntılarla karşı karşıya bırakılmıştır. Öğretmenlerin aydınlığından korkanlar, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da öğretmenlerimizi katletmekte, birçok bölgede öğretmenlerimize ve örgütlerine baskı uygulamaktadır. Birçok öğretmenimiz, aldığı maaşla insanca yaşama koşullarına kavuşamadığından, mesleki hazırlıklarını feda etmek pahasına, ek işlerle uğraşmak zorunda bırakılmıştır. Sorunun çözümü, Türkiye'nin onaylamış olduğu 87, 98 ve 151 sayılı ILO Sözleşmeleri uyarınca, tüm memurların grevli toplu pazarlık ve siyasi faaliyette bulunma haklarına en kısa sürede kavuşmaları ve bu haklarını özgürce kullanabilmeleridir.

24 Kasım Öğretmenler Günü vesilesiyle, tüm öğretmenleri kutlar, kendilerine işçi sınıfımızın şükranlarını iletir ve sorunlarının en kısa süre içinde çözülmesi mücadelelerinde TÜRK-İŞ'in arkalarında olduğunu bildiririm.

TÜRK-İŞ GENEL EĞİTİM SEKRETERİ SALİH KILIÇ'IN TZDK İLE İLGİLİ AÇIKLAMASI

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih Kılıç, Türkiye Zirai Donatım Kurumu Genel Müdürü Niyazi Yüksel'in 3.11.1994 günü Sabah Gazetesinde yer alan demeci ile ilgili olarak bir açıklama yaptı. Kılıç, TZDK ile ilgili yaptığı açıklamada, şunları söyledi:

"Cumhuriyetin 71. yılını kutladığımız anlamlı günlerde Genel Müdürün anlamsız ve Kurumun geçmiş mazisini ve geleceğini bilmeden açıklaması talihsiz bir yanılgıdır.

Öncelikle, tanımadığı ve hakkı olmadığı bir kurumun başına niye ve nasıl geldiğini söylemelidir. 37 yıllık bürokratlığında ne yaptı ki, böyle bir kurumun başına geldi. Kurum hakkında, neler yapılabileceği hakkında hiçbir fikri yok. Kurumun ve Adapazarı Fabrikasının kapasitesini bilmiyor.

Kurumun talihsizliği, 1985 yılından beri 6 Genel Müdür getirildi. Hiçbiri bir çivi dahi çakmadan yalnız yurt dışı ve yurt içi seyahat ve kurum imkanlarını kullandılar. Ne iş yaptıklarını hiçbir kimse tesbit edemez. Olumlu bir katkıları yoktur.

Asıl suçlular üretimde görevini layıkıyle yerine getiren mühendis ve işçiler değil, günde 25 Traktör üretip kâr eden bu Kurumu son yıllarda 5-10 Traktör üretime düşüren, fabrikada yapabileceği işi yan sanayiye yaptıran, üretileni pazarlıyamayan, ürettiğini değerinden aşağı satan yönetimler ve genel müdürlerdir" dedi.

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI BAYRAM MERAL:

"Çağdaş bir milliyetçilik anlayışıyla, demokratik ve laik Türkiye Cumhuriyetinin yaratılmasına önderlik eden büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı ve sevgiyle anıyoruz"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, Atatürk'ün ölümünün 56. yıldönümü nedeniyle aşağıdaki açıklamayı yaptı:

"Dünyanın altüst olduğu bir dönemde, Osmanlı İmparatorluğu'nun enkazı üzerinde, çağdaş bir milliyetçilik anlayışıyla, demokratik ve laik Türkiye Cumhuriyeti'nin yaratılmasına önderlik eden büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ü, ölümünün 56. yıldönümünde en derin saygı ve sevgiyle anıyoruz.

Mustafa Kemal Atatürk, 20. yüzyılın başında ezilen ve sömürülen ülkelerin onurlu başkaldırısının simgesi ve önderiydi. Ancak Atatürk, yalnızca bir anti-emperyalist milli kurtuluş savaşına önderlik etmekle kalmadı, bu askeri ve siyasi başarıyı, tüm toplumu çağdaşlaştıracak bir çabaya ve sürece dönüştürdü. Atatürk, "hakimiyet milletindir" ve "hayatta en hakiki mürşit ilimdir" gibi temel anlayışlarla, Osmanlı İmparatorluğu'nun geriliğinin nedenlerinin aşılmasını sağladı. Atatürk, ırkçılığı reddeden ve Anadolu ve Rumeli'nin binlerce yıllık kültürel birikimini kucaklayan çağdaş bir milliyetçilik anlayışıyla, çağdaş Türk ulusunu yarattı. Atatürk, siyasi bağımsızlığımızı tamamlayacak sanayileşme çabasında önemli adımlar atılmasını sağladı. Atatürk'ün bu çabalarında yanındaki arkadaşlarının da çok büyük katkısı olmakla birlikte, O olmasaydı, Türkiye Cumhuriyeti olmazdı.

Atatürk'ün yaratmaya çalıştığı çağdaş, insan haklarına saygılı, demokratik ve laik Türkiye Cumhuriyeti, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketimizin de ana amacıdır. Ulu Öndere yönelik her türlü saldırı, karşısında işçi sınıfımızı ve sendikacılık hareketini bulacaktır".

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

TÜRK-İŞ

Genel Bşk.: **BAYRAM MERAL**
Bayındır Sokak No: 10 ANKARA
Tel : 433 31 25-26-27-28-29 Fax : 433 68 09 - 433 85 80

01	**TARIM-İŞ** Genel Bşk.: **SABRİ ÖZDEŞ** Necatibey Cad. 22 Tel : 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye / ANKARA Fax : 229 85 92	14	**DOK GEMİ-İŞ** Genel Bşk.: **NAZIM TUR** Küçükpiyale Paşa Mah. Kızılay Meydanı No. 24/26 Tel : 237 25 90 (5 Hat) Kasımpaşa / İSTANBUL Fax : 237 39 89
01	**ORMAN-İŞ** Genel Bşk.: **SELAHATTİN GÜNGÖR** Ataç Sok. Selam Ap. No. 1/5-10 Tel : 431 28 96 Yenişehir / ANKARA Fax : 434 12 67	15	**TÜRKİYE YOL-İŞ** Genel Bşk.: **BAYRAM MERAL** İstanbul Cad. No: 58 İskitler / ANKARA Tel : 342 22 40-51 Fax : 341 27 05
02	**TÜRKİYE MADEN-İŞ** Genel Bşk.: **H. HÜSEYİN KAYABAŞI** Strasburg Cad. 7 / 3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel : 231 73 55-56-57 Fax : 229 89 31	16	**TES-İŞ** Genel Bşk.: **FARUK BARUT** Meriç Sok. No: 23 Beştepe / ANKARA Tel : 212 65 10 (20 Hat) Fax : 212 65 52
02	**GENEL MADEN-İŞ** Genel Bşk.: **ŞEMSİ DENİZER** Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel : 251 32 04 ZONGULDAK Fax : 253 66 35	17	**TEZKOOP-İŞ** Genel Bşk.: **AHMET TAMER** Üçyıldız Cad. No: 29 Subayevleri - ANKARA Tel : 318 39 79-86 Fax : 318 39 88
03	**PETROL-İŞ** Genel Bşk.: **ADNAN ÖZCAN** Altunizade Mah. Kuşbakışı Sok. No. 25 Tel : 391 66 67 Üsküdar / İSTANBUL Fax : 391 66 78	17	**TÜRK KOOP-İŞ** Genel Bşk.: **AHMET BALAMAN** İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15/11 Fax : 229 58 36 Tel : 230 08 55 - 229 44 80 Yenişehir / ANKARA
04	**TEKGIDA-İŞ** Genel Bşk.: **ORHAN BALTA** 4. Levent Konaklar Sokak Tel : 264 49 96-97-98 Levent / İSTANBUL Fax : 278 95 34	18	**TÜMTİS** Genel Bşk.: **SABRİ TOPÇU** İnkılap Caddesi No: 35/1 Aksaray/İSTANBUL Tel : 530 07 43 Fax : 588 26 20
05	**ŞEKER-İŞ** Genel Bşk.:**HİKMET ALCAN** Karanfil Sokak 59 Bakanlıklar / ANKARA Tel : 418.42 73-74 - 418 19 88 Fax : 425 92 58	19	**DEMİRYOL-İŞ** Genel Bşk.: **ENVER TOÇOĞLU** Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5/4 Tel : 231 80 30-31 ANKARA Fax : 231 80 32
06	**TEKSİF** Genel Bşk.: **ŞEVKET YILMAZ** Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat: 5-6 Tel : 431 21 70-71-72-73 ANKARA Fax : 435 78 26	20	**TÜRKİYE DENİZCİLER** Genel Bşk.: **TURAN UZUN** Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel : 244 48 38 - 249 56 29 Tophane / İSTANBUL Fax : 244 52 21
07	**DERİ-İŞ** Genel Bşk.: **YENER KAYA** Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Fax : 528 62 07 Tel : 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray / İSTANBUL	21	**HAVA-İŞ** Genel Bşk.: **ATİLAY AYÇİN** İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Fax : 571 90 51 Tel : 660 14 95 - 99 Bakırköy / İSTANBUL
08	**AĞAÇ-İŞ** Genel Bşk.: **GÜRAL ERÇAKIR** Necatibey Cad. No: 20/22-23 Fax : 231 52 19 Tel : 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	22	**LİMAN-İŞ** Genel Bşk.: **HASAN BİBER** Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4/5 Tel : 231 74 18-19 Fax : 230 24 84 Sıhhiye / ANKARA
09	**SELÜLOZ-İŞ** Genel Bşk.: **MİTHAT SARI** Ankara Cad. İpek Apt. No: 87 Tel : 321 18 99 İZMİT Fax : 321 34 51	23	**TÜRKİYE HABER-İŞ** Genel Bşk.: **CENGİZ TEKE** Tuna Cad. 30/8 Fax : 434 57 04 Tel : 431 90 44-45 Sıhhiye / ANKARA
10	**BASIN-İŞ** Genel Bşk.: **ALİ EKBER GÜVENÇ** Hanımeli Sokak No: 26/6-7 Fax : 229 43 15 Tel : 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	24	**SAĞLIK-İŞ** Genel Bşk.: **MUSTAFA BAŞOĞLU** Necatibey Cad. 23/9-10 Tel : 231 80 45 Fax : 230 23 96 Sıhhiye / ANKARA
11	**BASİSEN** Genel Bşk.: **METİN TİRYAKİOĞLU** İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel : 251 99 00 Galatasaray / İSTANBUL Fax : 252 38 35	25	**TOLEYİS** Genel Bşk.: **CEMAİL BAKINDI** İnebey Mh. Küçük Langa Cd. No: 16/18 Kat. 1 Bilir İş Merkezi Tel : 530 73 82 - 585 52 07 Aksaray / İSTANBUL Fax : 530 72 99
11	**BASS** Genel Bşk.: **TURGUT YILMAZ** Sümer Sokak 29 Fax : 229 13 03 Tel : 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	26	**TÜRK HARB-İŞ** Genel Bşk.: **İZZET ÇETİN** İnkilâp Sokak 20 Fax : 417 13 64 Tel : 417 50 97-98-99 Kızılay / ANKARA
12	**TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ** Genel Bşk.: **TAMER ERALAN** Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Fax : 231 89 36 Tel : 231 72 30 (5 Hat) Sıhhiye / ANKARA	27	**TGS** Genel Bşk.: **ORHAN ERİNÇ** Basın Sarayı Kat: 2 Fax : 511 48 17 Tel : 514 06 94-96 Cağaloğlu / İSTANBUL
12	**KRİSTAL-İŞ** Genel Bşk.: **İBRAHİM EREN** Kazancı Yokuşu, Ağaçırağı Sokak No: 3 Daire: 10 Tel : 251 95 77 (3 Hat) 80090 Taksim / İST. Fax : 251 95 79	28	**TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ** Genel Bşk.: **FUAT ALAN** Yeni Selim Paşa Sokak 62 Fax : 513 93 68 Tel : 513 82 54-55-56 Aksaray / İSTANBUL
13	**TÜRK-METAL** Genel Bşk.: **MUSTAFA ÖZBEK** Akıncılar Sokak No: 14 Tel : 231 79 40 (4 Hat) Maltepe / ANKARA Fax : 229 77 14		**TÜRK-SEN** Genel Bşk.: **ÖNDER KONULOĞLU** 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sokak Fax : (0392) 228 78 31 Tel : 227 24 44 Lefkoşe / KIBRIS

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
BAYINDIR SOKAK, TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
06410 YENİŞEHİR - ANKARA
TELEFON : 434 14 71 FAKS : 434 14 71